

Briuselis, 2018 06 07
COM(2018) 441 final

2018/0231 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**dėl bendrosios rinkos, įmonių, įskaitant mažas ir vidutinio dydžio įmones,
konkurencingumo ir Europos statistikos programos, kuriuo panaikinami Reglamentai
(ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014, (ES) Nr. 258/2014, (ES)
Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 2017/826**

(Tekstas svarbus EEE)

{SEC(2018) 294 final} - {SWD(2018) 320 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pagrindimas ir tikslai

2018 m. gegužės 2 d. Europos Komisija pateikė Sąjungos 2021–2027 m.¹ daugiamečę finansinę programą (DFP). Be kitų dalykų, Komisija pateikė naują Bendrosios rinkos programą. Ši programa padės pasiekti su DFP pasiūlymu pateiktame politiniame pranešime išskeltus tikslus². Įgyvendinant šią programą bus padedama siekti minėtų tikslų stiprinant vidaus rinkos valdymą, remiant pramonės konkurencingumą, visų pirma labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI), ir sukuriant Europos statistikos finansavimo sistemą. Pasiūlyme³ numatyta iš biudžeto skirti 4 809 mln. EUR. Be to, iš „InvestEU“ fondo skirti 2 000 mln. EUR, visų pirma naudojant fondo Mažoms ir vidutinėms įmonėms skirtą liniją, iš esmės padės siekti šio reglamento tikslų.

Vidaus rinka – Sąjungos pamatas. Nuo pat pradžių vidaus rinka buvo svarbiausias augimo, konkurencingumo ir užimtumo veiksnys. Vidaus rinka padeda kurti darbo vietas ir užtikrina vartotojams didesnę pasirinkimą mažesnėmis kainomis. Vidaus rinka toliau išlieka stipresnės, labiau subalansuotos ir teisingesnės ekonomikos kūrimo veiksnys. Vidaus rinka – vienas svarbiausių Sąjungos pasiekimų ir jos didžiausias pranašumas vis labiau globalėjančiame pasaulyje. Vis dėlto vidaus rinka turi nuolat prisitaikyti prie sparčiai kintančios aplinkos, kurioje nuolat vyksta skaitmeninė revoliucija ir globalizacija, o siekiant prie jos prisitaikyti tenka spręsti sudėtingus reglamentavimo ir vykdymo užtikrinimo uždavinius.

Dauguma Sąjungos teisės aktų remia vidaus rinkos veikimą, visų pirma konkurencingumą, standartizavimą, vartotojų apsaugą, rinkos priežiūrą ir maisto grandinės reglamentavimą. Jie taip pat daro įtaką verslo, prekybos, finansinių paslaugų ir institucijų taisyklėms ir skatina sąžiningą konkurenciją, padedančią sukurti vienodas sąlygas, be kurių neįmanomas vidaus rinkos veikimas. Tinkamo vidaus rinkos veikimo kliūtys kol kas nėra pašalintos ir vis iškyla naujų kliūčių. Taisyklių nustatymas – tai pirmasis žingsnis; nė kiek ne mažiau svarbus dalykas – užtikrinti, kad jos būtų taikomos.

Todėl asmenims ir verslo subjektams būtina suteikti pakankamos informacijos apie jų teises, valdžios institucijas supažindinti su tuo, kaip jos turėtų taikyti taisykles, o teismams suteikti vykdymo užtikrinimui reikiamų žinių. Kitaip tariant, turi būti taikomos informavimo priemonės, mokymo programos ir naudojami ekstremaliųjų situacijų mechanizmai. Taip pat būtina gerinti valstybių narių kompetentingų institucijų, valstybių narių bendradarbiavimą su Komisija ir jos decentralizuotomis agentūromis. Be to, siekiant užtikrinti veiksmingą vykdymą, Sąjungos teisinės sistemos modernizavimą ir spartų jos pritaikymą prie nuolat kintančios aplinkos reikia nuolat vykdyti analizę, tyrimus arba atlikti vertinimus remiantis aukštos kokybės, palyginamaisiais ir patikimais duomenimis.

Į siūlomą programą įtrauktos veiklos, finansuotos pagal ankstesniasias penkias įmonių konkurencingumo, vartotojų apsaugos, vartotojų ir galutinių naudotojų finansinių paslaugų, finansinių paslaugų politikos formavimo ir maisto grandinės programas arba anksčiau

¹ COM(2018) 322 final .

² COM(2018) 321, p. 7–9.

³ COM(2018) 321, p. 29.

finansuotos pagal Komisijos kelias biudžeto eilutes⁴; visos jos susijusios su vidaus rinka ir MVĮ konkurencingumu. Į siūlomą programą taip pat įtrauktos naujos iniciatyvos⁵, kuriomis siekiama gerinti vidaus rinkos veikimą. Visas šias veiklas sieja bendri jų tikslai – reglamentuoti įvairių veiklą, ją įgyvendinti, palengvinti ir užtikrinti jos vykdymą ir apsaugoti įvairių vidaus rinkoje vykdomą veiklą ir dalyvius bei išsaugoti be trikdžių veikiančią vidaus rinką. Taigi, visa minėta veikla – kiekviena savaip – svarbi tinkamam vidaus rinkos veikimui, todėl būtina joms toliau skirti finansinę paramą. Siūlomoje programoje numatytas ankstesnių veiksmų tęstinumas, tačiau kartu juos supaprastinant ir išnaudojant jų sąveiką su naujomis veiklomis.

Tolesnis paprastinimas užtikrinamas Sąjungos lygiu sujungiant visas centralizuotai valdomas finansines priemones į vieną „InvestEU“ fondą⁶, įskaitant MVĮ naudingas paskolų ir nuosavo kapitalo finansines priemones. Todėl anksčiau pagal Įmonių konkurencingumo ir MVĮ programą (COSME)⁷ suteiktos paskolos garantijos bus taikomos pagal „InvestEU“ fondo „MVĮ liniją“⁸. COSME programoje numatytos paramos pagal paskolų ir nuosavo kapitalo finansines priemones gavėjams bus garantuojamas finansinės pagalbos ir sklandaus perėjimo prie „InvestEU“ fondo tęstinumas.

Įgyvendinant programą siekiama pagerinti vidaus rinkos veikimą. Ja nustatoma lankstesnė ir paslankesnė finansavimo sistema siekiant apsaugoti tinkamai ir ekonomiškai efektyviai veikiančią vidaus rinką. Atsižvelgdama į biudžeto apribojimus Sąjunga turi užtikrinti sąveiką ir remdama vidaus rinką vengti dubliavimosi bei suskaidymo. Ji taip pat turi užtikrinti didesnę matomumą ir nuoseklumą veiksams, skirtiems asmenims, vartotojams, verslo subjektams ir kompetentingoms institucijoms, kurioms skirtingų priemonių ir paramos programų įvairovė gali atrodyti paini. Todėl programoje numatytos biudžeto lėšos stipresnei ir teisingesnei vidaus rinkai kurti ir šiuo tikslu parengti paprastesnę ir lankstesnę finansavimo sistemą.

Atsižvelgiant į tai, kad kai kurios į programą įtrauktos iniciatyvos yra naujos ir kad konkurencijos sąlygoms įtakos visų pirma turi spartūs vidaus rinkos pokyčiai, kurių eigą ir mastą sunku įvertinti, numatoma, kad įgyvendinant šią programos dalį bus reikės imtis lanksčių priemonių siekiant patenkinti kintančius poreikius.

Be to, siekiant remti Sąjungos visų sričių politikos formavimą, ją stebėti ir vertinti, programoje nustatoma aukštos kokybės, palyginamosios ir patikimos Europos statistikos pateikimo finansavimo programa. Taigi šiuo atveju pakeičiama ankstesnioji Europos statistikos programa⁹. Būtina pabrėžti, kad nors programa, be jokios abejonės, padeda siekti vidaus rinkos politikos tikslų, Europos statistika apima kur kas daugiau nei vidaus rinką, nes ji naudojama visų sričių Sąjungos politikai.

⁴ Bendrosios finansinių paslaugų rinkos įgyvendinimas ir plėtojimas; bendrovių teisė; vidaus rinkos valdymo priemonės; parama standartizavimo veiklai; prekių ir paslaugų vidaus rinkos veikimas ir vystymas, muitų ir mokesčių politika.

⁵ „Didelio masto ir novatoriška konkurencijos politika siekiant stiprinti Sąjungą skaitmeniniame amžiuje“, bendrosios grupės iniciatyva.

⁶ COM(2018) 439 final.

⁷ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1287/2013, kuriuo sukuriamas 2014–2020 m. įmonių konkurencingumo ir mažųjų bei vidutinių įmonių programa (COSME) ir panaikinamas Sprendimas Nr. 1639/2006/EB (OL L 347, 2013 12 20, p. 33).

⁸ COM (2018) 321 final „Šiuolaikiškas biudžetas Sąjungai, kuri apsaugo, suteikia galių ir gina. 2021–2027 m. daugiamečių finansinė programa“, p. 18–19.

⁹ 2013 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 99/2013 dėl 2013–2017 m. Europos statistikos programos (OL L 39, 2013 2 9, p. 12).

- **Suderinamumas su galiojančiomis politikos nuostatomis**

Programa padeda kurti stipresnę ir teisingesnę vidaus rinką, įgyvendinti bendrosios rinkos¹⁰ ir skaitmeninės rinkos strategijas¹¹ ir kapitalo rinkų sąjungos veiksmų planą¹² bei naujos galimybių vartotojams paketą¹³. Stipri bendroji rinka – būtina stipresnės Sąjungos prielaida, kaip išdėstyta Komisijos pirmininko 2017 m. pranešime apie Sąjungos padėtį¹⁴.

Vidaus rinkos valdymo stiprinimas taip pat atitinka daugumą Tarybos išvadų ir Europos Parlamento rezoliucijų dėl bendrosios rinkos. Iš pastarųjų pirmiausiai minėtinos 2016 m. vasario 29 d. Konkurencijos tarybos išvados dėl bendrosios rinkos strategijos (nuor. 66/22/16) ir 2016 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl bendrosios rinkos strategijos (nuor. 2015/2534 (INI)).

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Siūloma programa suderinta su kitomis Sąjungos pasiūlytomis veiksmų programomis ir fondais, kuriuos naudojant siekiama panašių tikslų susijusiose kompetencijos srityse. Veiksmai, kurių bus imamasi įgyvendinant šią programą, visų pirma papildys programų „Muitinė“¹⁵ ir „Fiscalis“¹⁶ programas, kuriomis taip pat siekiama remti vidaus rinkos veikimą ir jį tobulinti.

Siūlomoje programoje skatinama MVĮ ir verslininkystei teikiamos paramos sąveika ir papildomumas naudojant „InvestEU“ fondą¹⁷. Šiuo tikslu, be 1 000 mln. EUR, skirtų ne finansinėms paramos MVĮ konkurencingumui pagal šią programą priemonėms, pagal „InvestEU“ MVĮ liniją bus teikiama MVĮ garantijų priemonė, kurios biudžetas 2 000 mln. EUR.

Programa papildo paramą MVĮ ir verslininkystei, kuri teikiama iš Europos regioninės plėtros fondo¹⁸. Programa siekiama užtikrinti sąveiką su programa „Europos horizontas“¹⁹ ir Kosmoso programa²⁰ norint paskatinti MVĮ naudotis pažangiomis inovacijomis ir kitais įgyvendinant šias programas parengtais sprendimais. Programa taip pat papildo Skaitmeninės Europos programą²¹, kurią įgyvendinant siekiama skatinti Sąjungos ekonomikos ir viešojo sektoriaus skaitmeninimą.

Be to, įgyvendinant siūlomą programą bus siekiama užtikrinti sąveiką su Teisingumo, teisių ir vertybių fondu²², kuris siekia remti tolesnį Europos teisingumo erdvės kūrimą siekiant užtikrinti nacionalinių teisingumo sistemų veiksmingumą – teisingos ir ekonomiškai efektyvios Europos ekonomikos būtinąją sąlygą.

¹⁰ COM(2015) 192 final, „Europos bendrosios skaitmeninės rinkos strategija“.

¹¹ COM(2015) 550 final, „Bendrosios rinkos tobulinimas: daugiau galimybių piliečiams ir įmonėms“.

¹² COM(2015) 468 final, „Kapitalo rinkų sąjungos kūrimo veiksmų planas“.

¹³ COM(2018) 0185 final.

¹⁴ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_lt.htm.

¹⁵ COM(2018) 442 final.

¹⁶ COM(2018) 443 final.

¹⁷ COM(2018) 439 final.

¹⁸ COM(2018) 372 final.

¹⁹ COM(2018) 435 final.

²⁰ COM(2018) 447 final.

²¹ COM(2018) 434 final.

²² COM(2018) 375 final.

Siūloma programa yra suderinama su „Erasmus“²³ ir Europos Sąjungos solidarumo fondu²⁴ bei „Europos socialiniu fondu +“²⁵. Ši programa turi paskatinti darbo rinkos ir jaunų žmonių judumą, kuris svarbus siekiant užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą.

Galiausiai, pagal siūlomą programą remiamus su maisto grandine susijusius veiksmus, pvz., gyvūnų ir augalų sveikatos krizėms įveikti taikomas veterinarijos ir fitosanitarinės priemonės, turėtų papildyti naudojant Sąjungos bendrosios žemės ūkio politikos biudžetą atliekamos rinkos vertinimu pagrįstos intervencijos²⁶.

Prireikus programos veiksmais turėtų būti siekiama proporcingai spręsti rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemas ir veikla neturėtų būti dubliuojama arba ja neturėtų būti išstumiamas privatus finansavimas; ji turėtų teikti akivaizdžią Europos pridėtinę vertę. Tai užtikrins programos veiksmų ir ES valstybės pagalbos taisyklių nuoseklumą, kartu išvengiant nepagrįsto konkurencijos iškraipymo vidaus rinkoje.

Šiame pasiūlyme numatyta reglamentą taikyti nuo 2021 m. sausio 1 d. Jis pateiktas 27 valstybių narių Sąjungai, atsižvelgiant į Jungtinės Karalystės pranešimą dėl jos ketinimo išstoti iš Europos Sąjungos ir Euratomo remiantis Europos Sąjungos sutarties 50 straipsniu. Pranešimas gautas 2017 m. kovo 29 d.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

Pagal nusistovėjusią teismų praktiką teisinio pagrindo Sąjungos teisės aktui parinkimas turi būti grindžiamas objektyviais kriterijais, kuriems gali būti taikoma teisminė peržiūra. Jeigu Sutartyje yra konkretnė nuostata, tinkama būti tam tikros priemonės teisiniu pagrindu, priemonė turi būti pagrindžiama ta nuostata. Jeigu nagrinėjant priemonę matyti, kad ja siekiama dviejų tikslų arba kad ji turi dvi sudedamąsias dalis, ir jei vieną iš tų tikslų arba sudedamųjų dalių galima laikyti pagrindiniu (-e), o kita (s) yra tik papildoma (s), ta priemonė turi būti grindžiama vieninteliu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbesnis tikslas arba sudedamoji dalis. Kalbant apie priemonę, kuria vienu metu siekiama kelių tikslų arba kuri turi kelias sudedamąsias dalis, kurie (-os) yra neatsiejamai susiję (-usios) ir nė viena (-as) iš jų nėra papildoma (-as), Teismas nusprendė, kad kai dėl to yra taikytinos įvairios Sutarties nuostatos, tokia priemonė tokiu išimtinu atveju turės būti grindžiama skirtingais atitinkamais teisiniais pagrindais. Tačiau dvejopu teisiniu pagrindu negalima remtis tuomet, kai kiekvienam teisiniui pagrindui nustatytos procedūros tarpusavyje yra nesuderinamos²⁷.

Šiuo metu galiojantys pagrindiniai aktai, pagal kuriuos rengiamos programos ir kurie bus įtraukti į programą, pagrįsti skirtingais pagrindais. Pastarieji susiję su šiais Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) straipsniais:

- 114 straipsnis, taikomas veiklai, kuria remiama finansinė atskaitomybė ir auditas²⁸ (ir daug vidaus rinkos priemonių, į kurias įtrauktos pagalbinės finansavimo nuostatos);

²³ COM(2018) 367[...].

²⁴ COM(2018) 393 final.

²⁵ COM(2018) 382 final.

²⁶ COM(2018) 322 final, 10 straipsnis.

²⁷ ECLI:EU:C:2012:525, byla C-490/10 *Parlamentas prieš Tarybą*, 44–47 punktai.

²⁸ Reglamentas (ES) Nr. 258/2014.

- 169 straipsnio 2 dalies b punktas dėl vartotojų apsaugos²⁹;
- 43 straipsnis ir 168 straipsnio 4 dalies b punktas dėl veterinarijos ir fitosanitarijos priemonių³⁰;
- 197 straipsnis dėl administracinio bendradarbiavimo;
- 173 straipsnis, kuriuo skatinama įmonių, visų pirma MVI, plėtrai palanki aplinka;
- 195 straipsnis dėl turizmo; ir
- 338 straipsnis dėl statistikos.

Atsižvelgiant į užtikrintą sąveiką ir sujungus ankstesnes programas buvo parengtas pasiūlymas, kuriuo tuo pat metu siekiama keturių tikslų, neatskiriama vienas su kitu susietų, tačiau iš kurių nė vienas nėra papildomas kito atžvilgiu. Siekiami tikslai yra tokie:

- vidaus rinka (SESV 114 straipsnis);
- veterinarijos ir fitosanitarijos priemonės (SESV 43 straipsnis ir 168 straipsnio 4 dalies b punktas);
- įmonių, visų pirma MVI, plėtrai palankios aplinkos skatinimas (SESV 173 straipsnis); ir
- įvairių sričių Sąjungos politikos statistika (SESV 338 straipsnis).

Taigi, teisiniai programos pagrindai – 114 straipsnis, 43 straipsnio 2 dalis ir 168 straipsnio 4 dalies b punktas ir SESV 173 straipsnis bei 338 straipsnis.

• Subsidiarumas

Siekiant stipresnės ir teisingesnės vidaus rinkos būtina tinkamai veikianti reglamentavimo sistema, informuoti ir galimybių turintys asmenys, vartotojai, verslo subjektai ir konkurencinga pramoninė ekosistema. Šio tikslo neįmanoma pasiekti, jeigu Sąjunga arba valstybės narės veiks pavieniui. Net tuo atveju, jeigu visų pirma valstybės narės būtų atsakingos už vidaus rinkos kūrimą, Komisijai, kaip sutarčių saugotojai, ir visai Sąjungai svarbu užtikrinti, kad šie tikslai būtų pasiekti nuosekliai, kad asmenys, vartotojai ir verslo subjektai visoje Europoje galėtų naudotis vienodomis teisėmis ir galimybėmis. Būtina imtis Sąjungos lygmens veiksmų siekiant užtikrinti nuoseklią vidaus rinkos plėtrą, nediskriminavimą, vartotojų apsaugą, veiksmingą konkurenciją, valstybių narių pajėgumų stiprinimą ir jų bendradarbiavimo plėtrą ir tarpvalstybinių klausimų sprendimą. Būtinės bendrosios taisyklės ir Europos bendradarbiavimas, kad Komisija ir valstybių narių kompetentingos institucijos galėtų imtis nuoseklių veiksmų operatyviniu lygiu.

Tokį aukštą bendradarbiavimo ir koordinavimo lygį galima užtikrinti tik laikantis centralizuotojo požiūrio, geriausia – Sąjungos lygiu. Siūlomoje programoje nurodytos veiklos rūšys būtų ekonomiškai efektyvesnės nei tuo atveju, jei kiekviena valstybė narė kurtų atskirą dvišaliu ar daugiašaliu pagrindu veikiančią bendradarbiavimo sistemą. Programoje sutelkiami ištekliai, taigi, sukuriama masto ekonomija. Todėl tuo pačiu metu galima didinti visuomenės, vartotojų, verslo subjektų ir valstybių narių kompetentingų institucijų pasitikėjimą vidaus rinka.

²⁹ Reglamentas (ES) Nr. 254/2014, Reglamentas (ES) Nr. 2017/826.

³⁰ Reglamentas (ES) Nr. 652/2014.

Be to, Sąjungos įsikišimo galimybė jau buvo pakankamai įtvirtinta ankstesnėse programose. Siūloma programa minėtas pagrindimas nėra keičiamas.

Taigi, šią programą įmanoma plėtoti tik Sąjungos lygiu, nes imantis veiksmų būtinas aktyvus valstybių narių bendradarbiavimas ir jų veiksmų derinimas.

- **Proporcingumo principas**

Siūloma programa padės veiksmingai įgyvendinti ir modernizuoti Sąjungos teisinę sistemą ir sparčiai ją pritaikyti prie nuolat kintančios aplinkos. Minėta veikla, be kita ko, bus susijusi su duomenų rinkimu, analizės, tyrimų, vertinimų atlikimu ir politikos rekomendacijų rengimu. Daugiau kaip pusė siūlomų biudžeto lėšų bus išleista pajėgumų stiprinimo veiklai ir siekiant palengvinti bendruosius valstybių narių, jų kompetentingų institucijų, Komisijos ir decentralizuotų Sąjungos agentūrų veiksmus. Be to, įgyvendinant programą bus finansuojami mechanizmai, kuriuos taikant asmenims, vartotojams ir verslo atstovams būtų suteikiama galimybė dalyvauti priimant sprendimus. Įgyvendinant programą taip pat būtų sustiprinami patirties ir žinių mainai. Programa remia labai konkrečius veiksmus, kuriais siekiama didesnio konkurencingumo, visų pirma MVĮ konkurencingumo, standartizavimo ir neatidėliotųjų priemonių tobulinimo su maisto grandine susijusiose srityse.

Be to, programoje nustatoma Reglamento (EB) Nr. 223/2009³¹ 13 straipsnyje apibrėžtos Europos statistikos plėtojimo, rengimo ir sklaidos finansavimo sistema.

Visi veiksmai yra tik tokie veiksmai, kurie yra būtini siekiant programos tikslų, t. y. užtikrinti tinkamai veikiančią vidaus rinką, didinti MVĮ konkurencingumą ir rengti Europos statistinius duomenis. Veiksmai pagrįsti tikrųjų poreikių vietoje analize, tačiau taip pat atsižvelgiama į teisinius reikalavimus (pvz., neatidėliotinas veterinarijos ir fitosanitarijos priemonės, Europos statistiką). Komisija koordinavimo, vykdomąsias ir valdymo funkcijas vykdo Sutartyse nustatytais sąlygomis.

Taigi, programos tikslų bus siekiama imantis kur kas proporcingesnių veiksmų Sąjungos lygiu, o ne valstybių narių lygiu.

Poveikio vertinimo 3.3 pastraipoje daroma nuoroda į Europos pridėtinę vertę.

- **Priemonės pasirinkimas**

Poveikio vertinime nurodyta, kad Sąjungos įsikišimas naudojant finansavimo programas yra tinkamas. Visas ankstesnes programas, veiklos rūšis, kurios iki šiol buvo finansuojamos pagal vidaus rinkai, MVĮ konkurencingumui ir Europos statistikai skirtas biudžeto eilutes, sujungus į vieną programą būtų pagerintas nuoseklumas ir veiklos vientisumas. Be to, taip pat sumažėtų skirtingų ir pavienių finansavimo taisyklių skaičius.

Vykdydama teisėkūros politiką ir atsižvelgdama į DFP Komisija patvirtino finansavimo programą, kuri pateikta kaip reglamentas.

³¹ 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87, 2009 3 31, p. 164).

3. RETROSPEKTYVINIO VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

• Galiojančių teisės aktų retrospektyvinis vertinimas / tinkamumo patikrinimas

Rengiant siūlomą programą buvo atsižvelgta į vertinant ankstesnes programas įgytą patirtį. Programoje taip pat atsižvelgiama į veiklos, kuri anksčiau buvo finansuojama pagal vidaus rinkos biudžeto eilutes, vertinimo rezultatus ir viešas konsultacijas dėl šios veiklos, arba įvertinama būtinybė imtis naujų veiklos rūšių.

Visų pirma verta pabrėžti, kad tik 6 proc. ES piliečių mano esą tinkamai informuoti apie jų, kaip ES piliečių, teises ir tik 36 proc. piliečių mano esą gana neblogai informuoti³². Viešai konsultuojantis dėl bendrųjų skaitmeninių vartų³³ paaiškėjo, kad 80 proc. verslo subjektų yra įsitikinę, jog laikytis kitų šalių nacionalinių reikalavimų yra gana sunki užduotis. 60 proc. asmenų patvirtino, kad jie nežino arba beveik nežino, kokių nacionalinių reikalavimų jie turėtų laikytis kitoje valstybėje narėje³⁴.

Pagal REFIT (Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programa) atlikus³⁵ produktų rinkos priežiūros veikimo vertinimą taip pat matyti, kad verslo subjektai prastai išmano taisykles ir kad nustatant produkto atitiktį nepakanka skaidrumo. Atlikus vertinimą nustatyta, kad neatitiktį, be kitų dalykų, lemia rinkos priežiūros Sąjungoje susiskaidymas. Rinkos priežiūros institucijų bendrųjų veiksmų finansavimui būtina nuoseklesnė koordinavimo sistema siekiant sumažinti reikalavimų neatitinkančių produktų kiekį vidaus rinkoje.

Kalbant apie konkurencijos politiką, iš 2010 ir 2014 m. „Eurobarometro“ apklausų matyti, kad visuomenė nežino, kur turėtų kreiptis, jeigu pastebėtų didesnes kainas, sumažėjusį produktų ar tiekėjų skaičių arba prastesnę kokybę. Be to, 2016 m. „Eurobarometro“ apklausa patvirtino, kad valstybės pagalbos taisyklės išmanomos gana prastai.

Įvertinus Vartotojų programą³⁶ paaiškėjo, kad ji vangiai pagelbsti sprendžiant naujus rinkos uždavinius, kurie iškyla dėl sparčių ir dažnai nenusipėjamų visuomenės ir technologijos pokyčių. Atlikus vertinimą taip pat nurodyti tam tikrose valstybėse narėse taikomi konkretūs apribojimai, kliudantys optimaliam panaudojimui, visų pirma dėl išteklių trūkumo.

Atlikus Maisto grandinės programos³⁷ laikotarpio vidurio vertinimą nustatyta, kad visa veikla, kuriai šioje srityje teikiama Sąjungos finansinė parama, vis dar yra itin svarbi žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatai visoje maisto grandinėje. Paaiškėjo, kad minėta programa taip pat praverčia lanksčiai tenkinant atsirandančius finansavimo poreikius, ypač tuo atveju, jeigu kyla gyvūnų ligų ir augalų kenkėjų protrūkis.

³² „Eurobarometro“ apklausa Nr. 430 dėl Europos Sąjungos pilietybės, 2016 m. kovo mėn.

³³ https://ec.europa.eu/growth/content/public-consultation-single-digital-gateway-0_en.

³⁴ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis dėl bendrųjų skaitmeninių vartų rezultatų apibendrinamoji ataskaita, pridedama prie Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendrųjų skaitmeninių vartų sukūrimo informacijai teikti, procedūroms atlikti ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugoms teikti, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (SWD/2017/0212 final — 2017/086 (COD)).

³⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=SWD:2017:0469:FIN>

³⁶ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 254/2014 dėl daugiamečių vartotojų 2014–2020 m. programos, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1926/2006/EB (OL L 84, 2014 3 20, p. 42).

³⁷ Reglamento (ES) Nr. 652/2014 laikotarpio vidurio vertinimas.

Galiausiai, nuolatinis Europos statistikos programos³⁸ vertinimas rodo būtinybę sukurti nuolatinis pajėgumus, kad būtų įmanoma greičiau tenkinti atsirandantį naujų duomenų poreikį. Dėl globalizacijos, skaitmeninimo ir sparčios technologijos kaitos ekonominės veiklos rezultatų vertinimo pagrindus, t. y. bendrąjį vidaus produktą ir pagrindinius ekonominius rodiklius, tenka iš dalies pritaikyti. Todėl daug pastangų taip pat būtina skirti naujai metodikai rengti. Duomenų rinkimą būtina pertvarkyti taip, kad jis apimtų visus prieinamus duomenų šaltinius.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Viešos konsultacijos dėl pasiūlytos daugiametės finansinės programos vyko nuo 2018 m. sausio 10 d. iki tų pačių metų kovo 9 d. Į klausimyną buvo įtraukti su investavimu, moksliniais tyrimais, naujovėmis, MVĮ ir vidaus rinka susiję klausimai.

Apie 80 proc. suinteresuotųjų šalių manė, kad Sąjungos programos ir fondai pridėjo daugiau vertės negu jos būtų buvę pridėta nacionaliniu lygiu. Buvo pareikšta, kad vidaus rinka – tinkamiausias Sąjungos pridėtinės vertės pavyzdys, nes vidaus rinka laikyta viešuoju gėriu, užtikrinančiu realiąją ir apčiuopiamą vertę.

Didžioji dauguma apklaustųjų nurodė šiuos pagrindinius su programa susijusius uždavinius: parama MVĮ ir pramonės plėtrai, sąžiningai konkurencijai ir maisto saugai. Apskritai nuo 20 iki 50 proc. apklaustųjų manė, kad su programa susijusios politikos sritys minėtus uždavinius sprendžia tinkamai arba gana neblogai. Sklandi prekių apyvarta Sąjungoje gavo didžiausią balą (50 proc. visų atsakymų). Toliau sekė parama pramonės plėtrai (42 proc.), Sąjungos statistikos pateikimas (40 proc.) ir parama kapitalo srautams ir investavimui (39 proc.). Tik 12 proc. apklaustųjų manė, kad šių sričių politika apskritai nebuvo sėkminga.

- **Poveikio įvertinimas**

Pateiktos programos projektui buvo taikyta poveikio vertinimo procedūra. Nagrinėti šie trys bendrieji scenarijai:

- 1 galimybė – **įprastinės veiklos scenarijus**, kai tęsiamas dabartinės daugiametės finansinės programos ir biudžeto eilučių įgyvendinimas, įtraukiant naujus pasiūlymus dėl išlaidų, dėl kurių priimami atskiri pagrindiniai aktai;
- 2 galimybė: **integruotasis scenarijus**, kai priimama nauja programa, užtikrinanti dabartinės įgyvendinimą, ir biudžeto eilutės, atitinkančios programos taikymo sritį. Šie veiksmai atliekami priimant bendrąjį pagrindinį aktą, kad būtų išlaikyti specialieji teisiniai ir instituciniai reikalavimai;
- 3 galimybė: **visiškai sunormintas scenarijus**; šiuo atveju visos programos taikymo sričiai priskirtinos programos sujungiamos į vieną bendrą pagrindinį aktą, kuriame nustatomi tapatūs teisiniai ir instituciniai reikalavimai visų rūšių veiklai, kurios priskiriamos jo taikymo sričiai.

Laikyta, kad teiktina pirmenybė 2 galimybei – naujai, integruotai programai. Pripažinta, kad šiuo atveju, palyginti su 3 galimybe, reikėtų mažiau pastangų, tačiau 2 galimybė – įmanomas ir praktiškas būdas užsitikrinti programos ir biudžeto eilučių paprastinimą, lankstumą ir sąveiką atsižvelgiant į jos taikymo sritį. Be to, pasirinkus 2 galimybę konkrečius teisinius ir institucinius reikalavimus taip pat būtų įmanoma pritaikyti valdant tas atskiras programas. Tinkami pavyzdžiai – neatidėliotinos veterinarijos ir fitosanitarijos priemonės ir Europos

³⁸

Ataskaita kol kas nėra paskelbta, tačiau ją galima gauti pateikus prašymą Eurostatui.

statistikos programa³⁹, kurios nesvarbūs instituciniai ir valdymo nustatymai perkelti į kitas programos dalis.

Reglamentavimo patikros valdyba apie poveikio vertinimą pateikė teigiamą nuomonę⁴⁰. Tačiau valdyba pateikė kelias pastabas ir rekomendacijas dėl patobulinimų, į kurias atsižvelgta taip:

Reglamentavimo patikros valdybos (RSB) rekomendacijos	Įtrauktos pastabos
Ataskaita turėtų būti atnaujinta, kad būtų atsižvelgta į paskutinius sprendimus dėl programos taikymo srities ir kad šie sprendimai būtų paaiškinti.	1.1 skirsnis „ <i>Taikymo sritis ir aplinkybės</i> “ buvo išplėstas siekiant atsižvelgti į Bendrosios rinkos programos taikymo sritį.
Ataskaitos įvade galėtų būti tinkamiau paaiškintas su programa susijusių priedų pobūdis. Ataskaitoje turėtų būti pašalintos priedų ir ataskaitos neatitiktys. Į ataskaitą iš pagrindinės ataskaitos priedų turėtų būti įtrauktos išvados, kurios svarbios Bendrosios rinkos programos biudžetui. Ataskaitoje turėtų būti paaiškinti per kitą laikotarpį įgyvendintinų atskirų programų pakeitimai. Ataskaitoje pateikiant politines aplinkybes ir naujas prioritetines sritis taip pat turėtų būti aiškiau nurodytas suinteresuotųjų šalių indėlis. Ataskaitoje turėtų būti paaiškinta, ar tinkamai atsižvelgta į susirūpinimą kėlusius aspektus, visų pirma susijusius su prioritetų nustatymu, pvz., sveikatos ir saugios bei tvarios maisto grandinės atžvilgiu.	Su programa susijusių priedų pobūdis buvo paaiškintas 1.1 skirsnyje „ <i>Taikymo sritis ir aplinkybės</i> “. Didelės įtakos rinkoje (SMP) paprogramės pagrindinės išvados paaiškintos pagrindinėje poveikio vertinimo ataskaitos lentelėje (1.3, <i>Svarbiausia įgyta patirtis įgyvendinant programas ir į Bendrosios rinkos programą įtrauktas biudžeto eilutes</i>), o svarbiausi paprogramės pakeitimai įtraukti į 2.1 lentelę (<i>Svarbiausi esamų programų / biudžeto eilučių pakeitimai</i>). Be to, buvo paaiškinti suinteresuotųjų šalių požiūriai.
Ataskaitoje nustatytos Bendrosios rinkos programos bendros prioritetinės sritys, tačiau prioritetų nustatymą programoms ir paprogramėms galima aptarti ir išsamiau. Analizėje galėtų būti atsižvelgiama į veiklos nutraukimo scenarijus ir (arba) pasiektą sąveiką, tuo siekiant prisitaikyti prie galimai apriboto biudžeto.	Į ataskaitą įtrauktas 3.3 skirsnis „ <i>Galimas prioritetų nustatymas atsižvelgiant į ES-27 pagrindinį scenarijų</i> “.
Ataskaitoje galėtų būti aiškiau paaiškinta Bendrosios rinkos programos priemonių sąveika su kitomis DFP programomis ir jų tarpusavio suderinamumas.	„ <i>Kitų DFP programų taikymo srities ir jų suderinamumo atžvilgiu taikomos išimtys</i> “ 1.1 skirsnyje buvo išplėstos įtraukiant informaciją apie suderinamumą su kitomis

³⁹ Kaip suformuluota Reglamente (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos.

⁴⁰ SEC(2018)294.

• **Supaprastinimas**

Kaip paaiškinta pirmiau, į pasiūlytą programą įtrauktos veiklos, kurios anksčiau finansuotos naudojant šešias ankstesnes programas, įskaitant Europos statistikos programą, tačiau taip pat tos veiklos, kurios anksčiau buvo finansuotos pagal kelias Komisijos biudžeto eilutes⁴¹, susijusias su vidaus rinka. Į programą taip pat įtrauktos naujos iniciatyvos⁴², kuriomis siekiama gerinti vidaus rinkos veikimą.

Taigi, įgyvendinant pasiūlytą programą būtų paprastinama ir panaudojama skirtingų veiksmų sąveika. Joje taip pat nustatoma lankstesnė ir paslankesnė finansavimo sistema siekiant apsaugoti tinkamai ir ekonomiškai efektyviai veikiančią vidaus rinką ir ją gerinti.

• **Pagrindinės teisės**

Programa užtikrina visapusišką Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintų teisių ir principų taikymą bei padeda ginti kai kurias iš tų teisių. Visų pirma, programos tikslai turi veiksmingai užtikrinti piliečių sveikatą pagal chartijos 35 straipsnį ir vartotojų apsaugą pagal chartijos 38 straipsnį. Ji taip pat prisideda užtikrinant teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą, kaip nustatyta chartijos 47 straipsnyje. Programa taip pat siekiama dar labiau įtvirtinti laisvę užsiimti verslu pagal Sąjungos teisę, nacionalinės teisės aktus ir praktiką (16 straipsnis).

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

2018 m. gegužės 2 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl kitos daugiametės finansinės programos, kurios laikotarpis prasideda 2021 m. Pagal šį pasiūlymą šiame reglamente laikotarpiui, kuris prasideda 2021 m., nustatyta 4 088 580 000 EUR biudžeto sistema (dabartinėmis kainomis)

5. KITI ELEMENTAI

• **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Pasiūlyta programa iš esmės bus įgyvendinama tiesioginio valdymo priemonėmis, visų pirma naudojant dotacijas, apdovanojimus ir viešuosius pirkimus.

Numatoma, kad tam tikras programos dalis įgyvendins vykdomosios įstaigos. Ši nuostata visų pirma taikoma su verslo subjektų ir MVĮ konkurencingumu susijusiai veiklai bei mokymui apie žmonių, gyvūnų bei augalų sveikatą maisto grandinėje ir gyvūnų gerovės paramai.

Programos poveikis bus vertinamas parengiant laikotarpio vidurio ir galutinius vertinimus bei nuolat stebint aukšto lygio pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių rinkinį. Šie vertinimai bus atliekami pagal 2016 m.⁴³ balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo 22 ir 23 pastraipas, kuriuo trys institucijos patvirtino, kad galiojančių teisės aktų ir politikos vertinimais turėtų būti remiamasi rengiant būsimų galimybių poveikio vertinimus. Rengiant įvertinimus bus

⁴¹ Finansinių paslaugų vidaus rinkos kūrimas ir plėtojimas; bendrovių teisė; vidaus rinkos valdymo priemonės; parama standartizavimo veiklai, prekių ir paslaugų vidaus rinkos veikimas ir vystymas, mitybų ir mokesčių politikos formavimą remiančios biudžeto eilutės.

⁴² „Didelio masto ir novatoriška konkurencijos politika siekiant stiprinti Sąjungą skaitmeniniame amžiuje“, bendrosios grupės iniciatyva.

⁴³ 2016 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros (OL L 123, 2016 5 12, p. 1–14).

nustatomas programos poveikis vietoje remiantis rodikliais ir tikslais bei išsamia analize siekiant nustatyti, kokių lygiu priemonę galima laikyti svarbia, veiksminga ir efektyvia, užtikrinančia Sąjungos pridėtinę vertę ir tinkančia būti suderinama su kitų sričių Sąjungos politika. Rengiant šiuos įvertinimus bus atsižvelgiama į patirtį, įgytą nustatant galimus trūkumus ar sunkumus bei galimybes tobulinti veiksmus ar gerinti jų rezultatus bei padėti didinti jų poveikį.

Programos rezultatai ir išlaidos bus reguliariai vertinamos taikant išsamią stebėsenos sistemą, remiantis apibrėžtais rodikliais, kad būtų užtikrintas kainos ir kokybės santykis. Pagrindinė programos užduotis – teikti paramą, padėti valstybių narių administracijoms keistis informacija ir stiprinti savo pajėgumus, todėl stebėsenos sistema iš esmės bus skirta, be kitų dalykų, stebėti programos veiklos įgyvendinimo pažangą ir šiuo tikslu naudoti rezultatų rodiklius.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

I skyrius. Bendrosios nuostatos

Programos taikymo sritis visapusiškai apima vidaus rinką, MVĮ konkurencingumą ir Europos statistiką.

Konkretūs programos tikslai:

- geresnio vidaus rinkos veikimo užtikrinimas;
- verslo subjektų, visų pirma MVĮ, konkurencingumo didinimas;
- standartizavimo plėtra;
- vartotojų interesų gynimas;
- žmonių, gyvūnų ir augalų aukšto sveikatos lygio užtikrinimas visoje maisto grandinėje ir
- aukštos kokybės Europos statistikos rengimas ir perdavimas.

Programos dalyviais galės tapti valstybės narės, Europos laisvosios prekybos asociacijos (EFTA) narės, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEA) narės, stojančiosios šalys, šalys kandidatės ir galimos kandidatės. Atsižvelgiant į bendrąją Sąjungos politiką, tam tikromis sąlygomis programoje galės dalyvauti ir Europos kaimynystės politikos šalys. Be to, programoje galės dalyvauti Šveicarija pagal Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl bendradarbiavimo statistikos srityje nustatytas sąlygas⁴⁴.

Programa bus įgyvendinama taikant dažniausiai naudojamus Sąjungos biudžeto išlaidų mechanizmus, t. y. viešuosius pirkimus ir dotacijas.

II skyrius. Dotacijos

Šiame skyriuje nurodyti bendrieji tipai tų veiksmų, kurie bus taikomi visiems konkretiems tikslams. Tai gali būti:

⁴⁴ OL L 90, 2006 3 28, p. 2.

- parama įgyvendinant ir modernizuojant Sąjungos teisinę sistemą šiam tikslui renkant duomenis ir atliekant analizes;
- tyrimai ir vertinimai;
- pajėgumų stiprinimas ir palankesnių galimybių sudarymas valstybių narių, jų kompetentingų institucijų, Komisijos ir decentralizuotų Sąjungos agentūrų bendriems veiksams;
- mechanizmų, kuriuos taikant asmenims, vartotojams ir verslo subjektams būtų suteikiama galimybė dalyvauti priimant sprendimus, finansavimas ir
- patirties ir žinių mainų bei sklaidos gerinimas.

Be to, šiame skyriuje išvardyti labai konkretūs ir tiksliniai, griežtai apibrėžtų tipų veiksmai šiose srityse: konkurencingumo gerinimas, visų pirma MVI; standartizavimas ir neatidėliotinos priemonės visoje maisto grandinėje. Be to, šiame skyriuje nurodytos konkrečios veiklos rūšys siekiant įgyvendinti Reglamento (EB) Nr. 223/2009 13 straipsnyje apibrėžtos Europos statistikos plėtojimo, rengimo ir sklaidos finansavimo sistemą.

Siekiant užtikrinti kuo didesnę paprastinimą šiame skyriuje nustatomos papildomos sąlygos arba nuo Finansinio reglamento leidžiančios nukrypti nuostatos dėl subjektų atitikties reikalavimams, kvietimo teikti pasiūlymus išimčių, bendro finansavimo taisyklių, reikalavimus atitinkančių sąnaudų ir t. t.

III skyrius. Programavimas, stebėseną ir vertinimas

Programos įgyvendinimas turėtų būti grindžiamas metine arba daugiamete darbo programa ar programomis. Atsižvelgiant į siekiamų tikslų vidutinės ir ilgalaikės trukmės pobūdį bei remiantis ilgai įgyta patirtimi, darbo programos gali apimti kelerius metus. Įgyvendinant programą daugiametės darbo programos nedarys jokio poveikio, tačiau jos sumažins administracinę naštą.

Siekiant nuo pat pradžių gerinti programos stebėseną ir jos rezultatus, į IV priedą buvo įtrauktas pagrindinių rodiklių sąrašas. Komisija bus įgaliota priimti deleguotuosius aktus siekiant iš dalies pakeisti stebėsenos ir vertinimo sistemą ir, prireikus, rodiklių sąrašą.

Komisijos pasiūlyme dėl 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos iškeltas kur kas didesnis tikslas – į visas Sąjungos programas įtraukti klimato aspektą ir užtikrinti, kad su klimatu susijusiam bendram tikslui Sąjunga iš viso skirtų 25 proc. lėšų. Šios programos indėlis siekiant minėto bendro tikslo bus vertinamas atitinkamu išskaidymo lygiu naudojant Sąjungos klimato požymių sistemą, įskaitant tikslesnių metodikų taikymą, jeigu jos prieinamos. Komisija kasmet toliau teiks informaciją apie įsipareigojimų asignavimą atsižvelgiant į metinį biudžeto projektą.

Siekdama remti visišką programos galimybių išnaudojimą siekiant su klimatu susijusių tikslų, Komisija nustatys tinkamus veiksmus taikydama programos rengimo, įgyvendinimo, peržiūros ir vertinimo procesus.

Bus atliekami tarpiniai ir galutiniai vertinimai.

IV skyrius. Pereinamojo laikotarpio nuostatos ir baigiamosios nuostatos

Nuosekli, veiksminga ir proporcingai pritaikyta informacija bus teikiama įvairiai auditorijai, įskaitant žiniasklaidą ir visuomenę.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl bendrosios rinkos, įmonių, įskaitant mažas ir vidutinio dydžio įmones, konkurencingumo ir Europos statistikos programos, kuriuo panaikinami Reglamentai (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014, (ES) Nr. 258/2014, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 2017/826

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PALAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač

į jos 43 straipsnio 2 dalį, 168 straipsnio 4 dalies b punktą, 114, 173 ir 338 straipsnius,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁴⁵,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę⁴⁶,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) vidaus rinka – Sąjungos pamatas. Nuo pat jos sukūrimo vidaus rinka buvo svarbiausias augimo, konkurencijos ir užimtumo veiksnys. Sukūrus vidaus rinką, Europos verslo subjektams, visų pirma labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI), atsivėrė naujų galimybių bei masto ekonomija bei padidėjo jų pramoninis konkurencingumas. Vidaus rinka prisidėjo kuriant darbo vietas ir užtikrino vartotojams didesnę pasirinkimą mažesnėmis kainomis. Vidaus rinka toliau išlieka stipresnė, labiau subalansuota ir teisingesnė ekonomikos kūrimo veiksnys. Vidaus rinka – vienas svarbiausių Sąjungos pasiekimų ir didžiausias jos pranašumas vis labiau globalėjančiame pasaulyje;
- (2) vidaus rinka turi nuolat prisitaikyti prie sparčiai kintančios aplinkos, kurioje nuolat vyksta skaitmeninė revoliucija ir globalizacija. Naujas skaitmeninių inovacijų laikmetis nuolat atveria galimybių verslo subjektams ir asmenims, skatina kurti naujus produktus ir verslo modelius, tačiau tuo pačiu kelia reglamentavimo ir vykdymo užtikrinimo uždavinius;
- (3) didžioji dauguma Sąjungos teisės aktų remia vidaus rinkos veikimą. Minėti teisės aktai visų pirma reglamentuoja konkurencingumą, vartotojų apsaugą, rinkos priežiūrą ir maisto grandinę, tačiau taip pat verslo, prekybos ir finansinių sandorių taisykles bei sąžiningos konkurencijos skatinimą, kad būtų sukurtos vienodos sąlygos, be kurių vidaus rinkos veikimas nebūtų įmanomas;

⁴⁵ OL C , , p. .

⁴⁶ OL C , , p. .

- (4) tinkamo vidaus rinkos veikimo kliūtys kol kas nėra pašalintos ir vis išsilyja naujų kliūčių. Taisyklių nustatymas – tik pirmas žingsnis, ne mažiau svarbu užtikrinti jų laikymąsi. Pagaliau tai susiję ir su piliečių pasitikėjimu Sąjunga, jos gebėjimu vykdyti savo įsipareigojimus, kurti naujas darbo vietas bei užtikrinti augimą apsaugant viešąjį interesą;
- (5) šiuo metu įgyvendinamos kelios Sąjungos veiksmų programos t. y. įmonių konkurencingumo, įskaitant MVI, vartotojų apsaugos, vartotojų ir galutinių naudotojų finansinių paslaugų, finansinių paslaugų ir maisto grandinės politikos formavimo programos. Kai kurios papildomos veiklos finansuojamos tiesiogiai pagal vidaus rinkos biudžeto eilutes. Būtina supaprastinti ir išnaudoti skirtingų veiksmų sąveiką bei sukurti lankstesnę ir paslankesnę finansavimo sistemą siekiant užtikrinti tinkamai, ekonomiškai efektyviai veikiančią vidaus rinką. Todėl reikia parengti naują programą, sutelkiančią kitos rūšies veiklas, kurios anksčiau buvo finansuotos tų kitų programų lėšomis ir pagal kitas atitinkamas biudžeto eilutes. Į programą taip pat turėtų būti įtrauktos naujos iniciatyvos, kuriomis siekiama gerinti vidaus rinkos veikimą;
- (6) Europos statistikos plėtojimui, rengimui ir sklaidai taikoma atskiroji Europos statistikos programa, nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente Nr. 99/2013⁴⁷. Siekiant užtikrinti nenutrūkstamą Europos statistikos rengimą ir sklaidą į naująją programą taip pat turėtų būti įtraukta veikla, kurią apima Europos statistikos programa, nustatant Europos statistikos plėtojimo, rengimo ir sklaidos sistemą. Naujoje programoje pat turėtų būti nustatyta finansinė Europos statistikos sistema, kad būtų teikiama aukštos kokybės, palyginamoji ir patikima Europos statistika siekiant remti visų sričių Sąjungos politikos formavimą, įgyvendinimą, stebėseną ir vertinimą;
- (7) todėl tikslinga parengti vidaus rinkos, įmonių konkurencingumo, įskaitant labai mažas, mažąsias ir vidutines įmones, ir Europos statistikos programą (toliau – programa). Programa turėtų apimti septynerių metų laikotarpį nuo 2021 iki 2027 m.;
- (8) programa turėtų būti remiamas tinkamam vidaus rinkos veikimui būtinų Sąjungos teisės aktų rengimas, įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas. Programa turėtų būti remiamas tinkamų sąlygų sukūrimas, kad būtų suteikta galios visiems vidaus rinkos dalyviams: verslo subjektams, piliečiams, įskaitant vartotojus, pilietinei visuomenei ir valdžios institucijoms. Šiuo tikslu įgyvendinant programą turėtų būti siekiama užtikrinti verslo subjektų, visų pirma MVI, konkurencingumą, tačiau taip pat remti vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymo užtikrinimą ir saugos taisyklių taikymą bei verslo subjektų ir asmenų informuotumo didinimą suteikiant jiems tinkamas priemones, žinias ir kompetenciją, kad jie galėtų priimti pagrįstus sprendimus ir aktyviau dalyvautų formuojant Sąjungos politiką. Be to, įgyvendinant programą turėtų būti siekiama plėsti reglamentavimo ir administracinį bendradarbiavimą, visų pirma keičiantis geriausia patirtimi, plečiant žinių ir kompetencijos pagrindus, įskaitant strateginių viešųjų pirkimų naudojimą. Programa taip pat turėtų būti siekiama remti aukštos kokybės tarptautinių standartų, kurie padėtų įgyvendinti Sąjungos teisės aktus, rengimą. Tai apima ir finansinės atskaitomybės ir audito standartų nustatymą, taip prisidedant prie Sąjungos kapitalo rinkų skaidrumo ir tinkamo jų veikimo bei didesnės investuotojų apsaugos. Programa taip pat turėtų būti remiamas taisyklių priėmimas ir standartų nustatymas, kad būtų užtikrinamas platesnis galimas suinteresuotųjų šalių dalyvavimas. Vienas iš programos tikslų taip pat turėtų būti aukštą žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatos lygį maisto grandinėje užtikrinančių Sąjungos teisės aktų įgyvendinimo ir jų vykdymo užtikrinimo rėmimas ir gyvūnų gerovės didinimas;
- (9) moderni vidaus rinka skatina konkurenciją, teikia naudą vartotojams, verslo subjektams ir darbuotojams. Geriau išnaudojant nuolat besivystančią paslaugų vidaus rinką Europos verslo

⁴⁷ 2013 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 99/2013 dėl 2013–2017 m. Europos statistikos programos (OL L 39, 2013 2 9, p. 12).

subjektams būtų padedama kurti darbo vietas ir plėstis į kitas šalis, siūlyti platesnį paslaugų pasirinkimą palankesnėmis kainomis ir išlaikyti aukštus vartotojų ir darbuotojų standartus. Siekiant minėtų tikslų programa turėtų padėti šalinti likusias kliūtis ir kurti tokią reglamentavimo sistemą, kuri būtų suderinama su naujais novatoriškais verslo modeliais;

- (10) su daugeliu pramonės gaminių susijusios reglamentavimo kliūtys vidaus rinkoje buvo pašalintos taikant prevencijos mechanizmus, priimant bendras taisykles ir, jeigu šios Sąjungos taisyklės nebuvo priimtos, taikant tarpusavio pripažinimo principą. Tose srityse, kur nėra ES teisės aktų, abipusio pripažinimo principas reiškia, kad vienos valstybės narės rinkoje teisėtai parduodamoms prekėms galioja laisvo judėjimo teisė ir jos gali būti parduodamos kitoje valstybėje narėje. Tačiau dėl nepakankamo abipusio pripažinimo principo taikymo bendrovėms būna sudėtingiau patekti į kitų valstybių narių rinkas. Nors prekių rinkai būdinga didelė integracija, tai lemia prarastas galimybes visai ekonomikai. Todėl programa turėtų būti siekiama prekių srityje gerinti abipusio pripažinimo taikymą ir sumažinti neteisėtai ir reikalavimų neatitinkančių į rinką patenkančių prekių kiekį;
- (11) nauji reglamentavimo ir vykdymo užtikrinimo uždaviniai susiję su sparčiai kintančia skaitmeninės revoliucijos aplinka, t. y. kibernetiniu saugumu, daiktų internetu arba dirbtiniu intelektu. Tais atvejais, kai padaroma žala, griežtomis produkto saugos ir atsakomybės taisyklėmis užtikrinama politikos priemonė, kad visi Sąjungos piliečiai, įskaitant vartotojus ir verslo subjektus, galėtų pasinaudoti šių taisyklių teikiama apsauga. Todėl programa turėtų būti padedama greitai pritaikyti Sąjungos atsakomybės už produktus tvarką ir užtikrinti jos įgyvendinimą, o tai skatintų inovacijas;
- (12) pateikiant į rinką Sąjungos teisės neatitinkančius produktus, šią teisę atitinkantys produktai patenka į nepalankią padėtį, be to, vartotojams gali kilti pavojus. Nemažai verslininkų taisyklių nesilaiko dėl nežinojimo arba sąmoningai, kad įgytų konkurencinį pranašumą. Rinkos priežiūros institucijoms dažnai skiriama nepakankamai lėšų ir jų veikla apima nacionalinę teritoriją, nors verslininkai prekiauja Sąjungoje arba net visame pasaulyje. Visų pirma e. prekybos atveju rinkos priežiūros institucijoms labai sudėtinga atsekti reikalavimų neatitinkančius iš trečiųjų valstybių importuotus produktus ir savo jurisdikcijoje nustatyti atsakingą subjektą. Todėl programa turėtų būti siekiama pagerinti produktų atitiktį ir šiuo tikslu verslininkams siūlant tinkamas iniciatyvas, dažniau atliekant atitikties patikras ir skatinant glaudesnę tarpvalstybinę vykdomųjų institucijų bendradarbiavimą. Programa taip pat turėtų būti padedama įtvirtinti esamą rinkos priežiūros veiklos rūšių sistemą, skatinti skirtingų valstybių narių rinkos priežiūros institucijų bendrą veiklą ir remti rinkos priežiūros veiklos konvergenciją ir glaudesnę integraciją;
- (13) produktų sauga yra svarbi visiems. Atitikties vertinimo institucijos tikrina, ar produktas atitinka saugos reikalavimus dar prieš jį pateikiant rinkai. Todėl ypatingai svarbu, kad atitikties vertinimo institucijos būtų patikimos ir kompetentingos. Sąjunga sukūrė atitikties vertinimo institucijų akreditavimo sistemą, kurią taikant tikrinama šių institucijų kompetencija, nešališkumas ir nepriklausomumas. Pagrindinis uždavinys – išlaikyti visos akreditavimo sistemos atitiktį naujausiems technikos laimėjimams ir užtikrinti, kad ji būtų vienodai griežtai taikoma visoje Sąjungoje. Todėl programa turėtų būti remiamos priemonės, užtikrinančios, kad atitikties vertinimo institucijos toliau atitiktų reglamentavimo reikalavimus ir stiprintų Europos akreditavimo sistemą, visų pirma naujų rūšių politiką remiant Europos Parlamento ir Tarybos

reglamento (EB) Nr. 765/2008⁴⁸ 14 straipsnyje nurodytą Europos akreditavimo organizaciją (EA);

- (14) vartotojų rinkoms plėtojant internetinės prekybos ir kelionių paslaugas sienų nebelieka, todėl svarbu užtikrinti, kad importuodami prekes ir paslaugas iš trečiosiose valstybėse įsisteigusių ekonominės veiklos vykdytojų Sąjungos vartotojai galėtų naudotis atitinkama apsauga. Todėl programoje turėtų būti numatyta galimybė prireikus remti bendradarbiavimą su atitinkamomis institucijomis, įsisteigusiomis pagrindinėse trečiosiose valstybėse, kurios yra pagrindinės Sąjungos prekybos partnerės;
- (15) siekdamas užtikrinti išleistų viešųjų pinigų ir vertės santykį bei prisidėti kuriant novatorišką, tvarią, įtraukiąją ir konkurencingą vidaus rinką valdžios institucijos naudoja viešuosius pirkimus. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/23/ES⁴⁹, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/24/ES⁵⁰ ir Europos Parlamento ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/25/EU⁵¹ numatyta valdžios institucijoms, verslo subjektams ir piliečiams, įskaitant vartotojus, naudą teikianti viešųjų pirkimų rinkų, kurios sudaro 14 proc. Sąjungos bendrojo vidaus produkto, integravimo ir veiksmingo veikimo teisinė sistema. Todėl programa turėtų būti remiamos priemonės, kuriomis užtikrinamas platesnis strateginių viešųjų pirkimų naudojimas, viešųjų pirkėjų profesionalumas, gerinamos MVĮ galimybės patekti į viešųjų pirkimų rinkas, didinamas skaidrumas, skatinamas integralumas ir geresni duomenys, viešųjų pirkimų skaitmeninio skatinimas ir prioriteto teikimas bendriems viešiesiems pirkimams šiuo tikslu stiprinant partnerystės požiūrį tarp valstybių narių, gerinant duomenų rinkimą ir duomenų analizę, įskaitant pritaikytą IT priemonių rengimą, paramą keitimuisi patirtimi ir gerąja praktika, teikiant gaires, stiprinant nacionalinių valdžios institucijų bendradarbiavimą ir bandomųjų projektų įgyvendinimą;
- (16) siekiant programos tikslų ir norint palengvinti piliečių ir verslo subjektų gyvenimą turi būti pradedamos teikti vartotojams pritaikytos aukštos kokybės viešosios paslaugos. Kitaip tariant, viešosios administracijos turi pertvarkyti savo veiklą, panaikinti įvairių jų administracinių padalinių atskirumą ir iš naujo kurti šias viešąsias paslaugas drauge su piliečiais ir verslo subjektais. Be to, norint nuolat ir iš esmės plėtoti su vidaus rinka susijusią tarpvalstybinę veiklą reikia teikti ne tik naujausią informaciją apie verslo subjektų ir piliečių teises, bet taip pat administracinius formalumus aiškinančią informaciją. Be to, reikia teikti teises konsultacijas ir padėti spręsti kylančius tarpvalstybinio lygio klausimus. Taip pat būtina paprastu ir veiksmingu būdu susieti nacionalines administracijas ir vertinti, kaip vidaus rinka veikia vietoje. Todėl programa turėtų būti remiamos šios esamos vidaus rinkos valdymo priemonės: portalas „Jūsų Europa“, kuris iš numatomų bendrųjų skaitmeninių vartų, portalo „Jūsų Europa“, Vidaus rinkos problemų sprendimo tinklo (SOLVIT), Vidaus rinkos rezultatų suvestinės ir Vidaus rinkos informacijos sistemos, turėtų būti pagrindinė sudedamoji dalis siekiant gerinti kasdienį piliečių gyvenimą ir didinti verslo subjektų galimybes vykdyti tarpvalstybinę prekybą;

⁴⁸ 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2008, nustatantis su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (OL L 218, 2008 8 13, p. 30).

⁴⁹ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių suteikimo (OL L 94, 2014 3 28, p. 1).

⁵⁰ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

⁵¹ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).

- (17) programa turėtų būti remiamas bendrovių teisė ir įmonių valdymą bei sutarčių teisė apimančios Sąjungos reglamentavimo sistemos kūrimas siekiant didinti verslo efektyvumą ir konkurencingumą, tačiau kartu užtikrinant bendrovių veiklos poveikį patiriančių suinteresuotųjų šalių apsaugą ir imantis veiksmų atsižvelgiant į iškilusius politinius uždavinius. Programa taip pat turėtų būti užtikrinamas reikiamas atitinkamos *acquis* vertinimas, jos įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas, suinteresuotųjų šalių informavimas ir pagalba joms bei atitinkamos srities informacijos mainų skatinimas. Programa turėtų toliau būti remiamos Komisijos iniciatyvos, kuriomis siekiama sukurti aiškią ir pritaikytą duomenų ekonomikos ir inovacijų teisinę sistemą. Šios iniciatyvos būtinos siekiant didinti su sutarčių teise ir deliktine teise susijusį teisinį tikrumą, visų pirma dėl atsakomybės ir etikos atsižvelgiant į atsirandančias technologijas, pvz., daiktų internetą, dirbtinį intelektą, robotus, 3 D spausdinimą. Programa turėtų būti siekiama skatinti duomenimis pagrįstą ekonomiką, nes ji nulems, kokią padėtį pasaulinėje konkurencijoje užims Sąjungos ekonomika;
- (18) programa taip pat turėtų būti skatinamas tinkamas ir visiškas Sąjungos kovos su valstybių narių pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu teisinės sistemos įgyvendinimas ir taikymas bei būsimos politikos kūrimas siekiant spręsti naujus šios srities uždavinius. Programa taip pat turėtų būti remiama atitinkama Europai svarbių tarptautinių organizacijų, pvz., Europos Tarybos kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimo priemonių vertinimo ekspertų komiteto, veikla;
- (19) finansinių paslaugų, finansinio stabilumo ir kapitalo rinkų sąjungos, įskaitant tvarius finansus, vidaus rinkos įgyvendinimas ir vystymas visų pirma priklauso nuo įrodymais grindžiamos politikos priemonių, kurių imasi Sąjunga. Kad šis tikslas būtų pasiektas, Komisija turėtų aktyviai ir nuolat stebėti finansų rinkas ir finansinį stabilumą, vertinti, kaip valstybės narės įgyvendina Sąjungos teisės aktus, nustatyti, ar galiojantys teisės aktai atitinka numatytą tikslą ir identifikuoti galimas veiklos sritis, kuriose atsiranda naujos rizikos rūšys ir pasitelkus politikos ciklą nuolat skatinti dalyvauti suinteresuotąsias šalis. Tokia veikla neįmanoma be analizės, tyrimų, mokomosios medžiagos, apklausų, atitikties nustatymų, vertinimų ir statistikos duomenų ir joms būtinos IT sistemos bei komunikacijos priemonės;
- (20) atsižvelgiant į tai, kad vidaus rinka, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnyje, apima sistemą, užtikrinančią, kad konkurencija nebūtų iškraipoma, programa turėtų būti remiama Sąjungos konkurencijos politika, tinklų kūrimas ir bendradarbiavimas su nacionalinėmis valdžios institucijomis bei teismais ir platesnė suinteresuotųjų šalių grupės aprėptis informuojant apie su Sąjungos konkurencijos politika susijusias teises, naudą ir įsipareigojimus;
- (21) įgyvendinant programą visų pirma turi būti imamasi ryžtingai tvarkytis su esminiais neigiamais padariniais konkurencijai ir vidaus rinkos veikimui, kuriuos sukelia nuolatiniai ekonomikos ir verslo aplinkos pokyčiai, visų pirma be paliovos didėjantis duomenų naudojimas atsižvelgiant į vis didesnę išteklių skyrimą dirbtiniam intelektui ir kitoms IT priemonėms bei bendrovių kompetenciją ir jų konsultantus. Taip pat svarbu, kad programa būtų remiami tinklai ir bendradarbiavimas su valstybių narių valdžios institucijomis ir teismais, atsižvelgiant į tai, kad neiškraipyta konkurencija ir vidaus rinkos veikimas iš esmės priklauso nuo minėtų subjektų veiklos. Atsižvelgiant į ypatingą konkurencijos politikos svarbą apsaugant vidaus rinką nuo žalos, kurią padaro už Sąjungos sienų vykdoma antikonkurencinė veikla, programa taip pat turėtų būti remiamas bendradarbiavimas, jeigu būtina, su trečiosios valstybės valdžios institucijomis. Galiausiai, būtina plėtoti informavimo veiklą, kad daugiau piliečių ir verslo subjektų galėtų pasinaudoti visomis sąžiningos konkurencijos vidaus rinkoje teikiamomis galimybėmis. Atsižvelgiant į tai, kad kai kurios į programą įtrauktos iniciatyvos yra naujos ir kad konkurencijos programai didelę įtaką visų pirma daro spartūs konkurencijos sąlygų pokyčiai vidaus rinkoje, pirmiausia susiję su dirbtiniu intelektu, algoritmais, dideliais duomenų

kiekiais, kibernetiniu saugumu ir skaitmeninės ekspertizės technologija, kurių eigą ir mastą sunku įvertinti, numatoma, kad įgyvendinant šią programos dalį bus privaloma imtis lanksčių priemonių siekiant patenkinti kintančius poreikius;

- (22) svarbiausias tikslas – stiprinti Europos įmonių konkurencingumą, tačiau tuo pat metu veiksmingai užtikrinant vienodas sąlygas ir atvirą bei konkurencingą vidaus rinką. MVĮ – pagrindinis Europos ekonomikos variklis, sudarantis 99 proc. visų Europos verslo subjektų, sukuriantis du trečdalius darbo vietų ir aktyviai padedantis regionų ir vietos lygiu kurti naujas darbo vietas;
- (23) visoms MVĮ tenka spręsti bendrus uždavinius, su kuriais nesusiduria didesnės įmonės: ieškoti finansavimo lėšų, rasti kvalifikuotų darbuotojų, mažinti administracinę naštą, skatinti kūrybingumą ir inovacijas, patekti į rinkas ir plėsti tarptautinimo veiklą. Taikant programą minėti rinkos nepakankamumai turėtų būti sprendžiami proporcingai, tačiau be reikalo netrikdant konkurencijos vidaus rinkoje;
- (24) dauguma Sąjungos konkurencingumo problemų yra susijusios su MVĮ sunkumais gauti finansavimo lėšų, nes joms sunku įrodyti kreditingumą ir jos neturi pakankamo užstato. Kiti finansavimo uždaviniai susiję su MVĮ poreikiu išlikti konkurencingoms, tai jos daro vykdydamos, pvz., skaitmeninimo, tarptautinimo ir inovacijų veiklą bei keldamos darbuotojų kvalifikaciją. Nepakankamos galimybės gauti finansavimą trukdo steigti įmones, lėtina plėtrą ir mažina išliekančių įmonių skaičių bei slopina naujų verslininkų ryžtą perimti perspektyvias bendroves, jeigu jos perduodamos;
- (25) siekiant pašalinti šiuos rinkos nepakankamumus ir užtikrinti, kad MVĮ toliau išliktų Sąjungos ekonomikos konkurencingumo pagrindu, mažoms ir vidutinėms įmonėms reikalinga papildoma parama ir šiam tikslui turi būti sukurtos nuosavo kapitalo priemonės ir skolos priemonės naudojantis pagal Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentą [...] ⁵² įsteigto „InvestEU“ fondo MVĮ linija. Pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1287/2013 ⁵³ sukurta paskolų garantijų priemonė užtikrina įrodytą pridėtinę vertę ir tikimasi, kad ji bus naudinga ne mažiau kaip 500 000 MVĮ; ją pakeisianti priemonė bus nustatyta pagal „InvestEU“ fondo MVĮ liniją;
- (26) šioje programoje iškeltų politikos tikslų bus siekiama naudojant pagal „InvestEU“ fondo MVĮ liniją teikiamas finansines priemones ir biudžeto garantiją. Finansinė parama turėtų būti naudojama proporcingai šalinant rinkos nepakankamumus arba neoptimalios investavimo aplinkos problemas ir veikla neturėtų būti dubliuojama arba ja neturėtų būti išstumiamas privatus finansavimas arba sutrikdoma konkurencija vidaus rinkoje. Vykdydant veiklą neabejotinai turėtų būti užtikrinama ES pridėtinė vertė;
- (27) programa veiksmingai turėtų būti užtikrinama parama MVĮ per visą jų gyvavimo ciklą. Programa turėtų būti grindžiama unikaliomis žiniomis ir su MVĮ ir pramonės sektoriais susijusia įgyta kompetencija ir ilgalaike patirtimi dirbant su Europos, nacionalinėmis arba regiono suinteresuotomis šalimis. Ši parama turėtų būti pagrįsta sėkminga Europos įmonių tinklo patirtimi naudojant vieno langelio sistemą siekiant didinti MVĮ konkurencingumą ir plėsti jų verslą vidaus rinkoje ir už jos ribų. Pasitelkus šį tinklą ketinama toliau teikti paslaugas kitų Sąjungos programų vardu, visų pirma „Horizontas 2020“ programos vardu, ir šiam tikslui naudoti tų programų finansinius išteklius; taip pat toliau turėtų būti taikoma naujų verslininkų kuravimo sistema, padedanti naujiems verslininkams ar jais tapti siekiantiems asmenims

⁵² COM(2018) 439 final.

⁵³ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1287/2013, kuriuo sukuriamas 2014–2020 m. įmonių konkurencingumo ir mažųjų bei vidutinių įmonių programa (COSME) ir panaikinamas Sprendimas Nr. 1639/2006/EB (OL L 347, 2013 12 20, p. 33).

pasisemti verslo patirties iš patyrusių kitų šalių verslininkų ir suteikianti galimybę ugdyti verslumo gebėjimus. Programa turėtų būti parengta taip, kad ją būtų įmanoma plėsti toliau ir didėtų jos geografinė aprėptis, o verslininkams būtų atveriamas daugiau galimybių, prireikusių pasitelkiant kitas Sąjungos iniciatyvas;

- (28) grupės – tai strateginė MVĮ konkurencingumo paramos ir MVĮ plėtros priemonė, nes šios grupės kuria palankią verslo aplinką. Bendrosios grupės iniciatyvos turėtų pasiekti kritinę masę, nes tai paspartintų MVĮ plėtrą. Susiedamos specializuotos ekosistemos, grupės atveria MVĮ naujų verslo galimybių ir veiksmingiau integruoja jas į Europos ir pasaulines strategines vertės grandines. Reikėtų remti tarpvalstybinės partnerystės strategijų rengimą ir bendros veiklos vykdymą; šią veiklą remtų Europos klasterių bendradarbiavimo platforma. Tvarioji partnerystė turėtų būti skatinama užtikrinant nuolatinį finansavimą, jeigu veiklos rezultatai ir dalyvavimas atitiktų gairėse nustatytuosius. Pasitelkus grupių organizacijas tiesioginė parama MVĮ turėtų būti teikiama pažangiųjų technologijų, naujų verslo modelių, mažo anglies dioksido kiekio technologijomis ir efektyviu išteklių naudojimu pagrįstiems sprendimams, kūrybingumui ir projektams, kvalifikacijos kėlimui, talentų pritraukimui, verslumo skatinimui ir tarptautinimui. Kiti specializuotos MVĮ paramos dalyviai turėtų būti susiję, kad pramonės pertvarkymas ir išmaniųjų specializuotųjų strategijų įgyvendinimas būtų lengvesnis. Taigi, programa turėtų būti prisidedama siekiant augimo ir plėtojant ryšius su Sąjungos (skaitmeniniais) inovacijų centrais ir teikiant investicijas pagal sanglaudos politiką ir programą „Europos horizontas“. Taip pat galima sąveika ir su „Erasmus“ programa;
- (29) kūrybiškumas ir inovacijos – labai svarbūs veiksniai, užtikrinantys Sąjungos pramonės vertės grandinės konkurencingumą. Jie iš esmės skatina pramonės modernizavimą ir prisideda prie pažangaus, įtraukaus ir tvaraus augimo, tačiau MVĮ jais naudojasi pernelyg lėtai. Todėl programa turėtų būti remiami tiksliniai veiksmai, tinklai ir partnerystės diegiant kūryba grindžiamas inovacijas į pramonės vertės grandinę;
- (30) Europos standartai – svarbūs vidaus rinkos veiksniai. Juos būtina taikyti norint užtikrinti įmonių, visų pirma MVĮ, konkurencingumą Europos standartai taip pat yra esminė priemonė, kuria remiami Sąjungos teisės aktai ir kelių svarbiausių sričių politika, pvz., energetikos, klimato pokyčių, informacijos ir ryšių technologijos, tvaraus išteklių naudojimo, produktų saugos, vartotojų apsaugos, darbuotojų saugos, darbo sąlygų ir senstančios gyventojų populiacijos, taigi, šie standartai yra naudingi apskritai visai visuomenei;
- (31) standartizavimo veikla Europoje reglamentuojama Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1025/2012⁵⁴, ji vykdoma taikant ilgalaikę viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę, be kurios nebūtų įmanoma pasiekti tame reglamente iškeltų tikslų, ir Sąjungos bendrosios bei sektorių standartizavimo politikos tikslų;
- (32) tinkamai veikianti bendra finansinės atskaitomybės sistema yra labai svarbi vidaus rinkai, veiksmingam kapitalo rinkų veikimui ir integruotos finansinių paslaugų rinkos įgyvendinimui naudojant kapitalo rinkų sąjungą;
- (33) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1606/2002⁵⁵ Tarptautinių apskaitos standartų valdybos priimti tarptautiniai finansinės atskaitomybės standartai (TFAS) ir susiję

⁵⁴ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/686/EEB ir 93/15/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/9/EB, 94/25/EB, 95/16/EB, 97/23/EB, 98/34/EB, 2004/22/EB, 2007/23/EB, 2009/23/EB ir 2009/105/EB ir panaikinamas Tarybos sprendimas 87/95/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1673/2006/EB (OL L 316, 2012 11 14, p. 12).

⁵⁵ 2002 m. liepos 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1606/2002 dėl tarptautinių apskaitos standartų taikymo (OL L 243, 2002 9 11, p. 1).

TFAS aiškinimo komiteto išaiškinimai turėtų būti įtraukti į Sąjungos teisę, kad juos galėtų taikyti bendrovės, kurių vertybiniais popieriais leista prekiauti reguliuojamoje Sąjungos rinkoje, tik tuo atveju, jei IFRS atitinka tame reglamente nustatytus kriterijus, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/34/ES⁵⁶ 4 straipsnio 3 dalyje nustatytą reikalavimą, kad ataskaitos apibūdintų tikrą ir teisingą vaizdą ir kad jos prisidėtų prie Europos visuomenės gerovės. Tokius tarptautinius apskaitos standartus reikia parengti skaidraus ir demokratinę atskaitomybę užtikrinančio proceso metu. IFRS daro didelę įtaką vidaus rinkos veikimui, todėl Sąjunga yra tiesiogiai suinteresuota užtikrinti, kad naudojant IFRS rengimo ir tvirtinimo procesą būtų rengiami vidaus rinkos teisės sistemos reikalavimus atitinkantys standartai. Todėl svarbu nustatyti tinkamą IFRS fondo finansavimo tvarką;

- (34) atsižvelgiant į Europos finansinės atskaitomybės patariamąsios grupės (EFRAG) vaidmenį vertinant, ar IFRS atitinka Sąjungos bendrovių teisės ir politikos reikalavimus, kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 1606/2002, Sąjungai būtina užtikrinti stabilų EFRAG finansavimą, taigi ir prisidėti skiriant lėšų. EFRAG techninė veikla turėtų būti daugiausia techninių rekomendacijų Komisijai dėl IFRS tvirtinimo rengimas, taip pat tinkamas dalyvavimas tokių IFRS rengimo procese ir turėtų užtikrinti, kad tarptautinių standartų nustatymo procese būtų tinkamai atsižvelgiama į Sąjungos interesus. Šie interesai turėtų apimti atsargumo principą, Direktyvoje 2013/34/ES nustatyto reikalavimo dėl tikro ir teisingo vaizdo pateikimo ir Reglamente (EB) Nr. 1606/2002 apibrėžtą Europos visuomenės gerovę atsižvelgiant į IFRS poveikį finansiniam stabilumui ir ekonomikai. Taip pat reikėtų įsteigti Europos bendrovių ataskaitų laboratoriją kaip Europos finansinės atskaitomybės patariamąsios grupės (EFRAG) dalį, kad būtų skatinamos inovacijos ir kaupiama geriausia bendrovių ataskaitų patirtis. Šiame forume bendrovės ir investuotojai galėtų dalytis geriausia patirtimi, visų pirma nefinansinių ataskaitų ir tvarumo ataskaitų klausimais;
- (35) kalbant apie teisės aktais nustatyto audito sritį, 2005 m. Stebėsenos grupė (tarptautinė organizacija, atsakinga už Tarptautinės buhalterijų federacijos (TBF) valdymo reformos priežiūrą) įsteigė Viešojo intereso priežiūros tarybą (PIOB). PIOB vaidmuo – prižiūrėti procesą, kurio rezultatas – tarptautinių audito standartų (ISA) priėmimas – ir kitą su viešuoju interesu susijusią TBF veiklą. ISA gali būti patvirtinami ir taikomi Sąjungoje, jeigu jie visų pirma parengti laikantis tinkamos procedūros, viešosios priežiūros ir skaidrumo, kaip reikalaujama pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/43/EB 26 straipsnį⁵⁷. Atsižvelgiant ISA taikymą Sąjungoje ir į svarbų PIOB vaidmenį užtikrinant, kad ISA atitiktų Direktyvos 2006/43/EB reikalavimus, reikia numatyti tinkamus susitarimus dėl PIOB finansavimo;
- (36) Sąjunga prisideda prie aukšto lygio vartotojų apsaugos užtikrinimo, galios suteikimo vartotojams ir siekia, kad vidaus rinkoje jiems būtų skiriama daugiausia dėmesio, šiuo tikslu remdama ir papildydama valstybių narių politiką, kuria siekiama užtikrinti, kad piliečiai, kaip vartotojai, galėtų pasinaudoti visais vidaus rinkos privalumais ir kad piliečiams naudojantis šiais privalumais konkrečiomis priemonėmis būtų tinkamai užtikrintas jų saugumas ir teisinių bei ekonominių interesų apsauga; Sąjunga taip pat privalo užtikrinti, kad vartotojų ir produktų saugos įstatymai būtų tinkamai ir vienodai taikomi vietoje ir kad verslo subjektai galėtų naudotis vienodomis sąlygomis ir sąžininga konkurencija vidaus rinkoje. Be to, būtina suteikti

⁵⁶ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB ir panaikinamos Tarybos direktyvos 78/660/EEB ir 83/349/EEB (OL L 182, 2013 6 29, p. 19).

⁵⁷ 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB dėl teisės aktų nustatyto metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 78/660/EEB ir 83/349/EEB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 84/253/EEB (OL L 157, 2006 6 9, p. 87).

galia vartotojams, juos skatinti ir padėti jiems rinktis tvarius sprendimus ir taip prisidėti prie tvarios, energiją ir išteklius efektyviai naudojančios žiedinės ekonomikos;

- (37) programa turėtų padėti didinti vartotojų, verslo subjektų, pilietinės visuomenės ir valdžios institucijų informuotumą apie Sąjungos vartotojų ir saugos įstatymus bei vartotojams ir nacionalinėms arba visos Sąjungos vartotojų atstovų organizacijoms suteikiant galias, visų pirma remiant *Bureau Européen des Unions de Consommateurs* (BEUC – Europos vartotojų organizacijų asociaciją), kuri įsteigta jau senokai, ir laikoma pripažinta NVO, atstovaujančia su visomis atitinkamomis Sąjungos politikos sritimis susijusiems vartotojų interesams, ir su standartizavimo klausimais susijusiems vartotojų interesams atstovaujančią Europos vartotojų atstovavimo standartizacijos srityje koordinavimo asociaciją (ANEC). Vykdamas minėtą veiklą ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas naujiems rinkos poreikiams, susijusiems su tvaraus vartojimo skatinimu ir pažeidžiamumo prevencija bei ekonomikos skaitmeninimo keliamais uždaviniais arba naujų vartojimo įpročių formavimu ir verslo modelių kūrimu. Programa turėtų remti atitinkamos informacijos apie rinkas, politikos uždavinius, išskylančius klausimus ir elgsenas rinkimą bei Sąjungos vartotojų suvestinių skelbimą;
- (38) programa turėtų būti remiamos nacionalinės kompetentingos institucijos, įskaitant atsakingas už produktų saugos stebėseną, kurios visų pirma veikia išvien su pavojingų produktų Sąjungos ankstyvojo perspėjimo sistema. Programa taip pat turėtų būti remiamas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/95/EB⁵⁸ ir Reglamento (EB) Nr. 765/2008 dėl vartotojų apsaugos ir produktų saugos įgyvendinimo užtikrinimas bei Vartotojų apsaugos bendradarbiavimo tinklas ir tarptautinis bendradarbiavimas tarp trečiųjų valstybių atitinkamų valdžios institucijų ir Sąjungos. Programa taip pat turėtų būti siekiama užtikrinti visų vartotojų ir komercinės veiklos subjektų galimybes naudotis kokybišku neteisminiu ginčų sprendimu, elektroniniu ginčų sprendimu ir informacija apie teisių gynimo priemones;
- (39) Europos vartotojų centrų tinklas padeda vartotojams naudotis Sąjungos vartotojų teisėmis, kai prekes ir paslaugas jie perka kitos valstybės vidaus rinkoje ir EEE, pvz., internetu arba keliaudami. 30 centrų jungiantis tinklas, bendrai finansuojamas pagal Sąjungos vartotojų programas, jau ilgiau kaip 10 metų sugeba užtikrinti pridėtinę vertę ir taip stiprinti vartotojų ir komercinės veiklos subjekto pasitikėjimą vidaus rinka. Šis tinklas per metus išnagrinėja daugiau kaip 100 000 vartotojų užklausų ir palaiko ryšį su piliečiais per spaudą ir vykdydamas internetinę informavimo veiklą. Jis laikomas vienu iš labiausiai vertinamų Sąjungos piliečiams pagalbą teikiančių tinklų ir dauguma iš jo centrų turi vidaus rinkos teisės klausimais kompetentingus kontaktinius centrus, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2006/123/EB⁵⁹, o iš šio tinklo vertinimo matyti poreikis tęsti jo veiklą. Tinklas taip pat numato su panašiomis trečiųjų valstybių institucijomis sudaryti abipusius susitarimus;
- (40) 2017 m. gegužės mėnesį Komisijai patikrinus Sąjungos vartotojų teisės ir rinkodaros teisės tinkamumą buvo nustatyta būtinybė užtikrinti nuoseklesnį taisyklių taikymą ir palengvinti galimybę imtis teisių gynimo priemonių, jeigu pažeidus vartotojų įstatymus vartotojai patiria žalą. Siekdama, be kita ko, užtikrinti vienodą požiūrį į vartotojus visoje vidaus rinkoje kalbant apie dvigubos kokybės standartus, stipresnius valstybių narių vykdymo užtikrinimo pajėgumus, didesnę produktų saugą, sustiprintą tarptautinį bendradarbiavimą ir naujas galimybes naudotis teisių gynimo priemonėmis, visų pirma atstovų veiksmais, kurių imasi kvalifikuotieji subjektai, Komisija 2018 m. balandžio mėn. priėmė „Naujų galimybių vartotojams dokumentą“. Programa turėtų būti siekiama, be visa ko, remti vartotojų politiką ir šiuo tikslu didinti

⁵⁸ 2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos (OL L 11, 2002 1 15, p. 4).

⁵⁹ 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (OL L 376, 2006 12 27, p. 36).

informuotumą, gausinti žinias, stiprinti pajėgumus ir keistis vartotojų organizacijų bei vartotojų apsaugos institucijų geriausia patirtimi, vykdyti tinklaveiką, atlikti rinkos tyrimus, plėsti įrodymų apie vartotojų vidaus rinkos veikimą bazę, IT sistemas ir ryšių priemones;

- (41) piliečiams visų pirma įtaką daro finansinių paslaugų rinkos veikimas. Šios paslaugos – pagrindinis vidaus rinkos komponentas ir joms būtina stabili reglamentavimo ir priežiūros sistema, kad būtų garantuojamas finansinis stabilumas ir tvari ekonomika, tačiau taip pat užtikrinamas aukštas vartotojų apsaugos lygis ir kitos finansinės paslaugos galutiniams vartotojams, įskaitant neprofesionaliuosius investuotojus, draudėjus, santaupų turinčius asmenis, pensijų fondų narius ir gavėjus, individualius akcininkus, paskolos gavėjus ir MVĮ. Būtina išplėsti jų galimybes dalyvauti formuojant finansų sektoriaus politiką;
- (42) todėl programa toliau turėtų remti konkrečią veiklą, įtrauktą į 2017–2020 m. pajėgumų stiprinimo programą, siekiant labiau įtraukti vartotojus ir kitų finansines paslaugas gaunančius galutinius vartotojus formuojant Sąjungos politiką, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 2017/826⁶⁰ ir tęsiant bandomąją programą bei 2012–2017 m. parengiamuosius veiksmus. Šie veiksmai būtini siekiant politikos formuotojus supažindinti ne tik su finansų sektoriaus profesionalų, bet taip pat kitų suinteresuotųjų šalių požiūriu ir užtikrinti geresnį vartotojų interesų ir kitų finansinių paslaugų galutinių vartotojų atstovavimą. Taip būtų formuojama geresnė finansinių paslaugų politika, nes visuomenė išsamiau išmanytų finansinio reguliavimo klausimus ir išsiugdytų nuoseklesnį finansinį raštingumą;
- (43) 2012–2013 m. įgyvendinant bandomąjį projektą ir 2014–2016 m. vykdant parengiamuosius veiksmus Komisija skyrė dotacijas dviem organizacijoms po paskelbto metinio kvietimo teikti pasiūlymus. Tos dvi organizacijos – „Finance Watch“, įsteigta suteikus Sąjungos dotacijas 2011 m. pagal Belgijos teisę kaip tarptautinė ne pelno asociacija, ir „Better finance“, kuri atsirado nuo 2009 m. keletą kartų perorganizavus ir pervadinus anksčiau egzistavusias Europos investuotojų ir akcininkų federacijas. Pagal Reglamentą (ES) 2017/826 įsteigtoje pajėgumų stiprinimo programoje šios dvi organizacijos nurodytos esančios vienintelės gavėjos. Todėl įgyvendinant programą reikia toliau bendrai finansuoti šias organizacijas. Visgi jų finansavimui turėtų būti taikoma peržiūros nuostata;
- (44) kad vidaus rinka veiktų be trikdžių, visoje maisto grandinėje turi būti užtikrintas aukštas sveikatos apsaugos lygis. Saugi ir tvari maisto tiekimo grandinė – būtina visuomenės ir vidaus rinkos veikimo sąlyga. Tarpvalstybinės sveikatos krizės ir dėl maisto prasidėjusi panika sutrikdo vidaus rinkos veikimą, nes apribojamas asmenų ir prekių judėjimas bei sustabdoma gamyba;
- (45) Sąjungos teisės bendrasis tikslas maisto grandinės atžvilgiu – užtikrinti aukšto lygio žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatą maisto grandinėje, remti gyvūnų gerovės gerinimą, prisidėti užtikrinant aukšto lygio vartotojų apsaugą ir jų informavimą bei veiksmingą aplinkos apsaugą, įskaitant biologinės įvairovės išsaugojimą, kad būtų pagerintas Europos maisto ir pašarų gamybos tvarumas, patobulinta standartų kokybė visoje Sąjungoje, padidintas Europos maisto ir pašarų pramonės konkurencingumas bei sudarytos palankesnės galimybės kurti darbo vietas;
- (46) atsižvelgiant į specifinį veiksmų, kurių imamasi dėl aukšto lygio žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatos maisto grandinėje, pobūdį, šiame reglamente turi būti nustatyti konkretūs dotacijų skyrimo ir viešųjų pirkimų naudojimo kriterijai. Visų pirma, nukrypstant nuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamento⁶¹ (ES, Euratomas) (toliau – Finansinis reglamentas), t. y.

⁶⁰ 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/826 dėl 2017–2020 m. Sąjungos programos, skirtos remti konkrečiai veiklai, kuria skatinamas vartotojų ir kitų galutinių finansinių paslaugų gavėjų dalyvavimas formuojant Sąjungos finansinių paslaugų srities politiką, nustatymo (OL L 129, 2017 5 19, p. 17).

⁶¹ [to add]

pasinaudojant netaikymo atgaline data principo išimtimi, neatidėliotinų priemonių išlaidos, atsižvelgiant į jų skubumą ir nenuspėjamumą turėtų būti laikomos atitinkančiomis reikalavimus ir apimti visas išlaidas, patirtas nustačius įtariamą ligos arba kenkėjų protrūkį, jeigu šį protrūkį vėliau patvirtina Komisija ir apie jį pranešama Komisijai. Atitinkamus biudžetinius įsipareigojimus ir reikalavimus atitinkančių išlaidų išmokėjimą turėtų prisiimti Komisija, kai pasirašomi teisiniai įsipareigojimai ir įvertinami valstybių narių pateikti mokėjimo prašymai. Išlaidos taip pat turėtų būti laikomos atitinkančiomis reikalavimus, jeigu jos skirtos apsaugos priemonėms, kurių imamasi dėl Sąjungoje atsiradusios tiesioginės grėsmės sveikatos būklei, jeigu trečiosios valstybės teritorijoje, valstybėje narėje arba užjūrio šalyse ir teritorijose pasireiškia ar plinta tam tikros gyvūnų ligos ar zoonozės bei apsaugos priemonių ir kitų susijusių veiksmų atžvilgiu, kurių imamasi siekiant kontroliuoti augalų sveikatos būklę Sąjungoje;

- (47) valstybių narių vykdoma oficialioji kontrolė – svarbiausia priemonė siekiant tikrinti ir stebėti, kad būtų įgyvendinami atitinkami Sąjungos reikalavimai, jų būtų laikomasi ir būtų užtikrinamas jų vykdymas. Oficialiosios kontrolės sistemų veiksmingumas ir efektyvumas yra labai svarbus siekiant išlaikyti aukštą žmonių, gyvūnų ir augalų saugos lygį visoje maisto grandinėje ir kartu užtikrinti aukšto lygio aplinkos apsaugą ir gyvūnų gerovę. Sąjungos finansinė parama turėtų būti teikiama tokioms kontrolės priemonėms. Visų pirma finansinis įnašas turėtų būti skiriamas Sąjungos etaloninėms laboratorijoms finansuoti, siekiant padėti joms padengti išlaidas, susijusias su Komisijos patvirtintų darbo programų įgyvendinimu. Be to, kadangi oficialios kontrolės veiksmingumas taip pat priklauso nuo to, ar kontrolės institucijos turi kvalifikuotų darbuotojų, turinčių tinkamų žinių apie Sąjungos teisę, Sąjunga turėtų gebėti prisidėti prie jų mokymo bei atitinkamų mainų programų, kurias rengia kompetentingos institucijos;
- (48) pagal Europos statistikos programą plėtojama, rengiama ir skleidžiama aukštos kokybės Europos statistika yra itin svarbi priimant įrodymais pagrįstus sprendimus. Europos statistika turėtų būti teikiama laiku ir turėtų prisidėti vykdant Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo apibrėžtą Sąjungos sričių politiką, visų pirma sustiprintą ir integruotą ekonomikos valdymą, socialinę, ekonominę ir teritorinę sanglaudą, tvarų vystymąsi, žemės ūkio politiką, socialinį Europos ir globalizacijos aspektą;
- (49) Europos statistika būtina Sąjungoje priimant sprendimus ir vertinant Sąjungos iniciatyvų rezultatus bei poveikį. Todėl turėtų būti užtikrinamas nuolatinis Europos statistikos teikimas ir plėtojimas laikantis visą Sąjungą apimančio požiūrio ir žvelgiant plačiau nei vidaus rinkos perspektyva, kad būtų apimama visų rūšių Sąjungos veikla ir politikos sritys, įskaitant galios suteikimą verslo subjektams ir piliečiams priimti pagrįstus sprendimus;
- (50) Europos statistikos programa yra horizontalaus pobūdžio, todėl jai taikomi specialūs reikalavimai, visų pirma nustatyti Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 223/2009⁶², ypač statistikos principų, Europos statistikos sistemos veikimo ir jos valdymo atžvilgiu, įskaitant Europos statistikos sistemos komitetui ir Komisijai paskirtą vaidmenį ir uždavinius bei statistinės veiklos programavimo parengimą ir įgyvendinimą;
- (51) programa pagal Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 buvo pateikta išankstinei patikrai Europos statistinių programų komitetui;

⁶² 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87 2009 3 31, p. 164).

- (52) Sąjunga ir valstybės narės yra įpareigosios įgyvendinti Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. Prisidėdamos siekiant „Darbotvarkės 2030“ tikslų Sąjunga ir valstybės narės skatins stipresnės, tvaresnės, įtraukiosios, saugios ir klestinčios Europos kūrimą. Programa turėtų būti prisidedama įgyvendinant „Darbotvarkę 2030“, įskaitant ekonomikos balansavimą, tvaraus vystymosi socialinius ir aplinkos aspektus;
- (53) atsižvelgiant į klimato kaitos problemos sprendimo svarbą laikantis Sąjungos įsipareigojimo įgyvendinti Paryžiaus susitarimą ir pasiekti Jungtinių Tautų Tvaraus vystymosi tikslus šia programa turėtų būti prisidedama prie pagrindinių klimato politikos veiksmų ir užtikrinti, kad klimato politikos tikslams būtų skiriama 25 proc. Sąjungos biudžeto lėšų. Atitinkami veiksmai bus pasirenkami rengiant programą ir ją įgyvendinant bei bus dar kartą įvertinami atsižvelgiant į atitinkamus vertinimus ir peržiūros procesus;
- (54) šiame reglamente nustatomas programos finansinis paketas, kuris yra svarbiausias orientacinis dydis, apibrėžiamas kaip *[nuoroda turi būti atnaujinta atsižvelgiant į naują tarpinstitucinį susitarimą: 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo 17 punktas⁶³]*, Europos Parlamentui ir Tarybai metinės biudžeto sudarymo procedūros metu;
- (55) Europos ekonominės erdvės susitarime numatyta, kad programoje nurodytose srityse Sąjunga bei jos valstybės narės bendradarbiauja su Europos laisvosios prekybos asociacijos šalimis, kurios yra Europos ekonominės erdvės narės. Taip pat turėtų būti numatyta nuostata dėl galimybės kitoms šalims, visų pirma kaimyninėms Sąjungos šalims, narystės Sąjungoje siekiančioms šalims, kandidatėms bei stojančiosioms į Sąjungą šalims, dalyvauti programoje. Be to, programos statistikai skirta dalis turėtų būti prieinama Šveicarijai pagal Europos Bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl bendradarbiavimo statistikos srityje⁶⁴;
- (56) trečiosios valstybės, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės, Sąjungos programoje gali dalyvauti naudodamosi bendradarbiavimo sistema, sukurta pagal EEE susitarimą, kuriame numatytas programų įgyvendinimas priimant sprendimą pagal tą susitarimą. Trečiosios valstybės taip pat gali dalyvauti remdamosi kitomis teisinėmis priemonėmis. Į šį reglamentą turėtų būti įtraukta speciali nuostata, kad įgaliojajam leidimus išduodančiam pareigūnui, Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF) ir Europos Audito Rūmams būtų suteikiamos reikiamos teisės ir prieiga, kad jie galėtų nuosekliai naudotis jiems suteikta atitinkama kompetencija;
- (57) šiai programai taikomas Finansinis reglamentas. Jame nustatomos Sąjungos biudžeto vykdymo taisyklės, įskaitant dotacijų, apdovanojimų ir viešųjų pirkimų taisykles;
- (58) įsitikinta, veiksmai, kurių buvo imtasi pagal ankstesnes programas ir biudžeto eilutes, yra tinkami, todėl jie turėtų būti tęsiami. Pagal šią programą siūlomais naujais veiksmais siekiama stiprinti tinkamą vidaus rinkos veikimą. Siekiant supaprastinti programos įgyvendinimą ir jį vykdyti lanksčiau, taigi, veiksmingiau siekti jos tikslų, veiksmai turėtų būti apibrėžiami naudojant tik bendrąsias kategorijas. Į programą taip pat turėtų būti įtraukti su tam tikrais konkurencijos srities tikslais susijusių orientacinių veiklos rūšių sąrašai arba reglamentavimo reikalavimais pagrįstų specialių veiklos rūšių sąrašai, pvz., standartizavimo srities, maisto grandinės reglamentavimo ir Europos statistikos;

⁶³ Atnaujintina nuoroda: OL C 373, 2013 12 20, p. 1.
Susitarimą galima rasti šiuo adresu: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC

⁶⁴ OL L 90, 2006 3 28, p. 2.

- (59) būtina nurodyti tam tikras finansavimo reikalavimus atitinkančių subjektų kategorijas, ir taip pat tuos subjektus, kuriems lėšas būtų galima skirti neskelbiant kvietimo teikti pasiūlymus;
- (60) atsižvelgiant į vis intensyvesnius pasaulio ekonomikos tarpusavio ryšius, programoje turėtų būti toliau numatoma galimybė į tam tikrą veiklą įtraukti išorės ekspertus, pavyzdžiui, trečiųjų valstybių pareigūnus, tarptautinių organizacijų atstovus arba ekonominės veiklos vykdytojus;
- (61) būtina nurodyti specialius bendro finansavimo taisyklių kriterijus ir tinkamas finansuoti išlaidas;
- (62) atsižvelgiant į 2010 m. spalio 19 d. Komisijos komunikatą „ES biudžeto peržiūra“⁶⁵ nustatytą Komisijos įsipareigojimą ir siekiant derinti ir supaprastinti finansavimo programas, reikėtų dalytis ištekliais su kitomis Sąjungos finansavimo priemonėmis, jei numatyta veikla pagal programą siekiama įvairioms finansavimo priemonėms bendrų tikslų, bet atmetant dvigubo finansavimo galimybę;
- (63) programa turėtų prisidėti prie bendros paramos, teikiamos siekiant atsižvelgti į konkrečius atokiausių regionų poreikius ir integruoti juos į vidaus rinką, kaip neseniai patvirtinta Komisijos komunikate „Sustiprinta ir atnaujinta strateginė partnerystė su ES atokiausiais regionais“⁶⁶;
- (64) vykdamą programą turėtų būti skatinama sąveika, tačiau kartu vengiant susijusių Sąjungos programų ir veiklos rūšių dubliavimo. Pagal šią programą vykdomi veiksmai turėtų papildyti programų „Muitinė“ ir „Fiscalis“, nustatytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) [...] ⁶⁷ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) [...] ⁶⁸, veiksmus, kuriais taip siekiama remti ir gerinti vidaus rinkos veikimą;
- (65) programa turėtų skatinti sąveiką ir papildomumą MVĮ ir verslumui skirtai paramai, teikiamai iš Europos Parlamento ir Tarybos ⁶⁹ reglamentu (ES) Nr. [...] įsteigto Europos regioninės plėtros fondo. Be to, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) [...] ⁷⁰ įsteigto „InvestEU“ fondo MVĮ liniją bus užtikrinama parama skoloms ir nuosavam kapitalui, siekiant gerinti MVĮ galimybes gauti lėšų. Programa taip pat turėtų būti siekiama sąveikos su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) [...] ⁷¹ įsteigta Kosmoso programa siekiant skatinti MVĮ naudotis pažangiausiomis inovacijomis ir kitais įgyvendinant šias programas parengtais sprendimais;
- (66) šia programa taip pat turėtų būti skatinama sąveika su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. [...] ⁷² įsteigta programa „Europos horizontas“, kuria siekiama skatinti mokslinius tyrimus ir inovacijas. Pirmiausia reikėtų skatinti papildomumą su būsimos Europos inovacijų tarybos veiksmiais, skirtais novatoriškoms bendrovėms, bei remti MVĮ skirtas paslaugas;
- (67) įgyvendinant programą taip pat turėtų būti skatinama sąveika ir papildomumas su Europos Parlamento ir Tarybos ⁷³ reglamentu (ES) [...] įsteigta „Skaitmeninės Europos“ programa, kuria siekiama remti Sąjungos ekonomikos ir viešojo sektoriaus skaitmeninimą;

⁶⁵ COM(2010) 700 final, 2010 10 19.

⁶⁶ COM(2017) 623 final.

⁶⁷ COM(2018) 442 final.

⁶⁸ COM(2018) 443 final.

⁶⁹ COM(2018) 372 final.

⁷⁰ COM(2018) 439 final.

⁷¹ COM(2018) 447 final.

⁷² COM(2018) 435 final.

⁷³ COM(2018) 434 final.

- (68) be to, įgyvendinant siūlomą programą taip pat turėtų būti siekiama užtikrinti sąveiką su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) [...] ⁷⁴ Teisingumo, teisių ir vertybių fondu, kuris remia tolesnį Europos teisingumo erdvės kūrimą siekiant užtikrinti nacionalinių teisingumo sistemų veiksmingumą – teisingos ir ekonomiškai efektyvios Europos ekonomikos būtinąją sąlygą;
- (69) šia programa turėtų būti skatinama sąveika su Europos Parlamento ir Tarybos ⁷⁵ reglamentu (ES) [...] įsteigta programa „Erasmus+“, su Europos Parlamento ir Tarybos ⁷⁶ reglamentu (ES) [...] įsteigtu Europos Sąjungos solidarumo fondu ir su Europos Parlamento ir Tarybos ⁷⁷ reglamentu (ES) [...] įsteigtu „Europos socialiniu fondu +“ darbo ir jaunimo judumo srityje, kuri yra svarbi vidaus rinkos tinkamo veikimo sąlyga;
- (70) galiausiai, su maisto grandine susijusią veiklą, pvz., veterinarijos ir fitosanitarijos priemonės, įeigu kultų gyvūnų ir augalų sveikatos krizės, būtų galima papildyti su rinka susijusiomis intervencijomis, pagrįstomis Europos Parlamento ir Tarybos ⁷⁸ reglamentu (ES) Nr. [...] nustatytu Sąjungos bendrosios žemės ūkio politikos programavimu;
- (71) prireikus programos veiksmais turėtų būti siekiama proporcingai spręsti rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemas; veikla neturėtų būti dubliuojama arba ja neturėtų būti išstumiamas privatus finansavimas; ir ji turėtų teikti akivaizdžią Europos pridėtinę vertę;
- (72) Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, kad ji galėtų priimti darbų programas, įgyvendinančias veiksmus, kuriais siekiama padėti užtikrinti aukštą žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatos lygį visoje maisto grandinėje. Šiais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011 ⁷⁹;
- (73) pagal šį reglamentą finansavimo būdai ir įgyvendinimo metodai turėtų būti pasirenkami pagal tai, ar jais galima pasiekti konkrečius veiksmų tikslus ir užtikrinti rezultatus, atsižvelgiant visų pirma į kontrolės sąnaudas, administracinę naštą ir numatomą reikalavimų nesilaikymo riziką. Renkantis minėtus metodus turėtų būti atsižvelgiama į vienkartinį išmokų, fiksuotųjų sumų ir vieneto išlaidų naudojimą bei į su Finansinio reglamento 125 straipsnio 1 dalyje nurodytu su finansavimu nesusijusias išlaidas;
- (74) siekiant užtikrinti reguliarią stebėseną ir ataskaitų teikimą nuo pat pradžių turėtų būti sukurta tinkama pagal programą vykdomos veiklos ir jos rezultatų stebėsenos sistema. Stebėseną ir ataskaitų teikimas turėtų būti grindžiami rodikliais, kuriais programos rezultatai įvertinami pagal iš anksto nustatytus bazinius lygius;
- (75) pagal 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros ⁸⁰ 22 ir 23 dalis būtina šią programą vertinti remiantis informacija, surinkta pagal specialius stebėsenos rezultatus, tačiau vengiant pernelyg didelio reglamentavimo ir administracinės naštos, visų pirma valstybių narių atžvilgiu. Į šiuos reikalavimus prireikus turėtų būti įtraukti išmatuojamieji rodikliai, kuriuos taikant būtų vertinamas programos poveikis vietoje;

⁷⁴ COM(2018) 375 final.

⁷⁵ COM(2018) 367 final.

⁷⁶ COM(2018) 322 final, 10 straipsnis.

⁷⁷ COM(2018) 382 final.

⁷⁸ COM(2018) 393 final.

⁷⁹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

⁸⁰ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

- (76) gyvūnų ligų ir zoonozų, kurioms galima skirti lėšas, jeigu taikomos neatidėliotinos priemonės, ir finansuojamų naikinimo, kontrolės ir priežiūros programų sąrašas turėtų būti parengtas remiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/429 I dalies 2 skyriuje,⁸¹ Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 2160/2003⁸² ir Europos Parlamento ir Tarybos⁸³ reglamente (EB) Nr. 999/2001 nustatytu gyvūnų ligų sąrašu;
- (77) siekiant atsižvelgti į tų gyvūnų ligų, kurios daro didelį poveikį gyvulininkystės produkcijai arba prekybai ja, sukeltas situacijas, grėsmę žmonėms keliančių zoonozų vystymąsi arba naujus mokslinius ar epidemiologinius pokyčius, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį priimti teisės aktus dėl tų gyvūnų ligų ir zoonozų sąrašo papildymo; Kad būtų užtikrintas veiksmingas programos pažangos siekiant tikslų vertinimas, Komisija turėtų būti įgaliota priimti aktus pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį, kad prireikus būtų peržiūrėti arba papildyti rodikliai, kuriais vertinama, kaip pasiekti konkretūs tikslai, ir papildyti šį reglamentą nuostatomis dėl stebėsenos ir vertinimo sistemos nustatymo. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (78) pagal [*reference to be updated as appropriate according to a new decision on OCTs*: Tarybos sprendimo 2013/755/ES⁸⁴ 94 straipsnį] užjūrio šalyse bei teritorijose (toliau – UŠT) įsisteigę asmenys ir subjektai atitinka reikalavimus gauti finansavimą, atsižvelgiant į programos taisykles ir tikslus bei galimas priemones, taikomas valstybei narei, su kuria atitinkama užjūrio šalis ar teritorija yra susijusi;
- (79) pagal Finansinį reglamentą, Europos Parlamento ir Tarybos⁸⁵ reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2988/95⁸⁶, Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96⁸⁷ ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939⁸⁸ Sąjungos finansiniai interesai turi būti ginami proporcingomis priemonėmis, įskaitant pažeidimų ir sukčiavimo prevenciją, nustatymą, ištaisymą ir tyrimą, prarastų, nepagrįstai išmokėtų ar neteisingai

⁸¹ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/429 dėl užkrečiamųjų gyvūnų ligų, kuriuo iš dalies keičiami ir panaikinami tam tikri gyvūnų sveikatos srities aktai („Gyvūnų sveikatos teisės aktas“) (OL L 84, 2016 3 31, p. 1).

⁸² 2003 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2160/2003 dėl salmonelių ir kitų nurodytų zoonozų sukėlėjų per maistą kontrolės (OL L 325, 2003 12 12, p. 1).

⁸³ 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 999/2001, nustatantis tam tikrų užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo taisykles (OL L 147, 2001 5 31, p. 1).

⁸⁴ 2013 m. lapkričio 25 d. Tarybos sprendimas 2013/755/ES dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos (Užjūrio asociacijos sprendimas) (OL L 344, 2013 12 19, p. 1).

⁸⁵ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

⁸⁶ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

⁸⁷ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

⁸⁸ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

panaudotų lėšų susigražinimą ir, jei reikia, administracinių sankcijų skyrimą. Visų pirma pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir Reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų, darančių poveikį Sąjungos finansiniams interesams. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra gali tirti sukčiavimo ir kitos neteisėtos veiklos atvejus, darančius poveikį Sąjungos finansiniams interesams, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371⁸⁹, ir vykdyti baudžiamąją persekiojimą. Pagal Finansinį reglamentą bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, turi visapusiškai bendradarbiaudamas siekti apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Europos prokuratūrai ir Europos Audito Rūmams ir užtikrinti, kad visos Sąjungos lėšų naudojimo procese dalyvaujančios trečiosios šalys suteiktų lygiavertes teises;

- (80) šiam reglamentui taikomos horizontaliosios finansinės taisyklės, kurias Europos Parlamentas ir Taryba priėmė remdamiesi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 322 straipsniu. Šios taisyklės nustatytos Finansiniame reglamente ir visų pirma apibrėžia biudžeto rengimo naudojant dotacijas, viešuosius pirkimus, apdovanojimus, netiesioginį įgyvendinimą procedūrą ir numato finansų pareigūnų atsakomybės patikras. Remiantis SESV 322 straipsniu priimtos taisyklės taip pat taikomos saugant Sąjungos biudžetą, jeigu nustatomi visuotiniai trūkumai, susiję su teisės norma valstybėse narėse, nes teisės norma – esminė išankstinė patikimo finansų valdymo ir efektyvaus Sąjungos finansavimo sąlyga;
- (81) Europos Parlamento ir Tarybos⁹⁰ reglamente (ES) 2016/679 apibrėžtas asmens duomenų tvarkymas, kurį valstybės narės atlieka atsižvelgdamos į šį reglamentą ir prižiūrimos valstybių narių kompetentingų institucijų. Europos Parlamento ir Tarybos⁹¹ reglamente (EB) Nr. 45/2001 apibrėžtas asmens duomenų tvarkymas, kurį atlieka Komisija atsižvelgdama į šį reglamentą ir prižiūrima Europos duomenų apsaugos pareigūno. Kompetentingos valdžios institucijos visa informacija keistis arba ją perduoti turėtų laikydamosi asmens duomenų perdavimo taisyklių, nustatytų Reglamente (ES) 2016/679, o Komisija visa informacija turėtų keistis arba ją perduoti laikydamosi asmens duomenų perdavimo taisyklių, nustatytų Reglamente (EB) Nr. 45/2001;
- (82) kadangi šio reglamento tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti dėl susijusių klausimų tarpvalstybinio pobūdžio, o dėl Sąjungos veiksmų didesnių galimybių tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama tai, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (83) programa taip pat turėtų užtikrinti didesnę Sąjungos vidaus rinkos matomumą ir nuoseklumą, įmonių, įskaitant MVĮ, konkurencingumą ir Europos statistikos veiksmus, skirtus Europos piliečiams, įmonėms ir administracijoms;

⁸⁹ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

⁹⁰ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

⁹¹ 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, 2001 1 12, p. 1).

- (84) Reglamentas (ES) Nr. 99/2013, Reglamentas (ES) Nr. 1287/2013, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 254/2014⁹², Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 258/2014⁹³, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 652/2014⁹⁴ ir Reglamentas (ES) 2017/826, turėtų būti panaikinti nuo 2021 m. sausio 1 d.;
- (85) tikslinga užtikrinti sklandų nepertraukiamą perėjimą tarp įmonių ir MVĮ konkurencingumo, vartotojų apsaugos, finansinių paslaugų klientų ir galutinių naudotojų, finansinių paslaugų politikos formavimo, maisto grandinės ir Europos statistikos programų, nustatytų Reglamentu (ES) Nr. 1287/2013, Reglamentu (ES) Nr. 254/2014, Reglamentu (ES) 2017/826, Reglamentu (ES) Nr. 258/2014, Reglamentu (ES) Nr. 652/2014, Reglamentu (ES) Nr. 99/2013 ir šia programa, ypač dėl daugiamečių priemonių pratęsimo ir ankstesnių programų sėkmės įvertinimo,

⁹² 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 254/2014 dėl daugiamečių vartotojų 2014–2020 m. programos, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1926/2006/EB (OL L 84, 2014 3 20, p. 42).

⁹³ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 258/2014 dėl Sąjungos tam tikros audito ir finansinės atskaitomybės sričių veiklos paramos programos nustatymo 2014–2020 m. laikotarpiui ir kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB (OL L 105, 2014 4 8, p. 1).

⁹⁴ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 652/2014, kuriuo nustatomos išlaidų, susijusių su maisto grandine, gyvūnų sveikata ir gerove bei augalų sveikata ir augalų dauginamąja medžiaga, valdymo nuostatos ir iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 98/56/EB, 2000/29/EB ir 2008/90/EB, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 178/2002, (EB) Nr. 882/2004 ir (EB) Nr. 396/2005, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/128/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 ir panaikinami Tarybos sprendimai 66/399/EEB, 76/894/EEB ir 2009/470/EB (OL L 189, 2014 6 27, p. 1).

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatoma vidaus rinkos veikimo gerinimo ir įmonių, įskaitant labai mažas, mažąsias ir vidutines įmones, konkurencingumo didinimo programa ir Europos statistikos plėtojimo, rengimo ir sklaidos finansavimo sistema, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 223/2009 13 straipsnyje (toliau – programa).

Jame nustatomi programos tikslai, 2021–2027 m. biudžetas, Sąjungos finansavimo formos ir tokio finansavimo teikimo taisyklės.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) derinimo operacija – Sąjungos biudžeto lėšomis remiami veiksmai, įskaitant atliekamus derinimo priemonėmis pagal Finansinio reglamento 2 straipsnio 6 punktą, kuriais negrąžintinos paramos formos ir (arba) Sąjungos biudžeto finansinės priemonės derinamos su plėtros ar kitų viešųjų finansų įstaigų, taip pat komercinių finansų įstaigų ir investuotojų teikiamomis grąžintinos paramos formomis;
- (2) Europos statistika – tai pagal Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 plėtojama, rengiama ir skleidžiama statistika;
- (3) teisės subjektas – fizinis ar juridinis asmuo, įsteigtas ir tokiu pripažįstamas pagal nacionalinę teisę, Sąjungos teisę arba tarptautinę teisę, turintis juridinio asmens statusą ir galintis veikdamas savo vardu naudotis teisėmis ir turėti pareigų, arba juridinio asmens statuso neturintis subjektas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 197 straipsnio 2 dalies c punktą (toliau – Finansinis reglamentas);
- (4) labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės – labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės, kaip apibrėžta 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB⁹⁵;
- (5) trečioji valstybė – valstybė, kuri nėra Sąjungos narė.

3 straipsnis

Programos tikslai

1. Bendrieji programos tikslai:

- (a) gerinti vidaus rinkos veikimą ir ypač apsaugoti piliečius, vartotojus ir įmones, visų pirma labai mažas, mažąsias ir vidutines įmones (MVI) ir suteikti jiems galių

⁹⁵ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžčių (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

užtikrinant Sąjungos įstatymų vykdymą, palengvinant patekimą į rinkas, nustatant standartus ir skatinant žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatą bei gyvūnų gerovę; taip pat sustiprinti valstybių narių kompetentingų institucijų bendradarbiavimą ir valstybių narių kompetentingų institucijų, Komisijos bei Sąjungos decentralizuotų agentūrų bendradarbiavimą;

- (b) teikti kokybiškus, palyginamus ir patikimus Europos statistinius duomenis, kuriais grindžiamas visos Sąjungos politikos formavimas, stebėseną ir vertinimas, ir padėti politikos formuotojams, įmonėms, akademinėi bendruomenei, piliečiams ir žiniasklaidai priimti pagrįstus sprendimus ir aktyviai dalyvauti demokratiname procese.

2. Konkretūs programos tikslai:

- (a) didinti vidaus rinkos veiksmingumą, palengvinti kliūčių prevenciją ir šalinimą, remti Sąjungos teisės aktų rengimą, įgyvendinimą ir vykdymą prekių ir paslaugų vidaus rinkos, viešųjų pirkimų, rinkos priežiūros srityse, taip pat įmonių teisės ir sutartinės bei su sutartimis nesusijusios teisės, kovos su pinigų plovimu, laisvo kapitalo judėjimo, finansinių paslaugų ir konkurencijos srityse, įskaitant valdymo priemonių kūrimą;
- (b) didinti įmonių konkurencingumą, ypatingą dėmesį skiriant MVĮ ir siekti papildomumo numatant įvairių paramos formų teikimo priemones skirtas MVĮ, gerinti patekimo į rinkas galimybes, įskaitant MVĮ tarptautinimą, palankią MVĮ verslo aplinką, sektorių konkurencingumą, pramonės modernizavimą ir verslumo skatinimą;
- (c) užtikrinti veiksmingą vidaus rinkos veikimą taikant standartizacijos procesus, kurie:
 - i) sudaro sąlygas finansuoti Europos standartizaciją ir suinteresuotųjų šalių dalyvavimą rengiant Europos standartus;
 - ii) remia aukštos kokybės tarptautinių finansinės atskaitomybės ir audito standartų rengimą, palengvina jų integraciją į Sąjungos teisę ir skatina bendrovių ataskaitų rengimo geriausios praktikos naujoves ir plėtrą;
- (d) puoselėja vartotojų interesus ir užtikrina aukštą vartotojų apsaugos ir produktų saugos lygį:
 - i) suteikia galios vartotojams, įmonėms ir pilietinei visuomenei, jiems padeda ir juos informuoja; užtikrina aukšto lygio vartotojų apsaugą, tvarų vartojimą ir produktų saugą, visų pirma remiant kompetentingas vykdymo užtikrinimo institucijas ir vartotojams atstovaujančias organizacijas bei bendradarbiavimo veiksmus; užtikrina, kad visi vartotojai galėtų gauti žalos atlyginimą ir teikia tinkamą informaciją apie rinkas ir vartotojus;
 - ii) didina vartotojų, kitų finansinių paslaugų galutinių gavėjų ir pilietinės visuomenės dalyvavimą formuojant finansinių paslaugų politiką; skatina geresnį finansų sektoriaus supratimą;
- (e) prisideda prie žmonių, gyvūnų ir augalų aukšto lygio sveikatos maisto grandinėje ir susijusiose srityse, be kita ko, užkertant kelią ligoms ir kenkėjams ir juos likviduojant, taip pat remia gyvūnų gerovės didinimą bei tvarią maisto gamybą ir vartojimą;
- (f) rengia ir perduoda aukštos kokybės statistinius duomenis apie Europą laiku, nešališkai ir ekonomiškai efektyviai, per sustiprintą partnerystę Europos statistikos sistemoje, kuri nurodyta Reglamento (EB) Nr. 223/2009 4 straipsnyje, ir su visomis susijusiomis išorės šalimis, naudojant įvairius duomenų šaltinius, pažangius duomenų analizės metodus, išmaniąsias sistemas ir skaitmenines technologijas.

4 straipsnis

Biudžetas

1. 2021–2027 m. programos įgyvendinimo finansinis paketas yra 4 088 580 000 EUR dabartinėmis kainomis.
2. Neviršijant 1 dalyje nurodytos sumos, toliau pateikiamos preliminarios sumos skiriamos šiems tikslams:
 - (a) 1 000 000 000 EUR skiriama 3 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytam tikslui;
 - (b) 188 000 000 EUR skiriama 3 straipsnio 2 dalies d punkto i papunktyje nurodytam tikslui;
 - (c) 1 680 000 000 EUR skiriama 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytam tikslui;
 - (d) 552 000 000 EUR skiriama 3 straipsnio 2 dalies f punkte nurodytam tikslui.
3. 1 dalyje nurodyta suma gali būti naudojama techninei ir administracinei paramai įgyvendinant programą, visų pirma dėl parengiamosios, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veiklos, taip pat informacinių technologijų tinklų naudojimui, kurie skirti informacijos apdorojimui ir mainams, bei įmonių informacinių technologijų priemonių naudojimui ir kūrimui.
4. 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytam tikslui biudžetiniai įsipareigojimai dėl veiksmų, trunkančių ilgiau kaip vienerius finansinius metus, gali būti suskaidyti į kelerius metus mokamas metines dalis.
5. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 111 straipsnio 2 dalies, Komisija, įvertinusi valstybių narių pateiktas mokėjimo paraiškas, priima biudžetinį įsipareigojimą skirti dotaciją, skirtą skubioms veterinarijos ir fitosanitarijos priemonėms pagal konkretų tikslą, nurodytą šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies e punkte.
6. Pagal pasidalijamojo valdymo principą valstybėms narėms skirti išteklių valstybių narių prašymu gali būti perskirti programai. Komisija tuos išteklius naudoja tiesiogiai pagal Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies a punktą arba netiesiogiai pagal to paties straipsnio c punktą. Kai įmanoma, tie išteklių panaudojami atitinkamos valstybės narės labui.

5 straipsnis

Programos asocijuotosios trečiosios valstybės

Programoje gali dalyvauti šios trečiosios valstybės:

- (a) Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) narės, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės, EEE susitarime nustatytais sąlygomis;
- (b) stojančiosios šalys, šalys kandidatės ir potencialios kandidatės pagal jų dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose, ir Sąjungos ir tų šalių susitarimuose nustatytais konkrečiomis sąlygomis;
- (c) šalys, kurioms taikoma Europos kaimynystės politika, pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose, ir Sąjungos ir tų šalių susitarimuose nustatytais konkrečiomis sąlygomis;
- (d) trečiosios valstybės pagal konkrečioje sutartyje numatytas sąlygas, apimančias trečiosios valstybės dalyvavimą bet kurioje Sąjungos programoje, su sąlyga, kad sutartyje:

- i) užtikrinama trečiosios valstybės, dalyvaujančios Sąjungos programose, įnašų ir naudos pusiausvyra;
- ii) nustatomos dalyvavimo programose sąlygos, įskaitant individualioms programoms skirtų finansinių įnašų apskaičiavimą ir jų administracines išlaidas;
- iii) trečiajai valstybei nesuteikiama sprendimo galia vykdančią programą;
- iv) garantuojamos Sąjungos teisės siekiant užtikrinti patikimą finansų valdymą ir apsaugoti savo finansinius interesus.

Įnašai, kurie nurodyti ii papunktyje, priskiriami asignuotoms įplaukoms pagal Finansinio reglamento [21 straipsnio 5 dalį].

6 straipsnis

ES finansavimas ir jo formos

1. Programa įgyvendinama taikant tiesioginio valdymo principą, laikantis Finansinio reglamento, arba kartu su Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytomis įstaigomis, taikant netiesioginio valdymo principą.
2. Pagal programą gali būti teikiamas bet kurios Finansiniame reglamente nustatytos formos finansavimas, visų pirma dotacijos, apdovanojimai ir viešieji pirkimai. Finansavimas taip pat gali būti teikiamas finansinėmis priemonėmis, naudojant derinimo operacijas.
3. Įnašai į savidraudos mechanizmą gali apimti riziką, susijusią su gavėjų mokėtinų lėšų susigrąžinimu, ir yra laikomi pakankama garantija pagal Finansinį reglamentą. Taikomos reglamento XXX [po Reglamento dėl garantijų fondo priimto teisės akto] [X straipsnio] nuostatos⁹⁶.

II SKYRIUS

DOTACIJOS

7 straipsnis

Dotacijos

Programos dotacijos skiriamos ir valdomos pagal Finansinio reglamento VIII antraštinę dalį.

8 straipsnis

Reikalavimus atitinkantys veiksmai

1. Reikalavimus gauti finansavimą atitinka tik tie veiksmai, kuriais siekiama 3 straipsnyje nurodytų tikslų.
2. Konkrečiai šie veiksmai, kuriais įgyvendinami 3 straipsnyje nurodyti tikslai, yra tinkami:
 - (a) sudaryti tinkamas sąlygas suteikti galios visiems vidaus rinkos dalyviams, įskaitant įmones, piliečius ir vartotojus, pilietinę visuomenę ir valdžios institucijas, rengiant skaidraus informavimo ir informuotumo didinimo kampanijas, keičiantis geriausia

⁹⁶ [to add]

patirtimi, skatinant gerą patirtį, keičiantis ir skleidžiant patirtį ir žinias bei rengiant mokymus;

- (b) teikti Sąjungos piliečiams, vartotojams, galutiniams naudotojams, pilietinei visuomenei ir verslo atstovams mechanizmus, kurie padėtų prisidėti prie politinių diskusijų, politikos ir sprendimų priėmimo proceso, visų pirma remiant atstovaujančių organizacijų veikimą nacionaliniu ir Sąjungos lygiu;
- (c) stiprinti pajėgumus, palengvinti ir koordinuoti valstybių narių ir valstybių narių kompetentingų institucijų bei valstybių narių kompetentingų institucijų ir Komisijos, Sąjungos decentralizuotų agentūrų ir trečiųjų valstybių valdžios institucijų bendrus veiksmus;
- (d) remti veiksmingą Sąjungos teisinės sistemos vykdymą ir modernizavimą bei jos greitą prisitaikymą prie besikeičiančios aplinkos, įskaitant duomenų rinkimą ir analizę; tyrimus, vertinimus ir politikos rekomendacijas; demonstracinės veiklos organizavimą ir bandomuosius projektus; komunikacijos veiklą; specialių IT priemonių, užtikrinančių skaidrų ir veiksmingą vidaus rinkos veikimą, kūrimą.

3. Reikalavimus gauti finansavimą atitinka tie veiksmai, kuriais siekiama 3 straipsnio 2 dalies b punkte nurodyto konkretaus tikslo:

- (a) teikti įvairių formų paramą MVĮ;
- (b) palengvinti MVĮ patekimą į rinkas, padėti joms spręsti pasaulines ir socialines problemas bei siekti verslo tarptautinimo ir stiprinti Sąjungos pramonės vadovaujamąjį vaidmenį pasaulinėse vertės grandinėse, įskaitant Europos įmonių tinklą;
- (c) spręsti rinkos kliūtis, mažinti administracinę naštą ir kurti palankią verslo aplinką, kad MVĮ galėtų pasinaudoti vidaus rinkos privalumais;
- (d) palengvinti verslo augimą, įskaitant įgūdžių ugdymą ir pramonės pertvarkymą gamybos ir paslaugų sektoriuose;
- (e) didinti įmonių ir visų ekonomikos sektorių konkurencingumą ir remti MVĮ inovacijų ir vertės grandinės bendradarbiavimą, strategiškai sujungiant ekosistemas ir grupes, įskaitant bendrą grupių iniciatyvą;
- (f) puoselėti verslumo aplinką ir verslumo kultūrą, įskaitant naujų verslininkų mentorystės programą ir remti startuolius, verslo tvarumą ir plėtrą.

4. Reikalavimus gauti finansavimą atitinka Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 15 ir 16 straipsniuose nurodyti veiksmai, kuriais siekiama šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies c punkto i papunktyje nurodyto konkretaus tikslo.

5. Reikalavimus gauti finansavimą atitinka tie veiksmai, kuriais remiama veikla, kuria siekiama parengti, taikyti, vertinti ir stebėti tarptautinius standartus finansinės atskaitomybės ir audito srityse bei stebėti standartų nustatymo procesus ir įgyvendinti konkretų tikslą, nurodytą 3 straipsnio 2 dalies c punkto ii papunktyje.

6. Reikalavimus gauti finansavimą atitinka tie I priede nurodyti veiksmai, kuriais siekiama 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodyto konkretaus tikslo:

7. Reikalavimus gauti finansavimą atitinka tie II priede nurodyti veiksmai, kuriais siekiama 3 straipsnio 2 dalies f punkte nurodyto konkretaus tikslo:

Reikalavimus atitinkantys subjektai

1. Be Finansinio reglamento 197 straipsnyje nustatytų kriterijų, taikomi šio straipsnio 2–7 dalyse nustatyti tinkamumo kriterijai.
2. Be 3–7 dalyse nustatytų tinkamumo reikalavimų, pagal programą reikalavimus atitinka šie subjektai:
 - (a) teisės subjektai, įsisteigę bet kurioje iš šių valstybių:
 - i) valstybėje narėje arba su ja susijusioje užjūrio šalyje ar teritorijoje;
 - ii) trečiojoje valstybėje, kuri yra asocijuotoji programos valstybė pagal 5 straipsnį;
 - (b) teisės subjektas, įsteigtas pagal Sąjungos teisę, ar tarptautinė organizacija;
 - (c) teisės subjektai, įsisteigę trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji programos valstybė, yra išskirtinai tinkami dalyvauti, jei veiksmas atitinka Sąjungos tikslus, o veikla už Sąjungos ribų prisideda prie valstybių narių teritorijose, kurioms taikomos sutartys, vykdomų intervencijų veiksmingumo.
3. Trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji programos valstybė, įsisteigę teisės subjektai gali dalyvauti šiuose veiksmuose:
 - (a) veiksmuose, kuriais siekiama 3 straipsnio 2 dalies b punkte nurodyto konkretaus tikslo;
 - (b) veiksmuose, kuriais remiama vartotojų apsauga, įgyvendinant 3 straipsnio 2 dalies d punkto i papunktį nurodytą konkretų tikslą.

Veiksmuose dalyvaujantys subjektai, kurie nurodyti a ir b punktuose, negali gauti Sąjungos finansinės paramos, išskyrus atvejus, kai tai svarbu programai įgyvendinti, visų pirma Sąjungos įmonių konkurencingumo ir patekimo į rinką požiūriu arba siekiant apsaugoti Sąjungoje gyvenančius vartotojus. Ta išimtis netaikoma pelno siekiantiems subjektams.
4. Reikalavimus dalyvauti veiksmuose, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies c punkto i papunktį nurodytas konkretus tikslas, atitinka subjektai nurodyti Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 15 ir 16 straipsniuose.
5. Reikalavimus dalyvauti veiksmuose, kuriais remiama vartotojų apsauga įgyvendinant 3 straipsnio 2 dalies d punkto i papunktį nurodytą konkretų tikslą, ir kurie yra susiję su Europos vartotojų centrų tinklu, atitinka šios įstaigos:
 - (a) valstybės narės arba trečiosios valstybės, nurodytos 5 straipsnyje, paskirta įstaiga, kuri yra ne pelno siekianti įstaiga, atrinkta taikant skaidrią tvarką;
 - (b) viešasis subjektas.
6. Veiksmai, kuriuose dalyvauti reikalavimus atitinka trečiosios valstybės, kurios yra arba nėra asocijuotosios programos valstybės, ir kuriais įgyvendinamas konkretus tikslas, nurodytas 3 straipsnio 2 dalies e punkte:
 - (a) apsaugos priemonės, kurių imamasi, jei kyla tiesioginė grėsmė sveikatos būklei Sąjungoje dėl vienos iš III priede išvardytų gyvūnų ligų ir zoonozų atsiradimo ar plitimo trečiosios valstybės ar valstybės narės teritorijoje, arba augalų kenkėjų, išvardytų 16 straipsnyje apibrėžtoje darbo programoje;
 - (b) apsaugos priemonės ar kita atitinkama veikla, kurios imamasi siekiant apsaugoti augalų sveikatos būklę Sąjungoje.

Komisija yra įgaliota priimti deleguotuosius aktus pagal 20 straipsnį, kad iš dalies pakeistų III priedą, kai reikia atsižvelgti į situacijas, kurias sukelia tos gyvūnų ligos, kurios turi didelį poveikį gyvulininkystės produkcijai ar prekybai, zoonozės, kurios kelia grėsmę žmonėms, arba nauji moksliniai ar epidemiologiniai pokyčiai, taip pat gyvūnų ligos, kurios gali sukelti naują grėsmę Sąjungai.

Išskyrus atvejus, kai gyvūnų ligos ir augalų kenkėjai turi didelį poveikį Sąjungai, iš principo nesusijusios valstybės turėtų pačios finansuoti savo dalyvavimą a) ir b) punktuose nurodytuose veiksmuose.

7. Reikalavimus dalyvauti veiksmuose, kuriais įgyvendinamas konkretus tikslas, nurodytas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies f punkte, atitinka šie subjektai:
- (a) nacionaliniai statistikos institutai ir kitos nacionalinės institucijos, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 223/2009 5 straipsnio 2 dalyje;
 - (b) dėl veiksmų, kuriais remiami bendradarbiavimo tinklai, kitos įstaigos, veikiančios statistikos srityje, kurios nėra a) punkte nurodytos valdžios institucijos;
 - (c) ne pelno įstaigos, neturinčios pramonės, komercinių ir verslo ar kitų interesų konflikto, kurių pagrindiniai tikslai ir veikla yra susiję su Europos statistikos praktikos kodekso, nurodyto Reglamento (EB) Nr. 223/2009 11 straipsnyje, taikymo skatinimu ir rėmimu, ir naujų Europos statistikos rengimo metodų įgyvendinimu, siekiant didinti našumą ir gerinti kokybę Sąjungos lygmeniu.

10 straipsnis

Paskirtieji naudos gavėjai

Toliau nurodyti subjektai gali gauti dotaciją pagal programą be kvietimo teikti pasiūlymus:

- (a) dėl veiksmų rinkos priežiūros srityje, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytas konkretus tikslas, valstybių narių rinkos priežiūros institucijos, nurodytos Reglamento (EB) Nr. 765/2008 17 straipsnyje ir [Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą, kuriuo nustatomos gaminiams taikomų derinamųjų Sąjungos teisės aktų laikymosi ir vykdymo užtikrinimo taisyklės ir procedūros]⁹⁷ 11 straipsnyje;
- (b) dėl veiksmų akreditacijos ir rinkos priežiūros srityje, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytas konkretus tikslas, įstaiga, pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 14 straipsnį vykdanči veiklą, nurodytą Reglamento (EB) Nr. 765/2008 32 straipsnyje;
- (c) dėl veiksmų, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies c punkto i papunktyje nurodytas konkretus tikslas, subjektai nurodyti Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 17 straipsnyje;
- (d) dėl veiksmų, kuriais įgyvendinamas 3 straipsnio 2 dalies c punkto ii papunktyje nurodytas konkretus tikslas, Europos finansinės atskaitomybės patariamoji grupė (EFRAG), Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų fondas ir Viešojo intereso priežiūros taryba (PIOB);

⁹⁷ COM(2017) 795 final.

- (e) dėl veiksmų, kuriais įgyvendinamas 3 straipsnio 2 dalies d punkto i papunktyje nurodytas konkretus tikslas, susijęs su atstovavimu vartotojų interesams Sąjungos lygmeniu, Europos vartotojų sąjungų biuras (BEUC) ir Europos atstovavimo vartotojams standartizacijos srityje koordinavimo asociacija (ANEC), jeigu jie neturi interesų konfliktų ir per savo narius atstovauja ne mažiau kaip dviejų trečdalių valstybių narių Sąjungos vartotojų interesams;
- (f) dėl veiksmų, kuriais įgyvendinamas 3 straipsnio 2 dalies d punkto ii papunktyje nurodytas konkretus tikslas, organizacijos „Finance Watch“ ir „Better Finance“, atsižvelgiant į šias sąlygas, kurios vertinamos kasmet:
- i) subjektai išlieka nevyriausybiniai, nesiekiantys pelno ir nepriklausomi nuo pramonės, prekybos ar verslo;
 - ii) jie neturi interesų konfliktų ir per savo narius atstovauja Sąjungos vartotojų ir kitų galutinių finansinių paslaugų gavėjų interesams;
- (g) dėl veiksmų, kuriais siekiama šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodyto konkretaus tikslo:
- i) valstybių narių kompetentingos institucijos ir su jais susiję subjektai, Europos Sąjungos etaloninės laboratorijos ir Europos Sąjungos etaloniniai centrai, nurodyti Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/625⁹⁸ 92, 95 ir 97 straipsniuose ir tarptautinės organizacijos;
 - ii) tik šio reglamento 9 straipsnio 6 dalies a ir b punktuose apibūdintų veiksmų atveju, trečiosios valstybės, kurios yra arba nėra asocijuotosios programos valstybės;
- (h) dėl veiksmų, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies f punkte nurodytas konkretus tikslas, nacionaliniai statistikos institutai ir kitos nacionalinės valdžios institucijos, nurodytos Reglamento (EB) Nr. 223/2009 5 straipsnio 2 dalyje;

11 straipsnis

Vertinimo ir skyrimo kriterijai

Vertinimo komitetas (-ai) veiksams, kuriais įgyvendinamas (-i) 3 straipsnio 2 dalyje nurodytas (-i) konkretus (-ūs) tikslas (-ai), gali būti visiškai arba iš dalies sudarytas iš išorės ekspertų.

12 straipsnis

Bendro finansavimo taisyklės

1. Dėl veiksmų, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytas konkretus tikslas, atsižvelgiant į valstybių narių ir trečiųjų valstybių, kurios yra asocijuotosios programos valstybės, rinkos priežiūros institucijas ir atsižvelgiant į Sąjungos bandymų

⁹⁸ 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (Oficialios kontrolės reglamentas), (OL L 95, 2017 4 7, p. 1).

įrenginius, kaip nurodyta [Pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą, kuriuo nustatomos gaminiams taikomų derinamųjų Sąjungos teisės aktų laikymosi ir vykdymo užtikrinimo taisyklės ir procedūros] 20 straipsnyje, programa gali finansuoti iki 100 proc. reikalavimus atitinkančių išlaidų, susijusių su veiksmu, su sąlyga, kad laikomasi Finansiniame reglamente apibrėžto bendro finansavimo principo.

2. Dotacijos, skiriamos Viešojo intereso priežiūros tarybai (PIOB) įgyvendinant 3 straipsnio 2 dalies c punkto ii papunktyje nurodytą konkretų tikslą, jei Tarptautinės buhalterijų federacijos (IFAC) finansavimas konkrečiais metais pasiekia daugiau kaip du trečdalius viso metinio finansavimo, metinis įnašas tiems metams yra ribojamas iki didžiausios sumos, apibrėžtos 16 straipsnyje nurodytoje darbo programoje.
3. Dėl veiksmų, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytas konkretus tikslas, programa gali finansuoti iki 100 proc. reikalavimus atitinkančių išlaidų, jei laikomasi Finansinio reglamento 190 straipsnyje apibrėžto bendro finansavimo principo.
4. Dėl veiksmų, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies f punkte nurodytas konkretus tikslas, programa gali finansuoti iki 95 proc. reikalavimus atitinkančių išlaidų, susijusių su veiksmiais, kuriais remiami bendradarbiavimo tinklai, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 223/2009 15 straipsnyje.

13 straipsnis

Tinkamos finansuoti išlaidos

Be Finansinio reglamento 186 straipsnyje nustatytų kriterijų, veiksmams, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytas konkretus tikslas, taikomi šie išlaidų tinkamumo kriterijai:

- (a) kaip nurodyta Finansinio reglamento 193 straipsnio 2 straipsnio b punkte, išlaidos turi būti finansuojamos iki veiklos pradžios;
- (b) tokios išlaidos taip pat gali būti finansuojamos, jei imamasi priemonių, susijusių su įtariamu ligos arba kenkėjų atsiradimu arba buvimu, jei toks atsiradimas arba buvimas vėliau patvirtinamas.

Pirmos pastraipos a punkte nurodytos išlaidos yra finansuojamos nuo pranešimo Komisijai apie ligos atsiradimą arba kenkėjų buvimą datos.

14 straipsnis

Sudėtinis, papildomas ir mišrus finansavimas

1. Veiksmai, kuriam skirtas kitos Sąjungos programos įnašas, taip pat gali būti skirtas kitos programos įnašas, jei tais įnašais nekompensuojamos tos pačios išlaidos. Tokiems pagal kitas Sąjungos programas skiriamiems įnašams taikomos tų programų taisyklės. Sudėtinis finansavimas turi neviršyti bendros tinkamų finansuoti išlaidų sumos, o skirtingų Sąjungos programų parama gali būti apskaičiuojama proporcingai, remiantis dokumentais, kuriais nustatomos paramos sąlygos.
2. Veiksmai, kuriems suteiktas pažangumo ženklas, arba kurie atitinka šias visas šias sąlygas:
 - (a) jie buvo įvertinti kvietime teikti pasiūlymus pagal šią programą;
 - (b) jie atitinka to kvietimo teikti pasiūlymus minimalius kokybės reikalavimus;

- (c) jie negali būti finansuojami pagal tą kvietimą teikti pasiūlymus dėl biudžetinių suvaržymų.

Jiems gali būti skirta parama iš Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, „Europos socialinio fondo +“ ar Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, pagal Reglamento (ES) XX [Bendrųjų nuostatų reglamentas] [67] straipsnio 5 dalį arba Reglamento (ES) XX [dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos] [8] straipsnį, jei tokie veiksmai atitinka atitinkamos programos tikslus. Taikomos fondo, iš kurio teikiama parama, taisyklės.

3. Veiksmui gali būti skirta parama iš vienos ar kelių Sąjungos programų. Tokiais atvejais mokėjimo paraiškoje deklaruojamos išlaidos neturi būti deklaruojamos kitai programai skirtoje mokėjimo paraiškoje.
4. Išlaidų suma, kuri turi būti įtraukta į mokėjimo paraišką, gali būti proporcingai apskaičiuota kiekvienai programai pagal dokumentą, kuriame išdėstomos paramos teikimo sąlygos.

III SKYRIUS

DERINIMO OPERACIJOS

15 straipsnis

Derinimo operacijos

Derinimo operacijos pagal šią programą vykdomos laikantis [reglamento „InvestEU“] ir Finansinio reglamento X antraštinės dalies.

IV SKYRIUS

PROGRAMAVIMAS, STEBĖSENA, ĮGYVENDINIMAS IR KONTROLĖ

16 straipsnis

Programos įgyvendinimas

1. Programa įgyvendinama vykdant Finansinio reglamento 110 straipsnyje nurodytą (-as) darbo programą (-as). Kai taikoma, darbo programose nustatoma bendra derinimo operacijoms rezervuota suma.
2. Darbo programas, kuriomis įgyvendinamas 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytas konkretus tikslas, kaip nurodyta I priede, Komisija priima įgyvendinimo aktais. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 21 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
3. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, šio reglamento II priede nustatyti veiksmai, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies f punkte nurodytas konkretus tikslas, įgyvendinami pagal Reglamento (EB) Nr. 223/2009 14 ir 17 straipsnius.

17 straipsnis

Stebėseną ir ataskaitų teikimas

1. Rodikliai, kuriais grindžiama programos įgyvendinimo pažangos, padarytos siekiant 3 straipsnio 2 dalyje nustatytų konkrečių tikslų, ataskaita, pateikti IV priede.
2. Siekdama užtikrinti veiksmingą programos pažangos vertinimą siekiant tikslų, Komisija yra įgaliota priimti deleguotuosius aktus pagal 20 straipsnį, kad būtų peržiūrėti arba papildyti IV priede nurodyti rodikliai, jei manoma, kad tai būtina, ir papildyti šį reglamentą nuostatomis dėl stebėsenos ir vertinimo sistemos nustatymo.
3. Atsiskaitymo už veiklą sistema užtikrinama, kad programos įgyvendinimo ir rezultatų stebėsenos duomenys būtų renkami veiksmingai, efektyviai ir laiku. Todėl Sąjungos lėšų gavėjams ir, jei reikia, valstybėms narėms nustatomi proporcingi ataskaitų teikimo reikalavimai.

18 straipsnis

Vertinimas

1. Vertinimai atliekami laiku, kad jų rezultatus būtų galima panaudoti priimant sprendimus.
2. Tarpinis programos vertinimas atliekamas, kai yra pakankamai informacijos apie programos įgyvendinimą, bet praėjus ne daugiau kaip ketveriems metams nuo programos įgyvendinimo pradžios.
3. Kalbant apie veiksmus, kuriais įgyvendinamas 3 straipsnio 2 dalies c punkto ii papunktyje nurodytas konkretus tikslas, Komisija parengia metinę Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų fondo veiklos ataskaitą, susijusią su Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų, PIOB ir EFRAG kūrimu. Komisija ataskaitą perduoda Europos Parlamentui ir Tarybai.
4. Remdamasi Reglamento (EB) Nr. 223/2009 13 straipsniu, Komisija konsultuojasi su Europos statistikos sistemos komitetu dėl vertinimo, susijusio su veiksmis, kuriais įgyvendinamas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies f punkte nurodytas konkretus tikslas, prieš jų priėmimą ir pateikimą Europos Parlamentui ir Tarybai.
5. Baigiant įgyvendinti programą, bet praėjus ne daugiau kaip ketveriems metams po 1 straipsnyje nurodyto laikotarpio pabaigos, Komisija atlieka galutinį programos vertinimą.
6. Vertinimų išvadas ir savo pastabas Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui.

19 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

Kai programoje trečioji valstybė dalyvauja pagal tarptautiniu susitarimu paremtą sprendimą ar kitą teisinį instrumentą, trečioji valstybė suteikia visas būtinas teises ir prieigas, kurios reikalingos, kad atsakingas leidimas išduodantis pareigūnas, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF), Europos Audito Rūmai galėtų veikti pagal visas savo kompetencijas. OLAF atveju tokios teisės apima teisę atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, kaip numatyta Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl OLAF atliekamų tyrimų.

20 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.
2. 9 ir 17 straipsniuose nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami iki 2028 m. gruodžio 31 d.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 9 ir 17 straipsniuose nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Kai tik Komisija priima deleguotąjį aktą, apie tai ji tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 9 ir 17 straipsnius priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

21 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002 58 straipsnį įsteigtas Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas.⁹⁹ Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
kai komiteto nuomonei gauti būtina rašytinė procedūra, tokia procedūra laikoma baigta be rezultato, jei per nuomonei pateikti nustatytą laikotarpį taip nusprendžia komiteto pirmininkas arba to prašo paprastoji komiteto narių dauguma.

⁹⁹ 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 031, 2002 2 1, p. 1).

SKYRIUS

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22 straipsnis

Informavimas, komunikacija ir viešinimas

1. Sąjungos lėšų gavėjai nurodo Sąjungos lėšų kilmę ir užtikrina jų matomumą (visų pirma viešindami veiksmus ir jų rezultatus) teikdami nuoseklią, veiksmingą ir proporcingą tikslią informaciją įvairiai auditorijai, įskaitant žiniasklaidą ir visuomenę.
2. Komisija vykdo su programa ir jos veiksmais bei rezultatais susijusius informavimo ir komunikacijos veiksmus. Programai skirtais finansiniais ištekliais taip pat prisidedama prie institucinės komunikacijos apie Sąjungos politikos prioritetus, susijusius su 3 straipsnyje nurodytais tikslais.
3. Komisija (EUROSTAT) vykdo informavimo ir komunikavimo veiklą, susijusią su 3 straipsnio 2 dalies f punkte nurodyto konkretaus tikslo įgyvendinimu, jo veiksmais ir rezultatais, kai tai taikoma Europos statistikos plėtojimui, rengimui ir sklaidai pagal Reglamente (EB) Nr. 223/2009 nustatytus statistinius principus.

23 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentai (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014, (ES) Nr. 258/2014, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) 2017/826 panaikinami nuo 2021 m. sausio 1 d.

24 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šis Reglamentas nedaro poveikio atitinkamų veiksmų tęstinumui ar keitimui iki jų įgyvendinimo pabaigos pagal reglamentus (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014, (ES) Nr. 258/2014, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) 2017/826, kurie bus toliau taikomi atitinkamiems veiksams iki jų įgyvendinimo pabaigos.
2. Programos finansinio paketo lėšomis taip pat gali būti finansuojamos techninės ir administracinės pagalbos išlaidos, būtinos užtikrinti perėjimui nuo priemonių, patvirtintų pagal ankstesnes programas, nustatytas pagal 1 dalyje pateiktą sąrašą, prie šios programos.
3. Prireikus asignavimai gali būti įtraukti į biudžetą po 2027 m. ir skirti 4 straipsnio 3 dalyje nurodytoms išlaidoms padengti, kad būtų galima valdyti iki 2027 m. gruodžio 31 d. nebaigtus vykdyti veiksmus.

25 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2021 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

- 1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas
- 1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) (*programų grupė*)
- 1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis
- 1.4. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas
- 1.5. Trukmė ir finansinis poveikis
- 1.6. Numatytas (-i) valdymo būdas (-i)

2. VALDYMO PRIEMONĖS

- 2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės
- 2.2. Valdymo ir kontrolės sistema
- 2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

- 3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė(s)
- 3.2. Numatomas poveikis išlaidoms
 - 3.2.1. *Numatomo poveikio išlaidoms santrauka*
 - 3.2.2. *Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams*
 - 3.2.3. *Trečiųjų šalių įnašai*
- 3.3. Numatomas poveikis įplaukoms

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS dėl 2021–2027 m. bendrosios rinkos, MVĮ konkurencingumo ir Europos statistikos programos, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014, (ES) Nr. 258/2014, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) 2017/826.

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) (*programų grupė*)

Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

☒ nauja priemone

☐ nauja priemone, kuri bus priimta įgyvendinus bandomąjį projektą ir (arba) atlikus parengiamuosius veiksmus¹⁰⁰

☒ esamos priemonės galiojimo pratęsimu

☒ vienos ar daugiau priemonių sujungimu arba nukreipimu į kitą (arba) naują priemonę

1.4. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.4.1. *Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį*

Vidaus valdymo struktūros sukūrimas tarnybų veiklos koordinavimui, bendram požiūriui į darbo programų rengimą, stebėsenai ir ataskaitų apie programos įgyvendinimą bei rezultatus teikimui.

Įgaliojimų delegavimas vykdančiosioms agentūroms, programos dokumentacijos ir standartų rengimas įgyvendinimui. Programos valdymo sistemų pritaikymas.

Dėl konkurencingumo; MVĮ ir vidaus rinkos:

- Europos įmonių tinklo partnerystės, verslininkams skirtos verslo mainų sistemos, Bendrosios grupės iniciatyvos ir partnerystės standartizavimo tikslu kūrimas.

1.4.2. *Pridėtinė Sąjungos dalyvavimo vertė*

Europos lygmens veiksmų pagrindas (*ex ante*):

Veiksmai Sąjungos lygmeniu reikalingi, siekiant užtikrinti nuoseklią bendrosios rinkos plėtrą, nediskriminavimą, vartotojų apsaugą, veiksmingą konkurenciją, valstybių narių pajėgumų, jų bendradarbiavimo ir savitarpio pasitikėjimo stiprinimą, spręsti tarpvalstybinius klausimus ir užtikrinti bendrosios rinkos saugumą. Programą įmanoma plėtoti tik Sąjungos lygmeniu, nes veiksmai reikalauja aktyvaus bendradarbiavimo ir nacionalinių pajėgumų koordinavimo.

¹⁰⁰

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

Tikėtina pridėtinė vertė Sąjungai (ex post)::

Programos svarbiausia pridėtinė vertė ES – gerai veikiančios vidaus rinkos stiprinimas, ypač:

- sąlygų piliečiams (arba) vartotojams (tiesiogiai ar netiesiogiai), verslui (ypač MVI) ir viešajam administravimui sudarymas visapusiškai naudotis vidaus rinkos teikiamomis galimybėmis;
- tarp valstybių narių ir valstybių narių su Komisija vykdomo administracinio bendradarbiavimo stiprinimas per informacijos, geriausios patirties mainus ir pajėgumų stiprinimą;
- parama taisyklių rengimui, standartų nustatymui – taip pat tarptautiniu lygmeniu, ir taikymui Sąjungos lygiu, renkant ir analizuojant finansinius duomenis.

1.4.3. *Panašios patirties išvados*

Įtrauktų programų ir biudžeto eilučių vertinimas bei įgyta patirtis rodo, kad jos suteikė pridėtinės vertės ir turėtų būti tęsiamos.

Tarpinio COSME¹⁰¹ vertinimo metu prieita išvados, kad programa labai aktuali skatinant ekonomikos augimą ir įdarbinimo galimybių kūrimą, be to, gerai suderinta su kintančiais MVI poreikiais. Pagrindinis jos privalumas – tiesioginių ir ilgalaikių ryšių su MVI turinčių tarpininkų pasitelkimas programai įgyvendinti. Tai sudaro galimybes derinti paramą su MVI poreikiais, pritaikant ją prie konkrečių sektorių, tokių kaip turizmas, tekstilė, kūrybos sektorius ir pan., ir gauti svarų didinamąjį veiksmų poveikį. Paskolų garantijų priemonė COSME turėjo reikšmingą realų poveikį ir ją teigiamai įvertino Europos Audito Rūmai.

Be to, reikia nuolat investuoti į **vidaus rinkos valdymo priemonių** („Jūsų Europa“, „Jūsų Europos patarėjas“ (YEA), SOLVIT, vidaus rinkos informacijos sistema) kokybę, matomumą ir skaidrumą, taip padedant piliečiams ir verslui veiksmingai naudotis savo teisėmis vidaus rinkoje ir tuo pačiu įveikti didėjančio tarpvalstybinio judumo ir veiklos iššūkius ir tolesnio bendrosios rinkos skaitmeninimo uždavinius, kitaip tariant, reikės visapusiškai modernizuoti portalą „Jūsų Europa“, nes bendrieji skaitmeniniai vartai veiks per portalą „Jūsų Europa“ ir Komisijos valdomą naują bendrą vartotojo sąsają (paieškos sistemą).

Tyrimai dėl veiksmų **konkurencijos** srityje rodo reikšmingą makroekonominį Sąjungos konkurencijos užtikrinimo poveikį. Kasdienis Sąjungos konkurencijos politikos vykdymas taip pat suteikė svarbių įžvalgų dėl naujų ir didėjančių iššūkių atpažinimo. Pirmiausia tai – sudėtingesnis ir reiklesnis IT ir duomenų valdomas pasaulis (įmonių naudojami vis sudėtingesni IT įrankiai, nuolatinis elektroninės komunikacijos masto augimas, dirbtinio intelekto, didžiųjų duomenų ir algoritmų naudojimas) ir platesnio bei gilesnio nacionalinių institucijų ir teismų dalyvavimo poreikis.

Vertinimas taip pat patvirtino, kad esama **standartizavimo** reglamentavimo sistema atitinka tikslus, bet tuo pačiu atskleidė tobulintinas politikos ir veiklos sritis. Politiniu lygiu pagrindinės įžvalgos susijusios su šiais aspektais: a) sparta ir savalaikiškumu rengiant standartus; b) vartotojų, aplinkosaugos, darbuotojų interesams atstovaujančių silpnesnių suinteresuotųjų šalių ir ypač – MVI, kurios susieja

¹⁰¹

<http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/28084>

inovacijas su standartizacija standartizavimo procese, įtraukimu; c) Europos verslo konkurencingumo skatinimu pasauliniu lygiu; d) komunikacijos kanalų tarp Komisijos ir Europos standartizavimo sistemos stiprinimu.

Prekių vidaus rinkos veikimo vertinimas patvirtino rinkos priežiūros institucijų vykdomų bendrų veiksmų pridėtinę vertę. Tačiau prireiks nuoseklesnės bendrų veiksmų koordinavimo sistemos, mažesnės institucijų administracinės naštos ir didesnių išteklių, ypač – produktų bandymų sąnaudoms, siekiant pažaboti reikalavimų neatitinkančių produktų antplūdį bendrojoje rinkoje. Be to, norint pasinaudoti visa bendrosios rinkos teikiama nauda, reikia optimizuoti abipusio pripažinimo veikimą tikslingai didinant informuotumą ir rengiant mokymus, įskaitant konkrečius veiksmus tose srityse, kur abipusis pripažinimas labiausia padidins ES konkurencingumą, skatinti nacionalinių institucijų bendradarbiavimą, stiprinant jų abipusio pripažinimo kultūrą, ir ugdyti pasitikėjimą skirtingomis teisės sistemomis bei produktams keliamais reikalavimais. Įrodyta, kad ES atitikties vertinimo įstaigų akreditavimo sistemai tenka labai svarbus vaidmuo, todėl tikslinga toliau ES lygiu teikti paramą akreditavimo infrastruktūrai, kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 765/2008.

Vartotojų programos vertinimas rodo, kad suinteresuotosios šalys iš esmės patenkintos veiklos aktualumu ir veiksmingumu. Gerai įvertinti Europos vartotojų centrai, „E. vykdymo užtikrinimo akademija“ ir RAPEX sistema, parama BEUC ir visiems tinklų kūrimo bei suinteresuotųjų šalių renginiams. Apskritai Vartotojų programos tikslai ir prioritetai įvertinti kaip labai aktualūs ir jų turi būti siekiama toliau. Prioritetus taip pat reikia nustatyti tvariam vartojimui, vienodai ir kokybiškai vartotojų apsaugai visoje Sąjungoje, paramai vartotojų organizacijoms valstybių narių lygiu (pvz., kartu su valstybėmis narėmis, kurioms tenka vartotojų sergėtojų vaidmuo). Galiausiai, patirtis rodo, kad programai reikėtų didesnio lankstumo, siekiant geriau reaguoti į naujus rinkos iššūkius, kuriuos kelia spartūs ir dažnai neprognozuojami visuomeniniai ir technologiniai pokyčiai.

Kalbant apie **finansines paslaugas**, „Better Finance“ ir „Finance Watch“ finansavimas per pajėgumų stiprinimo programą, kuria didinamas vartotojų ir kitų galutinių naudotojų įsitraukimas į Sąjungos politikos formavimą finansinių paslaugų srityje, taip pat vyko sėkmingai ir abiem organizacijoms padėjo augti kaip nepramoninėms ekspertų organizacijoms su papildomais profiliais, kuriančioms didelę pridėtinę ES vertę, siekiant suplanuotų tikslų. Finansinės atskaitomybės ir audito standartų programos vertinimų rezultatai aiškiai rodo, kad programos tikslai buvo įvykdyti, todėl finansavimo įgyvendinimo mechanizmai veikia veiksmingai.

Maisto grandinės programos vidurio laikotarpio vertinimas patvirtino, kad programa siekta kurti pridėtinę vertę (pirmas visų šių veiksmų sujungimas), ji davė pageidaujamų rezultatų, o jos tikslai bei veiklos sritys toliau išlieka aktualūs. Atvirų konsultacijų su visuomene metu buvo keliami klausimai dėl priemonių, kurių teko imtis po *Xylella* (augalų kenkėjo) protrūkio Pietų Europoje, poveikio, taip patvirtinant poreikį labiau susitelkti į stebėseną ir prevenciją fitosanitarijos srityje.

Iš **Europos statistikos programos** vertinimo matyti, kad dabartinis įgyvendinimo mechanizmas yra veiksmingas, programa vykdoma efektyviai ir siekia savo tikslų. Suderintu būdu teikdama Sąjungai palyginamuosius aukštos kokybės duomenis, ESP suteikia ES konkrečios pridėtinės vertės. Tačiau vertinimai taip pat rodo poreikį ateityje užtikrinti tinkamus išteklius statistikos rengimo procesams modernizuoti, kad būtų galima reaguoti į augančius naudotojų poreikius, ypač dėl naujiems politikos

poreikiams reikalingų duomenų savalaikiškumo ir aprėpties, tuo pačiu pasiekiant didesnę lankstumą ir pasinaudojant naujų technologijų privalumais.

Pagal šią programą visose Sąjungos politikos srityse įgyvendinamų veiksmų (tyrimai, apklausos, duomenų bazių prenumeratos, verslą remiančių informacinių sistemų plėtra ir palaikymas ir pan.) įvairovė suteikė Komisijai galimybę priderinti savo politiką prie įvairiapusės ir nuolat kintančios aplinkos ir priimti įrodymais paremtus pasiūlymus po išsamių konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis.

1.4.4. Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Pagal programas „**Fiscalis**“ ir „**Muitinė**“ remiama bendradarbiavimo veikla yra pagrindinis bendrosios rinkos stiprinimo elementas. Muitų sąjunga yra Sąjungos pagrindas ir vidaus rinkos bei kitų Sąjungos politikos prioritetų varomoji jėga. Jos pagrindinė funkcija paremta ne tik tradicine užduotimi rinkti muitus į Sąjungos biudžetą, bet ir tuo, kad muitinės institucijos vaidina pagrindinį vaidmenį užtikrinant išorės sienų ir tiekimo grandinės saugumą, prisidedamos prie Europos Sąjungos saugumo. Muitinės institucijos vykdo svarbią užduotį kontroliuodamos importuojamų maisto ir ne maisto produktų saugą ir atitiktį. (30 proc. prekių į bendrąją rinką atkeliauja iš trečiųjų valstybių). Importo kontrolei reikalingas glaudus muitinės ir rinkos priežiūros institucijų bendradarbiavimas, bendri veiksmai, informacinių sistemų susiejimas Sąjungos lygiu ir pajėgumų stiprinimas valstybės narėse, siekiant suderinti nacionalines sistemas.

Be to, **Europos struktūrinių ir investicijų fondų** lėšomis finansuojama tarpvalstybinė ir tarptautinė ekonominio bendradarbiavimo veikla taip pat stiprina bendrąją rinką. Programa skatins MVĮ naudotis pažangiomis inovacijomis ir kitais sprendimais, parengtais pagal kitas Sąjungos programas, kaip pavyzdžiui, **devintąją mokslinių tyrimų ir plėtros bendrąją programą** („Europos horizontas“) ir Kosmoso programą. „Europos horizontas“ remia visų formų įmonių inovacijas, bet ypatingą dėmesį skiria rinką formuojančioms pažangiosioms inovacijoms, kurios bus remiamos pagal Europos inovacijų tarybos iniciatyvą. Europos įmonių tinklas gali duoti pridėtinės vertės, teikdamas savo tinklų kūrimo ir kitas pagalbines paslaugas „Europos horizonto“ naudotojams. Galiausiai, sistema bus supaprastinta, visus centralizuotai valdomus finansinius instrumentus sutelkus ES lygiu „**InvestEU**“ **fonde**¹⁰², įskaitant MVĮ naudingas skolų ir nuosavo kapitalo finansines priemones.

Programos veiksmingumas ir ypač valdžios institucijų bendradarbiavimas taip pat priklauso nuo programos „**Skaitmeninė Europa**“ veiksmingumo, nes ji suteiks daugeliui ES programų reikalingą skaitmeninį sąveikumą ir infrastruktūrą. Pagal programą „Skaitmeninė Europa“ sukurti bendri sprendimai bus supaprastinti, priderinti numatyti paskirčiai ir juos bus galima integruoti į vidaus rinką pagal programą remiančius informacinių technologijų sprendimus. Programų suderinamumą dar padidins bendras informacinių technologijų sąveikumo sprendimų valdymas programoje ir už jos ribų. Konkurencijos programos esminę dalį sudaro dirbtinis intelektas, didžiųjų duomenų analizė, prieiga prie duomenų šaltinių ir kiti su informacinėmis technologijomis susiję dalykai. Kadangi visos šios priemonės pateiktos ir programoje „Skaitmeninė Europa“, programos, įskaitant Konkurencijos programą, veiksmingumą sustiprins programa „Skaitmeninė Europa“.

¹⁰²

[įtraukti nuorodą į „InvestEU“ fondo reglamentą]

Maisto grandinės programos veiksmai, tokie kaip veterinarinės priemonės su gyvūnų sveikata susijusių krizių atveju, numatančios gyvūnų skerdimą ir ūkių taršos nukenksminimą, gali būti papildyti rinkos intervencijomis iš Sąjungos **bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP)** programų.

Europos socialinis fondas bus darbo jėgos ir jaunimo judumo skatinimo varomoji jėga. Programa turėtų būti prisidedama siekiant augimo ir plėtojant ryšius su Sąjungos (skaitmeniniais) inovacijų centrais ir skiriant investicijas pagal sanglaudos politiką ir programą „Europos horizontas“. Taip pat galima sąveika ir su „Erasmus“ programa.

1.5. Trukmė ir finansinis poveikis

☒ trukmė ribota

- ☒ galioja nuo **2021 m. sausio 1 d.** iki **2027 m. gruodžio 31 d.**
- ☒ Įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo **2021 m. sausio 1 d.** iki **2027 m. gruodžio 31 d.**, mokėjimų asignavimų – nuo **2021 m. sausio 1 d.** iki **2032 m. gruodžio 31 d.**

☐ trukmė neribota

- Įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo YYYY iki YYYY,
vėliau – visuotinis taikymas.

1.6. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)¹⁰³

☒ Tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos

- ☒ padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- ☒ vykdomųjų įstaigų

☐ Pasidalijamasis valdymas kartu su valstybėmis narėmis.

☒ Netiesioginis valdymas, biudžeto vykdymo užduotis perduodant:

- ☐ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;
- ☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- ☐ EIB ir Europos investicijų fondui*;
- ☐ įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;
- ☐ viešosios teisės subjektams;
- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė, veikiančioms viešųjų paslaugų srityje, jeigu jos pateikia pakankamų finansinių garantijų;
- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamų finansinių garantijų;

¹⁰³

Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

- ☐ asmenims, kuriems pavestas konkrečių BUSP veiksmų vykdymas pagal ES sutarties V antraštinę dalį, ir kurie nurodyti atitinkamame pagrindiniame teisės akte.

Pastabos

Programos metu galima retkarčiais taikyti netiesioginį valdymą, jei kiltų konkretus poreikis, ir netiesioginis valdymas suteiktų tinkamiausią finansavimo būdą, pavyzdžiui, per tarptautines organizacijas, viešosios teisės subjektus.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Programos koordinuotam įgyvendinimui bus sukurta valdymo struktūra, taikymo laikotarpiu leidžianti nuolat keistis informacija apie jos įgyvendinimą ir pasiektus rezultatus.

Numatoma, kad tam tikras programos dalis įgyvendins vykdomosios agentūros, ypač dėl tikslų, susijusių su konkurencingumu ir MVĮ, maisto grandine ir vartotojų politika.

Bus atliekamas programos tarpinis ir *ex post* vertinimas, kad būtų galima įvertinti pažangą, padarytą siekiant tikslų, ir rezultatus. Tarpinis vertinimas bus atliktas ne vėliau kaip po ketverių metų nuo programos pradžios. Galutinis vertinimas bus atliktas po ketverių metų nuo jo.

Konkurencijos srities veikla bus įgyvendinama atsižvelgiant į Komisijos reikalavimus dėl ataskaitų teikimo ir stebėsenos ir taikant generalinio direktorato taisykles. Jų vidaus kontrolės sistemų efektyvumą visų pirma parodys metinės veiklos ataskaitos (MVA).

Kalbant apie finansines paslaugas, ataskaitų teikimo taisyklėse bus numatyta periodinių ir galutinių ataskaitų, kurias turės teikti rangovai ir naudos gavėjai, sistema, užtikrinanti veiksmingą veiklos stebėseną. Ataskaitų teikimo taisyklės bus proporcingos realioms stebėsenos poreikiams ir rizika, jos bus pritaikytos prie konkrečių kiekvienos sutarties ir dotacijos poreikių. Šios ataskaitos taip pat bus naudojamos reguliariai vertinant veiklos vykdymą, pavyzdžiui, tuo atveju, kai veiklai skirtos dotacijos bus teikiamos finansinių ataskaitų teikimo ir audito srityje.

Prekių ir paslaugų vidaus rinkos, viešųjų pirkimų, rinkos priežiūros, standartizacijos, įmonių ir MVĮ konkurencingumo srityse programos įgyvendinimo stebėseną nuolat tiesiogiai vykdys Komisijos tarnybos ir vykdomosios agentūros, kurioms gali būti pavestas tam tikrų programos dalių įgyvendinimas. Komisija parengs metinę stebėsenos ataskaitą, kurioje bus nagrinėjamas remiamos veiklos efektyvumas ir veiksmingumas, atsižvelgiant į finansinį įgyvendinimą, rezultatus ir, jei įmanoma, poveikį, kad galėtų atlikti būtinus politikos ir finansavimo prioritetų pakeitimus. Veiklos rezultatai bus vertinami pagal nustatytus suderintus rodiklius.

Programos maisto saugai skirta dalis bus įgyvendinta taikant tiesioginį valdymą, naudojant Finansinio reglamento siūlomus įgyvendinimo būdus, kuriuos daugiausia sudaro dotacijos ir viešieji pirkimai. Taikant tiesioginį valdymą bus užmegzti tiesioginiai ryšiai su Sąjungos politikai svarbioje veikloje tiesiogiai dalyvaujančiais naudos gavėjais (arba) rangovais. Komisija užtikrins tiesioginę finansuotų veiksmų rezultatų stebėseną. Finansuojamos veiklos mokėjimo būdai bus suderinti su finansiniams sandoriams būdinga rizika. Siekiant užtikrinti Komisijos kontrolės veiksmingumą, efektyvumą ir ekonomiškumą, strategija sieks *ex ante* ir *ex post* patikrų pusiausvyros.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ai), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės sistemos pagrindimas*

Programa bus daugiausia vykdoma taikant tiesioginį valdymą, ypač dotacijoms, viešiesiems pirkimams ir prizams.

Palikta galimybė taikyti netiesioginį valdymą, siekiant visiškai išnaudoti lanksčias 2018 m. Finansinio reglamento priemones. Finansavimas gali vykti susitarimų dėl įnašo forma ir šiam metodui reikia teikti pirmenybę prieš dotacijų teikimą, pavyzdžiui, bendradarbiaujant su tarptautinėmis organizacijomis ar viešaisiais subjektais.

Galima taikyti visus finansavimo metodus, įskaitant supaprastintos formos dotacijas (fiksuojoji suma, vieneto įkainis, finansavimas taikant fiksuotąją normą) ir su išlaidomis nesusietą finansavimą. Tai užtikrins didžiausią lankstumą viso programos gyvavimo metu.

Ši programa susieja platų vidaus rinką stiprinančių veiksmų spektrą, įmonių, ypač MVĮ, konkurencingumą ir Europos statistiką. Ji derina daugelio Komisijos tarnybų politikos įgyvendinimą, kurdama sinergiją įgyvendinant su vidaus rinkos veikimu susijusių politikos sričių biudžetą.

Kiek įmanoma supaprastintos konkrečios taisyklės dėl tinkamumo gauti finansavimą, kad būtų palikta visiška laisvė plėtoti kompleksinius veiksmus programos metu. Konkrečios sąlygos nustatomos tik tuo atveju, kai to reikia norint toliau taikyti esamas finansavimo struktūras, duodančias akivaizdžios pridėtinės vertės ir poveikį.

Ši programa – tai iniciatyva, kuria siekiama bendrai skatinti įvairių politikos sričių, susijusių su vidaus rinka, konkurencingumu, MVĮ ir statistika, įgyvendinimą. Poveikio vertinime jau nustatytos galimybės kurti sinergiją ir plėtoti kompleksines iniciatyvas bus toliau tobulinamos pasiruošimo diegti programą ir pirmųjų diegimo etapų metu. Tam reikės suderinti vidaus kontrolės priemones. Bus parengta atitinkama valdymo sistema, užtikrinanti įgyvendinimo procese dalyvaujančių tarnybų bendradarbiavimą. Šiuos planus atspindi reikalavimus atitinkančių veiksmų bendroji formuluotė pagal programos 8 straipsnį.

Programai užtikrinant vykdomos veiklos tęstinumą, numatomus įgyvendinimo metodus ir vidaus kontrolę nustato šiuo metu už atitinkamą veiklą atsakingos tarnybos, kaip nurodyta toliau.

Su konkurencija susiję veiksmai daugiausia bus įgyvendinami per viešuosius pirkimus, taikant tiesioginį valdymą, ypač finansuojant informacinių technologijų projektus. Tai apima veiksmingus informacinių technologijų valdymo procesus, kuriuose aktyviai dalyvauja sistemos naudotojai. Vidaus kontrolės procesas dėl išlaidų patvirtinimo skirtas tam, kad užtikrintų reikiamą su pagrindinių sandorių teisėtumu ir reguliarumu bei mokėjimo pobūdžiu susijusios rizikos valdymą. Be to, kontrolės sistemą sudaro skirtingi elementai, pavyzdžiui, ataskaitų teikimas vyresniajai vadovybei, centrinės finansininkų komandos atliekamas *ex ante* patikrinimas, vidaus patariamasis komitetas viešųjų pirkimų ir sutarčių klausimais, Vidaus audito tarnybos ir Europos Audito Rūmų atliekama *ex post* kontrolė ir auditas.

Teikiant sutartis (arba) dotacijas finansinių paslaugų, finansinio stabilumo ir kapitalų rinkų sąjungos srityje, programa bus vykdoma taikant tiesioginį valdymą. Bus palaikoma nuolatinė sąsaja su finansinių paslaugų politikos formavimu, kuris tam tikrose srityse priklauso nuo pagal programą finansuojamų sutarčių (arba) dotacijų rezultato. Toks valdymo modelis užtikrins reikiamą lankstumą derinant programą prie dabartinių politikos poreikių dažnus pokyčius patiriančioje srityje.

Maisto saugos dalies dotacijos daugiausia skiriamos valstybėms narėms, tuo pačiu ateityje numatant sutartis dėl viešųjų pirkimų.

Valstybių narių veiklai remti dotacijos daugiausia bus skiriamos nevyriausybinėms organizacijoms, nacionalinėms agentūroms, universitetams ir pan. Subsidijuojamos veiklos ir projektų vykdymo trukmė – nuo vienerių iki trejų metų. Paslaugų teikimo sutartys bus sudarytos tokiose srityse kaip tyrimai, duomenų rinkimas, sutartys dėl vertinimo, mokymo iniciatyvos, informacinės kampanijos, informacinių technologijų ir komunikacijos paslaugos, infrastruktūros valdymas ir pan. Be to, bus perkami antikūnai ir vakcinos gyvūnų ligų protrūkiams kontroliuoti.

Siūlomas statistikos teikimo ir platinimo valdymo būdas – Komisijos vykdomas centrinis tiesioginis valdymas. Finansiniai programos aspektai bus įgyvendinami sudarant sutartis, visų pirma dėl statistikos ir informacinių technologijų sričių paslaugų, ir teikiant dotacijas – daugiausia nacionalinėms statistikos institucijoms. Bus taikomi standartiniai Europos Komisijos mokėjimo būdai. Bus sukurta ilgalaikė kontrolės strategija visai programos trukmei, kad iki priimtino lygio sumažėtų su programos finansiniais sandoriais susijusi rizika, atsižvelgiant į išlaidų efektyvumą. Kontrolės strategijoje bus numatytas privalomų *ex ante* ir papildomų *ex post* kontrolės priemonių derinys.

Su vartotojų politika, bendrovių teise, sutarčių teise ir kova su pinigų plovimu susijusi programos dalis bus vykdoma taikant tiesioginį valdymą. Tiesioginis valdymas sudarys galimybę stebėti programos tikslus ir programos vykdymą, nes juo suteikiamas didesnis lankstumas darant pakeitimus ir patikslinimus, taip pat ir dėl finansinių sprendimų.

Viešųjų pirkimų veiklą daugiausia, bet ne išimtinai, tiesiogiai valdys Komisija, nes taip bus lengviau prisitaikyti prie politikos poreikių ir, pavyzdžiui, vykdyti atitikties teisės aktams patikrinimus, tyrimus bei įgyvendinti tam tikras Komisijos prioritetines priemones.

Į bendrosios rinkos programą įtrauktą didžiąją vartotojų politikos ir jos tikslų dalį įgyvendins vykdomoji įstaiga CHAFAEA – daugiausia per dotacijas, bet bus galima naudoti ir viešųjų pirkimų priemones. Tai bus tęsiama remiantis dabartine patirtimi, kurios veiksmingumas įrodytas.

2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)

Dabartinė vidaus kontrolės sistema grindžiama Komisijos vidaus kontrolės principų įgyvendinimu, geriausių projektų atrankos procedūromis ir jų tapimu teisinėmis priemonėmis, projektų ir sutarčių valdymu visą projektų gyvavimo laikotarpį, *ex ante* su prašymais susijusių dokumentų patikra, įskaitant audito pažymų gavimą, *ex ante* išlaidų metodikų sertifikavimu, *ex post* auditu bei pataisomis ir vertinimu.

Konkurencingumo programos veikla bus įgyvendinta daugiausia per viešųjų pirkimo procedūras tiesioginio valdymo būdu. Todėl susijusi teisėtumo ir tvarkingumo rizika yra laikytina (labai) žema. Atsižvelgiant į Finansiniame reglamente nustatytą reikalavimą, svarbus Komisijos į rezultatus nukreipto biudžeto strategijos tikslas yra užtikrinti ekonominį efektyvumą kuriant ir diegiant valdymo ir kontrolės sistemas, kurios užkerta kelią klaidoms arba jas nustato ir ištaiso. Todėl kontrolės strategijoje numatomas atidesnis tikrinimas ir dažnesnės patikros rizikingesnėse srityse ir užtikrinamas išlaidų efektyvumas.

Pagrindinė veiklos rizika konkurencijos srityje susijusi su IT projektų valdymu, pirmiausia dėl vėlavimo, išlaidų viršijimo ir bendro valdymo. Daugelis šios rizikos rūšių yra susijusios su šių projektų pobūdžiu ir bus sušvelnintos pasitelkus tinkamą projektų valdymo sistemą ir projektų valdymo ataskaitas, įskaitant rizikos ataskaitas, kurios bus pateikiamos vyresniajai vadovybei, kaip reikalaujama.

Šiomis aplinkybėmis projektų rizikos ataskaitos (įskaitant rizikos registrą ir jį remiantį rizikos valdymo veiksmų planą, darbo rezultatų duomenų apžvalgas, projekto tvarkaraščio laikymosi pažangą ir projekto sukurtų rezultatų statusą) bus esmine varomąja jėga, įgalinančia tinkamą rizikos valdymą ir projekto rezultatų, atitinkančių specifikacijas, pasiekimą.

Bendram finansavimo procesui, susijusiam su finansinėmis paslaugomis, bus taikoma daugialypė kontrolė operaciniu ir finansiniu lygmenimis, atsižvelgiant į Finansiniame reglamente nustatytas taisykles. Didesnės rizikos operacijoms bus reikalaujama antro lygio *ex ante* operacinių ir finansinių patikrinimų. Rizikos analizės pagrindu bus daromi papildomi dotacijų programų naudos gavėjų patikrinimai vietoje. Mokėjimo tvarka bus pritaikyta kiekvienai sutarčiai ir veiklai užtikrinant teisingą pusiausvyrą tarp finansavimo poreikių ir ES finansinių interesų apsaugojimo. Ataskaitų teikimo tvarka (žiūrėti 2.1 punktą) bus taikoma tokiu būdu, kad būtų išvengta nereikalingos pasikartojančios kontrolės ir bus orientuota į realius stebėsenos poreikius.

Dabartinė vidaus kontrolės sistema, taikoma prekių ir paslaugų vidaus rinkai, viešiesiems pirkimams, rinkos priežiūrai, standartizacijai ir įmonių ir MVĮ konkurencingumui, yra grindžiama Komisijos vidaus kontrolės principų įgyvendinimu, geriausių projektų atrankos procedūromis ir jų tapimu teisinėmis priemonėmis, projektų ir sutarčių valdymu visą projektų gyvavimo laikotarpį, *ex ante* su prašymais susijusių dokumentų patikra, įskaitant audito pažymų gavimą, *ex ante* išlaidų metodikų sertifikavimu, *ex post* auditu bei pataisomis ir vertinimu.

Numatyta, kad programos konkurencingumo ir MVĮ biudžetą įgyvendins vykdomoji agentūra.

Dėl sudėtingų išlaidų tinkamumo finansuoti taisyklių dotacijoms ir santykinai ribotos tam tikrų naudos gavėjų (MVĮ) finansų valdymo patirties kyla didesnė neteisingai deklaruotų išlaidų rizika.

Didžiausia nustatyta rizika yra susijusi su dotacijų finansuotinių išlaidų įvedimo klaidomis, daugiausia išlaidų eilutėje. Iki šiol jos buvo grindžiamos faktinėmis tikrosiomis išlaidomis. Priėmus naują finansinį reglamentą, įgaliojanti leidimus suteikiantys pareigūnai turės galimybę naudotis vienkartinėmis išmokomis ir kitomis priemonėmis, kurios turėtų sumažinti klaidų kiekį ir taip padidinti kontrolės veiksmingumą.

Konkurencingumo ir MVĮ srities kvietimų teikti pasiūlymus dokumentuose pateikiamos išsamios rekomendacijos dėl atitikties reikalavimams taisyklių ir

dažniausiai pasitaikančių klaidų, susijusių su išlaidomis darbuotojams. Naudos gavėjų prašoma jau teikiant pasiūlymą pateikti išsamius duomenis apie numatomas išlaidas, kad būtų galima atlikti *ex ante* patikrinimą ir nustatyti galimas klaidas ar nesusipratimus ir prireikus padaryti su dotacijos susitarimo įgyvendinimu ar pritaikymu susijusius pakeitimus. Tokiu būdu labai padidės naudos gavėjų teisinis tikrumas ir sumažės klaidų rizika.

Reikia rasti pusiausvyrą tarp programos patrauklumo didinimo mažinant naudos gavėjams taikomą kontrolės našą (didesnis pasitikėjimas ir rizikavimas taikant vienos dydžio fiksuotas sumas, vienkartinės sumas ir vieneto įkainius) ir užtikrinimo, kad neištaisytų klaidų būtų kiek pagrįstai įmanoma mažiau.

Išlaidoms pagal programą taikoma *ex post* audito strategija bus grindžiama finansiniu sandorių auditu, kurį atliekant taikomas piniginio vieneto atrankos metodas, papildomai tikrinant su rizika susijusias imtis.

Maisto saugos dalyje rangovai yra daugiausia institutai, laboratorijos, konsultacinės firmos ir kitos privačios bendrovės. Pagrindiniai pavojai:

- * neefektyvaus ar neekonomiško paskirtų lėšų naudojimo dotacijoms rizika (atitinkančių reikalavimus faktinių išlaidų kompensavimo sudėtingumas ir ribotos galimybės patikrinti pagal dokumentus finansuotinas išlaidas) ir pirkimams (kartais nedidelis ekonominės veiklos vykdytojų, turinčių reikiamų specializuotų žinių, skaičius lemia nepakankamas siūlomų kainų palyginimo galimybės);
- * pavojus Komisijos reputacijai, jei nustatomas sukčiavimas ar nusikalstama veikla; trečiųjų šalių vidaus kontrolės sistemos gali padėti užkirsti kelią tik iš dalies dėl labai didelio įvairių rangovų ir naudos gavėjų skaičiaus, kurių kiekvienas turi savo kontrolės sistemą, dažnai nelabai didelę.

Komisija parengė su maisto sauga susijusias vidaus procedūras, kuriomis siekiama padengti pirmiau nurodytą riziką. Vidaus procedūros visiškai atitinka Finansinį reglamentą, jos apima kovos su sukčiavimu priemones ir išlaidų ir naudos vertinimus. Šioje sistemoje Komisija ir toliau ieško galimybių gerinti valdymą ir didinti efektyvumą. Toliau pateikiami pagrindiniai kontrolės sistemos ypatumai:

Maisto sauga. Tikrinimas prieš įgyvendinant projektą ir įgyvendinimo metu:

- Naudojami pavyzdiniai dotacijų susitarimai ir viešųjų pirkimų sutartys; jie parengiami Komisijoje. Juose numatyta keletas kontrolės nuostatų, pavyzdžiui, audito sertifikatai, finansinės garantijos, auditai vietoje ir OLAF atliekami tikrinimai. Išlaidų tinkamumą finansuoti reglamentuojančios taisyklės yra paprastinamos, pavyzdžiui, naudojant vieneto įkainius, vienkartinės išmokas, finansavimo nesusijusio su išlaidomis ir kitas pagal Finansinį reglamentą siūlomas galimybes. Tai sumažins kontrolės sąnaudas ir bus orientuojamasi į patikrinimus ir kontrolę didelės rizikos srityse.

- Visi darbuotojai pasirašo gero administracinio elgesio kodeksą. Darbuotojai, kurie dalyvauja atrankos procedūroje ar dotacijų susitarimų ir (arba) sutarčių valdyme, pasirašo ir interesų konflikto nebuvimo deklaraciją. Personalias reguliariai mokomas ir naudojami tinklais pasikeisti gerą patirtimi.

- Techninis projekto įgyvendinimas tikrinamas reguliariai pagal dokumentus remiantis rangovo techninės pažangos ataskaitomis; be to, numatyti rangovų ir (arba) naudos gavėjų susirinkimai ir vizitai vietoje konkrečiais atvejais.

Maisto sauga. Tikrinimas pasibaigus projektui:

Prašymų apmokėti išlaidas tinkamumas finansuoti tikrinamas vietoje vykdant *ex post* auditą. Šių patikrinimų tikslas – išvengti esminių klaidų, susijusių su finansinių sandorių teisėtumu ir tvarkingumu, jas nustatyti ir pataisyti. Siekiant didelio kontrolės poveikio atliekant rangovų, kurie bus audituojami, atranką numatoma derinti rizika grindžiamą atranką su atsitiktine atranka ir atkreipti dėmesį į veiklos aspektus, jei tik įmanoma, audito vietoje metu.

Dotacijų susitarimai statistikos srityje bus sudaromi daugiausia su santykinai nedideliu skaičiumi nacionalinių statistinių institucijų. Pagal Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 leidžiama tiesiogiai skirti dotacijas šioms institucijoms. Su šių naudos gavėjų grupe susijusios rizikos lygis yra žemas. Dotacijų susitarimų, sudarytų pagal Europos statistikos programą 2013–2020 m., atliktų patikrinimų metu nebuvo nustatyta jokios esminės rizikos. Kadangi didžiąją Eurostato dotacijų susitarimų išlaidų dalį sudaro išlaidos darbuotojams, 2015 m. buvo įgyvendintos supaprastinimo priemonės ir nustatyta vieneto išlaidų schema (Komisijos sprendimas C(2014) 6332). Atlikti patikrinimai patvirtino numatytą supaprastinimo poveikį ir sumažėjusį su darbuotojų išlaidomis susietos rizikos lygį.

Pirkimų sandorių statistikos srityje atžvilgiu metinės *ex post* kokybės peržiūros neatskleidė jokių aktualių problemų. Europos Audito Rūmų atliktas Eurostato valdomų sandorių auditas neatskleidė jokių esminių problemų. 2016 m. Komisijos vidaus audito tarnybos atliktas auditas neatskleidė jokios reikšmingos rizikos. Patvirtinta, kad Eurostato vidaus kontrolės sistema deramai užtikrina pirkimo proceso tikslus ir susijusių finansinių sandorių finansinį valdymą.

Įgyvendinant pirkimo veiksmus vartotojų srityje gali kilti rizika, kad rangovai padidins kainas, pateiks keletą prašymų tiems patiems ištekliams ar nurodys fiktyvius ar plagijuotus rezultatus. Ypatingą dėmesį reikėtų atkreipti į galimą darbuotojų interesų konfliktą ir profesinės paslapties išlaikymą.

Ši rizika mažinama pasitelkus sustiprintą kovos su sukčiavimu strategiją, kuria siekiama kiek įmanoma sumažinti sukčiavimo riziką įgyvendinant biudžetą ir tuo tikslu įtraukiant Komisijos darbuotojus ir išorės ekspertus. Kalbant apie pirkimus, to taip pat siekiama geriau informuojant apie elgesį su konkurso pareiškėjais visų susijusių dalyvių atžvilgiu, įskaitant operacinius vienetus.

Vidaus kontrolės sistemos aprašymas

Pagal programą numatyta su vartotojais susijusių veiksmų kontrolės sistema – dabartinės kontrolės sistemos tęsinys.

Kontrolės strategiją sudaro skirtingos sudedamosios dalys:

- programavimas, vertinimas ir konkursų ir (arba) pasiūlymų atranka siekiant užtikrinti, kad būtų finansuojami tik geriausi pasiūlymai;
- sutarties sudarymas ir stebėseną; visiems sandoriams ir procedūroms taikomas *ex ante* patikrinimas, kurį atlieka už politikos įgyvendinimą atsakinga tarnyba.

Ex post auditas užtikrinamas bendradarbiaujant su kitomis tarnybomis pagal paslaugų lygio susitarimą.

Su finansinėmis paslaugomis susijusios veiklos kontrolės sąnaudos sudaro apie 4,49 proc. atsakingos Komisijos tarnybos atliekamų mokėjimų. Ši suma bus tokia pati arba nežymiai sumažės tuo atveju, jei kito programavimo laikotarpio metu bus plačiau taikomas supaprastintų išlaidų metodo (SCO) naudojimas.

Tuo atveju, jei vartotojų politikos biudžetą įgyvendina vykdomoji agentūra, nustatoma mokėjimų ir kontrolės strategija, kuria siekiama išvengti ir (arba) taisyti klaidas ir neatitikimus tam, kad sumažėtų klaidų lygis ir kontrolės sąnaudos. Pagal tiesioginį valdymą numatomas didesnio veiksmų skaičiaus sukoncentravimas viename centre taip santykinai sumažinant kontrolės sąnaudas, ypač *ex ante* kontrolės. Agentūra taiko rizika pagrįstos kontrolės metodą, užtikrinantį žemiau 2 proc. ribos esantį klaidų lygį. Ši padėtis yra stabili jau daug metų (žr. metinės veiklos ataskaitas, angl. AAR) ir šiuo metu didėjimo tendencijos nėra. Stabilių kontrolės sąnaudų (4 proc.) santykiu 1:5,6.

2.2.3. *Kontrolės sąnaudų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Kalbant apie tikėtiną klaidų lygį, teisės akto pasiūlymo rengimo etapu siekiama užtikrinti, kad klaidų lygis neviršytų 2 proc. Kitokia reikšmės riba galėtų būti aptariama tik kiekvienu atveju atskirai, atsižvelgiant į diskusijas dėl teisės akto, visų pirma tais atvejais, kuriais teisėkūros institucija nepritartų (nevisiškai pritartų) siūlomos programos supaprastinimui ir (arba) nustatytų viršutinę kontrolės ribą, ir tai turėtų pasekmių tikėtinam klaidų lygiui. Tokiu atveju reiktų imtis koordinuotų veiksmų.

Su konkurencingumo politika susijusi veikla bus įgyvendinama pagal vidaus rinkos tikslą. Atsižvelgiant į ribotą biudžetą, atsakingos tarnybos efektyvumo sumetimais taiko centralizuotą finansinę grandinę su stipriu finansinio palaikymo vaidmeniu. Grandinė atitinka pagrindinius Finansinio reglamento reikalavimus ir leidžia nedelsiant nustatyti ir pataisyti klaidas sandorio proceso metu.

Numatoma, kad kontrolės sąnaudos sudarys 3–5 proc. visų išlaidų.

Siekiama užtikrinti, kad klaidų lygis neviršytų 2 proc. Užbaigiant programą tikėtinas klaidų rizikos lygis yra 0,5 proc.

Su įmonių ir MVĮ konkurencingumu susijusius programos elementus įgyvendins vykdomoji agentūra.

Ekonomiškai efektyvią vidaus kontrolės sistemą užtikrins įgaliotasis leidimus suteikiantis pareigūnas; tikimasi, kad sistemai pavyks išlaikyti metinį ir visos programos laikotarpio klaidų rizikos lygį žemiau 2 proc.; galutinis tikslas – pasiekti, kad atsižvelgus į visų auditų finansinį poveikį ir taisymų ir sumų susigrąžinimo priemonės, daugiamečių programų įgyvendinimo pabaigoje likutinis klaidų lygis būtų ne didesnis kaip 2 proc.

Ex post audito tikslas – teisingai ir patikimai nustatyti tipišką klaidų riziką ir efektyviai bei veiksmingai išnagrinėti sukčiavimo požymius. Dėl *ex ante* pasiūlymų patikros prieš pasirašant dotacijos susitarimą ir atitikties reikalavimams taisyklių patikslinimo sutarčių sudarymo laikotarpis neturėtų labai pailgėti. Siekiant nustatyti tipišką vidutinį klaidų skaičių, kuris išliks nepaisant mokymo, *ex ante* patikrų ir pataisų, bus atliekama kontrolė. Įgaliotieji leidimus suteikiantys pareigūnai teikia metines kontrolės sąnaudų ir naudos ataskaitas, o Komisija atlieka vidurio laikotarpio peržiūrą ir teisėkūros institucijai pateikia galimai pasiektino neatitikimo lygio ataskaitą.

Numatyta, kad programos elementų, susijusių su prekių ir paslaugų vidaus rinka, viešaisiais pirkimais, rinkos priežiūra ir standartizacija, kontrolės sąnaudos sudarys 8–10 proc. visų išlaidų.

Šios didelės kontrolės lygio sąnaudos gali būti paaiškintos tuo, kad didžioji dalis biudžeto yra išleidžiama pirkimams ir mažų veiksmų dotacijoms ir nėra galimybės pasinaudoti masto ekonomija. Atsakingos tarnybos ir toliau svarstys finansinių procesų supaprastinimo galimybes siekiant sumažinti kontrolės lygį, tuo pačiu išlaikant tinkamą ir teisiškai reikalaujamą lygį.

Atsižvelgiant į patirtį, įgytą įgyvendinant maisto grandinės tikslą pagal ankstesnę programą ir į naujosios programos ypatumus, laikoma, kad programos įgyvendinimo rizika išliks palyginti stabili. Numatoma, kad kontrolės sąnaudos sudarys 4–6 proc. visų išlaidų. Derinant dotacijas ir viešuosius pirkimus, *ex ante* ir *ex post* kontrolę, taip pat dokumentų patikrinimus ir auditus vietoje, kiekybiškai įvertinamas likutinis klaidų lygis išliks mažesnis nei 2 proc.

Kontrolės strategija, skirta veiklai pagal konkrečios programos statistikos tikslą siekiama palaikyti neatitikimo rizikos lygį žemiau 2 proc. reikšmingumo ribos, o tai atitinka Europos Komisijos standartinę kiekybinę reikšmingumo ribą. Vidaus kontrolės sistema ir jos išlaidos yra laikomos tinkamomis šiam tikslui pasiekti. Kad būtų išvengta veiklos dubliavimo, o kontrolė būtų ekonomiškai veiksminga, bus užtikrintas privalomos *ex ante* ir *ex post* kontrolės papildomumas. Eurostatas mano, kad visų kontrolės priemonių sąnaudos sudarys apie 14 proc. viso programos biudžeto. Ekonominio efektyvumo santykis daugiausiai veikiamas santykinai riboto sandorių ir dotacijų vidutinio dydžio, tačiau vis tiek būtina taikyti visą kontrolės priemonių rinkinį.

Įgyvendinant kontrolės priemones bus užtikrinta ne tik atitiktis teisės aktams, bet ir ekonomiškai naudingesni sprendimai, atgrasomasis poveikis, didesnis veiksmingumas ir sistemos tobulinimai.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Programą įgyvendins keli Komisijos GD, kiekvienas jų taikys tas sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemones, kurios yra tinkamiausios politikos sritims, už kurias jie atsakingi.

Tiesioginiam valdymui Komisija imasi atitinkamų priemonių, kuriomis būtų užtikrinta, Sąjungos finansiniai interesai būtų saugomi taikant prevencines kovas su sukčiavimu, korupcija ir kita neteisėta veikla priemones, atliekant veiksmingus patikrinimus, ir, jei nustatoma pažeidimų – susigražinant nepagrįstai išmokėtas sumas ir prireikus taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomąsias administracines ir finansines sankcijas.

Komisija arba jos atstovai ir Audito Rūmai turės įgaliojimus atlikti visų dotacijų gavėjų, rangovų ir subrangovų, gavusių Sąjungos lėšų, dokumentų auditą ir auditą vietoje. OLAF turės įgaliojimus vykdyti su tokiu finansavimu tiesiogiai arba netiesiogiai susijusių ekonominės veiklos subjektų patikrinimus ir inspektavimus vietoje.

Komisija taip pat įgyvendina tokias priemones:

sprendimuose, susitarimuose ir sutartyse, sudaromose įgyvendinant programą, Komisijai, Audito Rūmams ir OLAF bus aiškiai suteikiami įgaliojimai atlikti auditą, patikrinimus vietoje ir inspektavimą;

konkurso pasiūlymų ir paraiškų vertinimo etapu pasiūlymų pateikėjai ir konkurso dalyviai tikrinami pagal paskelbtus atmetimo kriterijus, remiantis deklaracijomis ir ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema (EDES);

išlaidų tinkamumą finansuoti reglamentuojančios taisyklės bus supaprastintos pagal Finansinio reglamento nuostatas;

visiems su sutarčių valdymu susijusiems darbuotojams, taip pat auditoriams ir tikrintojams, vietoje tikrinantiems gavėjų deklaracijas, reguliariai rengiami mokymai sukčiavimo ir pažeidimų klausimais.

Prevencijos ir apsaugos priemonės konkurencijos srityje orientuojamos į skaidrumo didinimą vadovybės susitikimuose ir santykiuose su suinteresuotosiomis šalimis, laikantis geriausios viešojo pirkimo praktikos, įskaitant e. pirkimo ir e. pateikimo įrankių naudojimą. Šie veiksmai taip pat padės užkirsti kelią ir nustatyti galimus interesų konfliktus.

Įgyvendinant su finansinėmis paslaugomis susijusius programos aspektus, bus laikomasi sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos taisyklių, nustatytų vadovaujantis Finansiniu reglamentu ir atsižvelgiant į naujojoje Komisijos Kovos su sukčiavimu strategijoje, kuri jau galios, planuojamus veiksmus. Kiekvienas GD įgyvendinantis programą užtikrins atitiktį CAFS reikalavimams ir savo kovos su sukčiavimu strategijai bei susijusioms bendrosioms gairėms. Jie taip pat užtikrins ryšių palaikymą su OLAF jos kompetencijos srities veiksmuose.

Su finansinėmis paslaugomis susijusiems konkretiems veiksams, priklausomai nuo kylančios sukčiavimo rizikos, bus numatyta griežtesnė su finansinėmis paslaugomis susijusi *ex ante* ar *ex post* kontrolė. Be to, prireikus, su finansiniais sandoriais susiję darbuotojai bus kviečiami lankyti profesinio lavinimo programas apie kovą su sukčiavimu ir tikslinius mokymus, rengiamus esant poreikiui šalinti konkrečią su tam tikrais veiksmais siejamą riziką. Taip pat bus siekiama didinti darbuotojų informuotumą apie darbuotojams keliamus etinius reikalavimus (pavyzdžiui interesų konfliktų pirkimo ir (arba) dotacijų procesuose atžvilgiu).

Remdamasi Komisijos kovos su sukčiavimu strategija (CAFS)¹⁰⁴, konsultuodamasi su OLAF ir dalyvaudama OLAF Sukčiavimo prevencijos ir nustatymo tinklo veikloje (FPDNet), už prekių ir paslaugų vidaus rinką, viešuosius pirkimus, rinkos priežiūrą, standartizaciją, įmonių ir MVĮ konkurencingumą atsakinga Komisijos tarnyba parengė savo Kovos su sukčiavimu strategiją (AFS), į kurią įtrauktos priemonės sukčiavimo ir pažeidimų prevencijai ir nustatymui tiek viduje, tiek naudos gavėjų ir rangovų atžvilgiu. AFS reguliariai atnaujinama.

Siekiant didinti informuotumą sukčiavimo atžvilgiu, AFS veiksmų plane numatomi tinkami darbuotojų ir vadovybės mokymai, metinis sukčiavimo rizikos vertinimas ir atnaujinamas nustatytų grėsmių sąrašas, kuriais bus naudojamosi labiau tikslinei rizika grindžiamai *ex ante* kontrolei.

¹⁰⁴

COM(2011)376, 2011 6 24.

Audito procedūros ir gairės rizika grindžiamam *ex post* auditui yra orientuotos į galimus sukčiavimo atvejus ir pažeidimus. Ši kovos su sukčiavimu strategija yra geriau suderinta su vidaus kontrolės standartais, visų pirma su rizikos vertinimu, ir kitų GD ir perįgaliotų subjektų kovos su sukčiavimu strategijomis.

Už vidaus rinkos veiklą, susijusią su mokesčių ir muitų politika, atsakingos tarnybos kovos su sukčiavimu strategijoje daugiausia dėmesio skiriama stiprios kovos su sukčiavimu kultūros tarp darbuotojų puoselėjimui, tuo tikslu geriau informuojant apie galimą sukčiavimo riziką ir etišką darbuotojų elgesį. Pagal šią strategiją taip pat numatoma aktyviai bendradarbiauti su OLAF ir integruoti sukčiavimo aspektus į GD strateginio planavimo ir programavimo (SPP) ciklą.

Atsižvelgiant į tai, kad programa bus įgyvendinta (didžiąja dalimi) pirkimais, 3 kovos su sukčiavimu strategijos tikslas (t. y. Informuotumo apie galimus interesų konfliktus didinimas santykiuose su išorės suinteresuotaisiais asmenimis, pvz., lobistais, konkurso dalyviais ir rangovais) susitelkiant į 1) ryšių su lobistais įrašų saugojimą, 2) centralizuotą pirkimų procedūrų ir ryšių su konkurso dalyviais valdymą, 3) tikslingus mokymus apie santykius su lobistais, bus ypač aktualus įgyvendinant programą. Privaloma konsultacija su ankstyvo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema prieš sutarčių (ir finansinių sandorių) suteikimą papildomai apribos bet kokią galimą sukčiavimą ar pažeidimą.

Europos statistikos srityje jau egzistuoja ar yra suplanuota daug prevencijos ir apsaugos priemonių. Visiems finansiniams sandoriams yra taikoma privaloma *ex ante* kontrolė. Bus atliekama papildoma *ex post* imties principu pagrįsta kontrolė. Papildoma kontrolė gali būti atliekama priklausomai nuo poreikio. Rinkos komitetas įsteigtas prižiūrėti pasirinktiems Eurostato konkursų dokumentams.

Su IT sukčiavimo rizika kovojama sustiprintais ir integruotais IT įrankiais. Sustiprinto saugumo kontrolė bus taikoma turtui; konfidenciali informacija bus perkeliama į atskirą IT aplinką. Be to, su Eurostato sklaidos grandimi susijusios IT funkcijos bus toliau tobulinamos vykdant sklaidos grandies atnaujinimo projektą.

Kitas Eurostato prevencijos ir apsaugos priemonių ramstis – informaciniai ir mokomieji renginiai. Kovos su sukčiavimu elementai yra nuolatinių Eurostato mokymų, susijusių su finansinių sandorių valdymu, dalis. Be to, Eurostato vyresnioji vadovybė nuolat informuojama apie visus sukčiavimo prevencijos ir nustatymo veiksmus, o informuotumo didinimo renginiai įtraukti į naujų darbuotojų mokymus; atrinktiems darbuotojams privaloma dalyvauti kovos su sukčiavimų mokymuose.

2018 m. balandžio mėn. už vartotojų politiką atsakinga Komisijos tarnyba priėmė Kovos su sukčiavimu strategiją, ji toliau taikys savo kovos su sukčiavimu strategiją, vadovaudamasi Komisijos kovos su sukčiavimu strategija (KKSS), kad, be kita ko, būtų užtikrinta su Komisijos strategija visapusiškai suderinta vidaus kovos su sukčiavimu kontrolė ir kad taikant sukčiavimo rizikos valdymo metodą būtų galima nustatyti sukčiavimo rizikos sritis ir tinkamus sprendimo būdus.

Tuo atveju, kai už įgyvendinimą atsakinga vykdomoji agentūra, rizikos vertinime daugiausia dėmesio skiriama likutinės rizikos tikimybe, atsižvelgiant į visas rizikai mažinti jau naudojamas priemones. Rizika vertinama atsižvelgiant į programų, valdomų per dotacijas ir pirkimus, ypatumus.

Sukčiavimo nustatymo ir prevencijos veiksmai, planuojami taikant tiesioginį valdymą pagal strateginius tikslus, yra šie:

- užtikrinti veiksmingo sukčiavimo rizikos atpažinimo ir prevencijos sąlygas. Užtikrinti tinkamą darbuotojų informuotumą ir reikiamos kontrolės ir sistemos, būtinos prevencijos ir nustatymo kontrolei, buvimą ir taikymą;
- stiprinti sukčiavimo prioritetus esamoje praktikoje ir procedūrose (sukčiavimo rizikos vertinimo metu nustatyti atvejai). Užtikrinti, kad galimas sukčiavimas būtų apsvarstytas finansinių ir nefinansinių procedūrų rengimo ir įgyvendinimo metu. Užtikrinti, kad sukčiavimo rizika būtų aiškiai įtraukta kontrolės strategiją vidaus kontrolės sistemos kontekste ir užtikrinti rizikos valdymą;
- bendradarbiauti su įvairias GD ir institucijomis. Plėtoti veiksmingą bendradarbiavimą su OLAF ir Komisijos kovos su sukčiavimu tinklais;
- parengti ir taikyti vidaus politiką, apibrėžiančią, kaip tvarkomi atvejai, apie kuriuos pranešta OLAF.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija ir siūloma nauja biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	03.02 Bendrosios rinkos programa	DA / NDA ¹⁰⁵	ELPA šalių ¹⁰⁶	Šalių kandidačių ¹⁰⁷	Trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento [21 straipsnio 2 dalies b punktą]
1	03.0101 - Administracinė parama	NDA	TAIP	TAIP	NE	NE
1	03.0201 - Veiksmingesnės vidaus rinkos kūrimas	DA	TAIP	NE	NE	NE
1	03.0202 - Įmonių, ypač MVĮ, konkurencingumo didinimas ir jų galimybių patekti į rinkas rėmimas	DA	TAIP	TAIP	NE	NE
1	03.0203 - Europos standartizacija ir tarptautinės finansinės atskaitomybės ir audito standartai	DA	NE	NE	NE	NE
1	03.0204 - Vartotojo ir visuomenės įgalinimas ir aukšto vartotojų apsaugos ir produktų saugos lygio užtikrinimas įskaitant galutinių vartotojų dalyvavimą finansinių paslaugų politikos kūrime	DA	TAIP	TAIP	NE	NE
1	03.0205 - Aukštos kokybės statistikos apie Europą rengimas ir sklaida	DA	TAIP	NE	NE	NE
1	03.0206 - Prisidėjimas siekiant aukšto žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatos ir gerovės lygio	DA	NE	NE	NE	NE

¹⁰⁵ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

¹⁰⁶ ELPA: Europos laisvosios prekybos asociacija.

¹⁰⁷ Šalių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	1	03.02 Bendrosios rinkos programa
--	----------	---

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po 2027 m.	IŠ VISO
Veiklos asignavimai (išskaidyti pagal 3.1 punkte išvardytas biudžeto eilutes)	Įsipareigojimai	1.	531,452	539,655	548,003	556,537	565,309	574,383	581,042		3 896,382
	Mokėjimai	2.	83,351	306,163	374,529	417,531	447,076	462,281	468,746	1 336,703	3 896,382
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš programos paketo lėšų ¹⁰⁸	Įsipareigojimai = Mokėjimai	(3)	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457		192,198
IŠ VISO asignavimų programos paketui	Įsipareigojimai	=1+3	558,909	567,112	575,460	583,994	592,766	601,840	608,499		4 088,580
	Mokėjimai	=2+3	110,808	333,620	401,986	444,988	474,533	489,738	496,203	1 336,703	4 088,580

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Administracinės išlaidos“
--	----------	-----------------------------------

¹⁰⁸ Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po 2027 m.	IŠ VISO
Žmogiškieji ištekliai		213,909	215,773	215,630	215,630	215,630	215,630	215,630		1507,832
Kitos administracinės išlaidos		6,311	6,311	6,311	6,311	6,311	6,311	6,311		44,177
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = iš viso mokėjimų)	220,220	222,084	221,941	221,941	221,941	221,941	221,941		1552,009

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po 2027 m.	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų visose KATEGORIJOSE pagal daugiamečią finansinę programą	Įsipareigojimai	779,13	789,196	797,401	805,935	814,707	823,781	830,440		5 640,589
	Mokėjimai	331,028	555,704	623,927	666,929	696,474	711,679	718,144	1 336,703	5 640,589

3.2.2. Numatomo poveikio administracinio pobūdžio asignavimams santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Metai	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	IŠ VISO
-------	------	------	------	------	------	------	------	---------

Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai	213,909	215,773	215,630	215,630	215,630	215,630	215,630	1507,832
Kitos administracinės išlaidos	6,311	6,311	6,311	6,311	6,311	6,311	6,311	44,177
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	220,220	222,084	221,941	221,941	221,941	221,941	221,941	1552,009

Neįtraukta į daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								
Žmogiškieji ištekliai	2,738	2,738	2,738	2,738	2,738	2,738	2,738	19,166
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos	24,719	24,719	24,719	24,719	24,719	24,719	24,719	173,032
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457	192,198

IŠ VISO	247,677	249,541	249,398	249,398	249,398	249,398	249,398	1744,207
----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	-----------------

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų priemonei valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

3.2.2.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.

¹⁰⁹

Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

– ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

Metai	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)							
Komisijos būstinė ir atstovybės	1 383	1 395	1 394	1 394	1 394	1 394	1 394
Delegacijos							
Moksliniai tyrimai							
• Išorės darbuotojai (etatų vienetais): CA, LA, SNE, INT ir JES¹¹⁰							
7 išlaidų kategorija							
Finansuojama pagal daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA	- būstinėje	210	212	212	212	212	212
	- delegacijose						
Finansuojama iš programos paketo ¹¹¹ lėšų	- būstinėje	37	37	37	37	37	37
	- delegacijose						
Moksliniai tyrimai							
Kita (nurodyti)							
IŠ VISO		1 630	1 644	1 643	1 643	1 643	1 643

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	
Išorės darbuotojai	

¹¹⁰ CA – sutartininkas („Contract Staff“), LA – vietinis darbuotojas („Local Staff“); SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“), INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („agency staff“), JES – jaunesnysis delegacijos specialistas („Junior Professionals in Delegations“).

¹¹¹ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

3.2.3. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- ☐ nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- ☒ numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Metai	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	IŠ VISO
Įnašas gautas iš Šveicarijos Konfederacijos (ESTAT)	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	39,83
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	39,83

3.3. Numatomas poveikis įplaukoms

- ☒ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio įplaukoms.
- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - (1) ☐ nuosaviems ištekliams,
 - (2) ☐ kitoms pajamoms

Nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms ☐

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto įplaukų eilutė:	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ¹¹²						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
..... straipsnis							

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

[...]

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

[...]

¹¹²

Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 proc. surinkimo išlaidų.

ANNEX to the Legislative Financial Statement

SINGLE MARKET PROGRAMME INDICATIVE BUDGET POST-2020

Specific Objective	New BL	DG	Current MFF Description	INDICATIVE BUDGET*
Internal Market	03.020101	GROW	Operation and development of the internal market of goods and services	213 812 399
	03.020102	GROW	Internal market governance tools	29 100 000
	03.020103	TAXUD	Taxud regulatory work support - Implementation and development of the internal market	23 800 000
	03.020104	JUST	Company law	7 000 000
	03.020105	COMP	Competition policy for a stronger union in the digital age (new activity)	140 000 000
	03.020106	FISMA	Implementation and development of Single Market for financial services	23 857 243
			TOTAL Internal Market for Goods and Services	437 569 642
Competitiveness & SMEs	03.0202	GROW	COSME without InvestEU Fund	1 000 000 000
Standardisation	03.020301	GROW	European standardisation	159 600 000
	03.020302	FISMA	Standards in the field of financial reporting and auditing	60 910 500
			TOTAL Standardisation	220 510 500
Consumers	03.020401	JUST	Consumer	188 000 000
	03.020402	FISMA	Enhancing the involvement of consumers and other end-users in Union policy-making in financial services	10 500 000
			TOTAL Consumer	198 500 000
Statistics	03.0205	EUROSTAT	ESTAT	552 000 000
Health for Humans, Animals & Plants	03.0206	SANTE	Food Chain	1 680 000 000
TOTAL SMP				4 088 580 142

* Including administrative support line and subsidies of the agencies